

homo et hoc voluit tertius arg^m. **Quartū** cor^m est istud: si fuerit aliq^d h^omōi disiunctiua facta ex duab⁹ cathegoricis quarum vna sit necessaria et reliqua contingēs ad partem necessariam est bonum argumētum. vnde bene sequitur tu curris vel deus est ergo deus est. Et non est mirum si omnes iste cōsequētie tenent q^z cōtinue cōsequens per se sequit^r ex qual^z parte disiunctiue. Ex quo sequit^r q^d ex ipsis disiunctiuis etiā sequi debeat.

Octaua regula p^{ri}ncipalis est ista a disiunctiua affirmatiua significante iuxta cōpositionē suorum terminorum ad copulatiuam negatiuā factam de partibus cōtradictorijs ipsius disiunctiue est bonū argumētum. p^{ro}batur. q^z disiunctiue affirmatiue p^{ro}tradicit copulatiuā affirmatiuā de partibus cōtradictorijs ipsius disiunctiue ergo cōtradictorijs illius copulatiue per negationē p^{ro}positam sequit^r ad illā disiunctiua. verbi gratia tu curris vel tu moueris ergo nō tu nō curris et tu nō moueris: deus est vel nullus homo est asinus ergo nō nullus de⁹ est et homo est asinus. Iste cōsequētie patēt q^z opposita cōsequentiū repugnant antecedētibus suis sicut dictum est. **Ex** qua regula sequit^r cor^orelarie q^d a copulatiua affirmatiua significante iuxta cōpositionē suarum partiu⁹ p^{ri}ncipaliū ad disiunctiua negatiuā de partibus p^{ro}tradictorijs ipsi⁹ copulatiue est bonum argumētum. vnde bene sequit^r tu es homo et tu es animal ergo nō tu nō es homo vel non es animal. simil^{it}er sequitur tu nō es capra et tu nō es asinus ergo tu es capra vel tu es asinus. Et sic de alijs q^uibuscūq^z. **Cō**tra istam regulam arguit^r sic. nāz data sequit^r q^d aliqua copulatiua est necessaria cuius vna pars p^{ri}ncipalis includit cōtradictionē. p^{er} de ista nō tu nō es aliud a te et tu es aliud: que per regulam sequit^r ex ista disiunctiua tu es aliud a te vel tu nō es aliud a te: et h^omōi disiunctiua est necia igit^r et ista copulatiua: tamē vna pars includit p^{ro}tradictionēz pat^{et} de ista tu aliud a te ex qua formaliter sequit^r cōtradictio. **S**ecūdo arguit^r cōtra fundamētū regule probando q^d nulla copulatiua p^{ro}tradicit disiunctiue et hoc sic. nāz q^z partes p^{ri}ncipales sunt subiectum et p^{ro}dicatum ipsius cathegorice tam p^{ri}ncipales partes sunt ypothetice ipsius: sed tam p^{ri}ncipales partes sunt subiectū et p^{ro}dicatum alicuius cathegorice q^z in cōtradictorijs requirit^r similitudo subiectonū et p^{ro}dicatonū ergo pari rōne in cōtradictorijs ypothetica rum requirit^r similitudo p^{ro}positionū: et si sic ille non erunt cōtradictorie: tu es homo vel tu curris et tu non es homo et tu nō curris. quare rē: **T**ertio arguit^r sic. iⁿ cōditionalis inferat disiunctiua factā ex cōtradictorio antecedentis et cōsequētis eiusdem et inferatur ex eadez: nō tamē cōtradicit copulatiue facte ex ipsis antecedēte et opposito consequētis eiusdem: igit^r pari rōne licet ex disiunctiua sequit^r cōtradictorijs copulatiue facte ex oppositis partibus ipsi⁹ disiunctiue et ecōtra: nō tamē cōtradicit copulatiue facte ex oppositis partib⁹. **A**d hec respondet ad p^{ri}mu^m cōcedo cōclusionē illatam q^d aliqua copulatiua est necessaria cuius vna pars p^{ri}ncipalis includit cōtradictionē et hoc nō est incōueniēs de vna negatiua: nec de copulatiua affirmatiua non significante ex cōpositione suarum partiu⁹ sed incōueniēs for^o et de copulatiua affirmatiua que significante iuxta p^{ro}positiones partiu⁹. **S**imil^{it}er concedo q^d aliqua disiunctiua est impossibilis cuius vna pars est necessaria sicut de ista p^{er} non tu curris vel deus est imo ambe possunt esse necessarie sic dicēdo nō tu nō es aliud a te vel tu nō es asinus. item aliqua disiunctiua est necessaria cui⁹ quelibet pars est impossibilis. p^{er} de ista nō tu es asinus vel tu es aliud a te: h^omōi cōclusiones non sunt incōuenientes de copulatiuis et disiunctiuis negatiuis et affirmatiuis non significantibus iuxta cōpositionē suarum partiu⁹. **E**t ad scōm argumētum nego q^d nulla copulatiua cōtradicit disiunctiue vel econtra. Et tunc ad argumētū cōcedo cōsequentiā et cōsequēs et dico vt pluries dixi q^d aliquid cōtradictoriari alteri pōt dupliciter intelligi immediate et formaliter vel mediate solum. **P**rimo mō requirit^r simpliciter vel explicitē similitudo extremorū in cathegoricis

et in ypotheticis similitudo cathegoricarū. et isto mō iste immediate et formaliter cōtradicit^r quilibet homo currit et aliq^d homo nō currit. omne risibile currit aliq^d risibile non currit. In ypotheticis iste immediate et formaliter cōtradicit^r tu curris vel homo est asinus non tu curris vel homo est asinus: tu legis et tu disputas nō tu legis et tu disputas. **S**ecūdo modo non expedit nec requirit^r similitudo in cathegoricis extremorū et in ypotheticis similitudo cathegoricarū sed soluz p^{ro}uertibilitas. Et isto modo dico q^d iste cōtradicit^r: omnis homo currit aliq^d risibile nō currit: q^z quelibet istarum conuertit^r cum cōtradictio^o formaliter alterius. hec enim omnis homo currit conuertit^r cum illa omne risibile currit que formaliter et immediate contrariatur illi aliq^d risibile non currit. et hec eadem p^{ro}uertit^r cum illa homo non currit que formaliter cōtradictoriā illi ois homo currit. **C**onfimiliter dico de ypotheticis q^d disiunctiua cōtradictoriā copulatiue et econtra nō formaliter sed mediate solum. **E**t per hoc sequit^r responsio ad argumētum tertiu^m concedo q^d cōditionalis vna cōtrariatur iⁿ mediate copulatiue facte ex antecedēte et p^{ro}tradictio^o cōsequētis eiusdem: q^z h^omōi copulatiua p^{ro}uertitur cū suo cōtradictio^o immediate et formaliter. vnde sicut iste p^{ro}uertitur. si tu es homo tu es animal et tu non es homo vel tu es animal. Ita et iste nō si tu es homo tu es animal tu es homo et tu non es animal que omnia clarius apparebunt in consequenti sequenti capitulo.

De conditionali capitulo.

Tertia cōiunctio ypothetice formatiua est nota conditionis cōsequente illatiua. Cui⁹ officij sequens doctrina est declaratiua vbi nota q^d nota conditionis conditionatim et conditionaliter sumi pōt. Sumit^r enī cōditionatim cū cathegorica vel terminis clauditur: conditionaliter vero quādo cathegorice coniungit^r et vnit. **E**xemplum p^{ri}mi omne falsum si est impossibile non est verum. omne animal si ipsum est rudibile est asinus: omne animal si est for^o differt a platone: for^o si est homo est animal. Et sic de alijs. **E**xemplum scōi si tu es homo tu es animal. animal est si homo est: nullus homo est si nullū animal est. vbi nota conditionis conditionatim sumit^r cathegoricā constituit. Sed vbi conditionaliter sumitur ypotheticam conditionalem format. **E**x quibus sequit^r q^d a p^{ro}positione de conditionato extremo ad p^{ro}positionem cōditionalez de consimilibus terminis nō v^z argumētum p^{re}cedente cōditionez termino p^{ro}babili. vnde nō sequit^r: nullus homo est qui si mouetur currit igit^r nullus homo currit si mouetur. q^z antecedens est verū et consequens falsum: q^z consequens sit falsum p^{er} q^z significat q^d nullus homo currit si quilibet homo currens mouet q^o est falsum: q^z antecedens sit verū p^{ro}batur q^z nec iste homo est qui si mouetur currit: nec iste nec sic de singulis. Et isti sunt omnes homines igit^r nullus homo est qui si mouetur currit: cōsequentiā patet a singularib⁹ ad vniuersales cum debito medio: et antecedens patet pro qualibet singulari. quia quacūq^z data hec est falsa. Iste homo est qui si mouetur currit. q^z ex ista bene sequitur q^d si iste hō mouetur ipse hō currit: cum conditionis notam non p^{re}cedit terminis p^{ro}babilis. **S**ed contra hoc arguit^r. quia dato isto sequitur q^d aliqua est cathegorica affirmatiua sine termino distrahente que nihil ponit consequens est falsum et p^{ro}baf cōsequentiā. nam capio istā: hoc si est for^o differt a platone. hec equipollet isti si hoc est for^o differt a platone que nihil ponit quia nō ponit hoc esse for^o. nec hoc differre a platone igit^r nec ista cathegorica aliq^d ponit. **A**d istud respōdetur q^d consequens non est impossibile nam certum est sim q^d superius dicebatur hanc esse affirmatiuam cathegoricam non homo non currit si homo mouetur que tamen nihil ponit: q^z conuertit^r cū cōditionali nihil ponente. v^z si nullus homo nō currit hō mouet. verū nullū est factum arg^m ad concedendū illāz cōclusionē data quacūq^z via loquente de subiecto illius: hoc si est for^o differt

a platone. si enim hoc totum est subiectum hoc si est soz. ponit hoc differre a platone quia debet sic resolui hoc differt a platone et hoc est hoc si est soz. ergo hoc si est hoc differt a platone. Si autem dicatur sicut alij dicunt quod precise si hoc est subiectum et conditio cum suo consequente tenet se a parte predicati adhuc non sequitur conclusio: quia tunc hec propositio hoc si est soz. differt a platone equaliter huic hoc est aliquid quod si est soz. differt a platone que ponit hoc esse: quia bene sequitur formaliter hoc est aliquid quod si est soz. differt a platone igitur hoc est aliquid. a tertio adiacente ad secundum adiacens sine impedimento. Ad argumentum ergo nego quod illa hoc si est soz. differt a platone equaliter illi conditionalis: si hoc est soz. differt a platone. sed bene dico ex ista cathedra illam conditionalem sequi. Ex quo immediate sequitur quod sicut appositione de conditionato extremo ad conditionalem non valet argumentum ita nec e contra. quia non sequitur si antechristus est homo antechristus est animal igitur antechristus si est homo est animal. quia consequens propositio cathedra ponit totum antecedens et cum hoc antechristum esse. Dimissis ergo his que consequuntur notam conditionis tentam conditionatis venio ad ea que dicenda sunt de ipsa conditionaliter tentam non faciendo in hoc capitulo mentionem de aliqua nota conditionis nisi de si quotienscumque dico nota conditionis: quod ubi voluero de alio mentionem facere ipsam proprio nomine nominabo. Scio enim quod propositio de nominata a si nisi est propositio conditionalis sed de ea non est ad presens mentio quod cathedra est de qua dictum est in capitulo de expletivis. quare etc.

Dico ergo quod conditionalium denominatum a nota formate hypotheticam quedam sunt affirmative quedam negative: affirmative in quibus nota conditionis non negatur: negative in quibus nota negatur. Exemplum primum si tu es homo tu es animal tu non es animal si tu non es homo. Exemplum secundum non si tu curris moueris: tu es animal non si tu es homo.

Harum conditionalium propositio immediate sequens notam conditionis vocatur antecedens et altera vocatur consequens siue situaliter sequatur vel precedat. verbi gratia. Si tu es homo tu es animal. si tu es homo est antecedens et si tu es animal est consequens. et idem est si dicatur animal est si homo est: quia si homo est: est antecedens et si animal est: est consequens. unde propositio non dicitur antecedens vel consequens quia situaliter precedat vel sequatur sed quia per notam conditionis denominat ipsam precedere vel sequi quia igitur in hac animal est si homo est nota denominat illam antecedere homo est ad illam animal est et illam animal est sequi ad illam homo est ideo una vocatur antecedens et altera consequens qualitercumque situaliter proponantur.

Antequam proponatur regule disputanda est primo videndum quid requiritur ad veritatem conditionalis. Aliqui dixerunt quod ad veritatem conditionalis requiritur quod antecedens non potest esse verum sine consequente. Contra hanc responsionem arguitur hoc conditionalis est vera. si homo est animal est et tamen antecedens potest esse verum sine consequente: probatur quia hec propositio homo est potest esse omnis propositio igitur ipsa potest esse vera sine consequente: consequentia patet et antecedens similiter. Alij dixerunt quod ad veritatem conditionalis non requiritur quod antecedens non possit esse verum sine consequente in sensu diuiso sed requiritur quod non sit possibile quod antecedens sit verum quin consequens sit verum. Contra istam secundam responsionem arguitur sic. Ista consequentia est bona si homo est animal est et tamen possibile est quod antecedens sit verum sine consequente igitur illa responsio non valet. probatur et pono quod in a. instanti futuro non erit aliqua conditionalis nisi ista. si homo est homo est asinus. isto posito quod per tunc erit antecedens verum sine consequente Tertij dixerunt quod ad veritatem conditionalis requiritur quod non sit possibile antecedens esse verum illius conse-

quente nisi consequens eiusdem sit verum. Contra istam responsionem arguitur sic. et capio istam conditionalem. Si hoc non est hoc non est demonstrando per utrumque hoc: animaliam soz. sed sit antecedens in scripto et consequens in anima soz. Iste posito patet quod antecedens illius consequentie possibile est esse verum et consequens falsum: quia consequens non potest esse verum cum anima soz. sit necessaria et consequens est fundatum in ea sed antecedens cras poterit esse verum significando hominem esse et simul existere antecedens illius consequentis. Quartij dixerunt quod ad veritatem conditionalis requiritur quod non sit possibile antecedens esse verum consequente eiusdem antecedentis existente falso sine noua impositione: sed in argumento superiori ponitur illud antecedens significare hominem esse et sic mutatur significatio ex noua impositione. Contra istam quartam responsionem arguitur sic. Ista consequentia est bona si antechristus est albus antechristus est coloratus et tamen possibile est antecedens sit verum consequente existente falso. probatur quod consequens illius est falsum et possibile est antecedens illius esse verum ergo possibile est antecedens esse verum consequente eiusdem existente falso. Similiter dum consequens illius est falsum: possibile est antecedens esse verum ergo possibile est antecedens esse verum consequente eiusdem existente falso. consequentia patet ab una causa veritatis ad propositionem habentem illam et antecedens de se est manifestum. Quintij dixerunt ad veritatem conditionalis quod requiritur quod si ita est sicut est significabile per antecedens necesse est sic esse sicut est significabile per consequens. Contra istam aliam arguitur sic. Ista conditionalis est vera. Si tu es homo tu es animal. et ita est sicut est significabile per antecedens et non est necesse sicut est significabile per consequens ergo responsio non est vera: consequentia probatur vel patet: et antecedens patet pro prima et secunda parte sed pro tertia probatur: quia te esse animal est contingens precise et te esse animal est significabile per consequens illius conditionalis ergo non est necesse sic esse sicut est significabile per illud consequens. Similiter facio istam consequentiam illud consequens contingenter est ergo non est necesse sic esse sicut est significabile per ipsum et hoc semper sine noua impositione. Sextij dixerunt quod ad veritatem conditionalis requiritur quod non sit possibile sic esse et sic non esse demonstratis significatis antecedentis et oppositi consequentis illius conditionalis. Contra ista conditionalis est vera. Si tu es aliud a te tu non es tu et tamen possibile est sic esse et sic non esse demonstratis significatis antecedentis et oppositi consequentis ergo responsio nulla consequentia patet cum maiori et minorem probatur: quod iam sic est demonstrando significatum oppositi consequentis quia sic est quod tu es tu: et tamen sic non est demonstrando significatum antecedentis quod te differre a te non est ergo possibile est sic esse et sic non esse demonstratis significatis antecedentis et opposito consequentis. Septimij dixerunt quod ad veritatem conditionalis requiritur quod non sit possibile sic esse et sic non esse demonstratis significatis antecedentis et consequentis. Contra ista conditionalis est vera et necessaria: si tu es homo tu non es asinus et tamen possibile est sic esse et sic non esse demonstratis significatis antecedentis et consequentis igitur etc. consequentia tenet cum maiori et minorem probatur. quia iam sic est demonstrando significatum antecedentis: et sic non est demonstrando significatum consequentis quia quod licet et qualitercumque non est te non esse asinum: consequentia patet ab vniuersali negatiua ad suam singularem negatiuam et antecedens patet quia nihil nec aliquo modo est te non esse asinum. Octauij dicunt quod ad veritatem conditionalis requiritur quod consequens intelligatur in antecedente. Contra ista conditionalis est bona et vera. Si tu es homo tu es animal et tamen consequens non intelligitur in antecedente: quia antecedens non significat illud consequens: imo nec seipsum loquendo de significatio personalis. Nonij dicunt quod ad veritatem conditionalis requiritur quod significati adiecti utrisque intelligantur in antecedente. Contra ista conditionalis est vera et necessaria

ria si tu es aliquid a te baculus stat in angulo et tamen non intelligitur in antecedente significatum consequentis cum aliud non significetur per antecedens nec per aliquam partem eius. **Decimi** dicunt quod ad veritates conditionales requiritur quod oppositum prout repugnat antecedenti. **Contra** et pono non esse aliquam propositionem nisi illam conditionalem vel partem eius si tu es homo tu es animal. isto posito patet quod ista conditionalis est vera et tamen oppositum consequentis non repugnat antecedenti quod non est. **Dico** ergo ad veritatem conditionalis non potest sufficienter assignari vel univocaliter quod sufficit vel requiritur: quia in multiplici differetia proponuntur propter multiplicem ipsarum existentiam. unde conditionales quedam sunt affirmativae quedam negativae: affirmativarum quedam significantur ex compositione suarum partium sicut ista: si tu es homo tu es animal. sine nova impositione: quedam vero non sic significantur. **Et** iste iterum sunt duplices: quaedam cum hoc quod habent partes principales non significantur iuxta earum compositionem: quedam vero non significantur iuxta compositionem partium principalium quia non habent. **Exemplum** primum dato quod ista conditionalis si antequam est albus antequam est coloratus significet adequate quod si antequam est albus antequam est asinus. **Exemplum** secundum si tu es homo tu es animal et contra certum est quod secunda pars istius copulativae est conditionalis subordinata huic si tu es animal. I tu es homo et ipsa non significatur iuxta compositionem suarum partium: quia non habet: caret enim antecedente et parte et nota conditionis nec hoc est inconveniens.

De his ergo affirmativis pono regulam. **Prima** est ista. quod ad veritates conditionales significantis iuxta compositionem suarum categoriarum principalium requiritur et sufficit quod contradictorium consequentis illius conditionalis possit repugnare antecedenti eiusdem ipsis sic significantibus et demonstro per se sic. significata consueta antecedentis et oppositi consequentis. **Dico** primo contradictorium consequentis: quia ista consequentia non valet oppositum consequentis istius conditionalis significantis ex compositione suarum partium repugnat antecedenti eiusdem ipsis sic significantibus. **Igitur** ista consequentia est bona. nam certum est quod ista conditionalis est falsa si aliquis homo currit quilibet homo currit. et tamen oppositum contradictorium consequentis repugnat antecedenti. quia illa repugnat nullus homo currit et aliquis homo currit: sed illa non repugnat aliquis homo currit et aliquis homo non currit ideo dicitur contradictorium et non oppositum. **Vel** aliter requiritur et sufficit quod antecedens illius conditionalis sit aptum natum repugnare contradictorio consequentis eiusdem conditionalis. **Secundo** dico notanter quod possit repugnare. id est aptum natum repugnare et non quod repugnet: quia stat quod aliqua conditionalis sit vera significans ex compositione suarum partium: cuius consequens non habebit oppositum. quare etc. **Dico** tertio antecedenti eiusdem. quia ista conditionalis non est vera si tu es homo tu curris et tamen oppositum contradictorium consequentis istius conditionalis repugnat antecedenti: quia repugnat antecedenti illius conditionalis si tu curris tu moveris: et propter eandem dicitur contradictorium consequentis istius conditionalis: quia ista conditionalis non valet. si tu es homo tu curris et tamen contradictorium consequentis repugnat antecedenti illius. valet conditionalis. nam istius conditionalis si tu es risibilis tu es homo: si tu es homo est consequens cuius contradictorium repugnat antecedenti illius si tu es homo tu curris. **Dicitur** ergo ipsis sic significantibus quod aliqua est consequentia mala affirmativa significans iuxta compositionem suarum partium cuius oppositum contradictorium consequentis potest repugnare antecedenti eiusdem sed non manente primaria et consueta significatione sicut patet de tali si tu es homo tu curris: dato quod cras contradictorium consequentis significabit te non esse hominem. **Ex** ista regula sequitur correlativae secunda quod ad falsitatem conditionalis affirmativae significantis iuxta compositionem suarum partium requiritur et sufficit quod contradictorium consequentis ipsius conditionalis possit stare cum antecedente eiusdem ipsis sic significantibus: vel aliter requiritur et sufficit quod antecedens illius non sit aptus na-

tum repugnare contradictorio consequentis eiusdem conditionalis. **Exemplum** si tu es homo tu disputas. patet enim ista simul stare tu es homo et tu non disputas. **Tertia** regula est ista ad veritatem conditionalis affirmativae non significantis ex compositione suarum partium requiritur et sufficit ipsam esse subordinabilem uni conditionalis vere sic significando. **Exemplum** si tu es homo tu disputas: dato quod significet te esse animal si tu es homo: certum est quod est vera non ex hoc quod contradictorium consequentis ipsius non possit stare cum antecedente eiusdem ipsis sic significantibus: quia bene possunt stare sicut dictum est: sed ex eo quod est subordinabilis huic vere si tu es homo tu es animal. **Similiter** si tu es animal tu es homo et e converso. certum est quod secunda pars istius copulativae est conditionalis vera: non ex hoc quod contradictorium consequentis ipsius possit repugnare antecedenti eiusdem: quia non potest habere antecedens nec consequens. nec notam consequentiam. sed ex eo quod est subordinabilis uni vere significando sicut in modo significat huic. scilicet si tu es homo tu es animal. **Quarta** regula est ista quod ad falsitatem conditionalis affirmativae non significantis ex compositione suarum partium requiritur et sufficit ipsam non esse subordinabilem uni vere sic significando. verbi gratia. capta tali conditionalis: si tu es homo tu es animal que significet adequate quod si tu es homo tu es asinus. ex hoc redditur falsa. quia est subordinabilis sic significando huic false si tu es homo tu es asinus. similiter patet de secunda parte huius copulativae si homo currit animal currit et e converso: que conditionalis affirmativa falsa est. quia sic significando subordinat huic conditionalis false si animal currit homo currit. **Et** haec sunt regulae pertinentes ad conditionalem affirmativam.

De conditionalibus negativis factio
compositio
ne quod negativarum quedam significantur iuxta compositionem partium suarum sicut illa: non si tu es homo tu curris: dato quod non fiat impositio aliqua: quedam significantur non ex compositione suarum partium. **Et** hoc dupliciter contingit: aut habendo partes aut non habendo. **Exemplum** primum dato quod ista non si tu es albus tu es coloratus significet quod non si tu es homo tu es animal. **Exemplum** secundum tu disputas non si tu curris et contra. secunda pars huius copulativae est conditionalis negativa non significans ex compositione suarum partium quia non habet. **Pono** igitur regulas quarum prima est ista. **Ad** veritatem conditionalis negativae significantis iuxta compositionem suarum partium requiritur et sufficit quod contradictorium consequentis ipsius conditionalis non possit repugnare antecedenti eiusdem ipsis sic significantibus. **Exemplum** non si tu curris tu disputas. ista enim sic significando non possunt adinvicem repugnare tu non disputas et tu curris. **Secunda** regula est ista. **Ad** falsitatem conditionalis negativae significantis iuxta compositionem suorum terminorum requiritur et sufficit quod contradictorium consequentis ipsius possit repugnare antecedenti eiusdem: ipsis sic significantibus. verbi gratia non si tu es homo tu es animal: manifestum est quod ista repugnat tu non es animal et tu es homo. **Tertia** regula est ista ad veritatem conditionalis negativae non significantis iuxta compositionem suorum terminorum requiritur et sufficit ipsam esse subordinabilem uni vere sic significando. patet de ista: non si tu curris tu moveris: dato quod significet adequate quod si non tu moveris curris. **Exemplum** aliud: data tali copulativa animal currit non si homo currit et e converso: huius copulativae est conditionalis negativa vera: ex eo quod est subordinabilis huic non si animal currit homo currit que est vera. **Quarta** regula est ista. **Ad** falsitatem conditionalis negativae significantis non ex compositione suorum terminorum requiritur et sufficit ipsam esse subordinabilem uni false sic significando. **Exemplum** non si tu moveris curris: dato quod ista significet adequate quod non si tu curris moveris: idem est de secunda parte istius copulativae. homo currit non si animal currit et e converso: que est conditionalis negativa falsa quia subordinat huic false: non si homo currit animal currit. **Iste** tamen regulae non multum expediunt quia conditionalis negati-

probari per affirmatiuam. **C** Ex his sequitur ista conclu-
sio q̄ omnis cōditionalis vera est necessaria & omnis fal-
sa est impossibilis: & sic non expedit alias regulas dare de
necessitate impossibilitate aut cōtingenti conditionalis q̄
superius expressas. **C** Ex isto iterum sequitur hos casus
esse impossibiles. s. q̄ si rex sedet scias regem sedere & q̄
si nullus rex sedet scias nullum regem sedere. **C** Simi-
liter non est possibile q̄ soz. erit liber si soz. obulabit seruo
& q̄ soz. erit seruus si obulabit libero. **C** Iterum non est
possibile q̄ si soz. profert vniuersales q̄ omne currens sit
afinus: & q̄ si profert singularem q̄ ipse sit currens. Et sic
de alijs cōditionalibus impossibilibus que plurimū so-
lent similiter poni. **C** Sed contra cōclusiones solet fieri vnū
argumentum ad probandum aliquā cōditionalem fal-
sam non esse impossibilem: q̄ ista est falsa. si antechristus
non fuit tu non fuisti cum antecedens sit verū & consequēs
falsam. & tamen non est impossibile: q̄ aliquādo erit ve-
ra sic significando: pbatur q̄ antecedens aliquādo erit im-
possibile sic significando igitur aliquādo erit vera. p̄ con-
sequentiā q̄ ex impossibili sequitur quodlibet. **C** Ad istud
argumentum respondet cōcedēdo istam esse falsam & im-
possibilem si antechristus nō fuit tu non fuisti. **C** Et ad ar-
gumentum dico q̄ nunq̄ erit vera sic significando: & cum
dicit antecedens erit impossibile sic significando: concedo
igitur consequentiā erit bona: nego argumentū: q̄ nō ex
quolibet impossibili sequitur quodlibet sed solum ex impossi-
bili simpli ex per se cuius significatiuū non potest nec po-
terit nec potuit esse verum. Et impossibile vero per acci-
dens cuius significatiuū aliquādo fuit verū nō sequitur q̄
nō sequebatur anteq̄ esset impossibile: ita q̄ ista cōsequē-
tia non v̄z. Adam non fuit igitur tu non fuisti nō obstante
q̄ antecedens sit impossibile. Et si dicitur oppositū cōse-
quentis repugnat antecedenti ipsis sic significantibus igitur
consequentiā bona: nego antecedēs: nec cuiuslibet impossibili
quolibet p̄positio repugnat: q̄ ad hoc q̄ due p̄positiōes
adinuicēz repugnet requirit q̄ ipse sic significādo nō pos-
sint nec potuerit nec poterūt sil' esse v̄e: nec saltē q̄ signifi-
cata illarū nō p̄nt nec potuerint nec poterūt simul esse ve-
ra: q̄ igitur hec aliquādo potuerunt simul esse vera sic si
significando adam nō fuit & tu fuisti. propterea non repn-
gnant adinuicēz: esset enim mirabile q̄ illa adinuicēz repn-
gnarent tu es & b̄ anima non est demonstrādo animā soz.
iam existentem & tamen vna illarū est impossibilis sed
de per accidens. p̄pterea hec consequentiā nō v̄z. hec ani-
ma non est igitur tu non es non obstante q̄ antecedens sit
impossibile. **C** Consimiliter dico q̄ nō oportet necessariū
per accidens sequi ex qualibz p̄positione ita q̄ nō sequit:
tu es igitur adam fuit. ego sum igitur b̄ anima est demon-
strādo animāz tui. Ex quibus sequitur hanc consequen-
tiam non valere. Iste due p̄positiones sic significando nō
possunt simul esse vere igitur repugnant: q̄ ille due sic si-
gnificando adam nō fuit & tu es: nō possunt esse simul ve-
re & tamen nō repugnant vt dictum est.

Contra vnū aliud superius dictum arguit. v̄z.
q̄ nulla sit cōditionalis negatiua: nam
si aliqua esset sit ergo illa nō si tu curris soz. erit: & arguitur
sic. illa est cōditionalis negatiua igitur aliqd negat ab ali-
quo vel igitur negat rez a re vel cōsecutionez vnus ab ali-
quo vel repugnantiam oppositi consequentis cum antece-
dente: si igitur rem negat a re & suū contradictoriū est
igitur suū contradictoriū affirmat rem de re: consequēs
falsam. q̄ illa si soz. currit tu curris nihil affirmat: nec po-
test dari fm q̄ negat cōsecutionem vnus ab alio. q̄ ant
negat cōsecutionem p̄positionis consequentis ex p̄posi-
tione antecedentis vel significatiū consequentis ex significa-
to antecedentis. Si p̄mo modo nulla est cōditionalis ne-
cessaria. q̄ si negatiua negat cōsecutionez cōsequentis ex
antecedente cōditionalis: naz negatiua affirmat cōsecutio-
nem cōsequentis ex antecedente sed aliquādo nō erit ta-
lis cōsecutio consequentis ex antecedente cum aliquādo
nō erit illud antecedens: nec eius consequens igitur queli-
bet cōditionalis non negatiua affirmādo cōsecutionez cō-

sequentis ex antecedente est nō necessaria. Si secūdo mo-
do sequitur q̄ nulla cōditionalis affirmatiua cuius ante-
cedens & cōsequens sunt p̄positiōes negatiue sit vera vel
necessaria vel etiam q̄ nulla cōditionalis cuius tam con-
sequens q̄ antecedens sunt p̄positiones affirmatiue false
est vera vel necessaria omnia ista sunt falsa: & probatur cō-
sequentiā. quia nullus talis cōditionalis est significatiū an-
tecedentis vel consequentis & si sic ergo nec est cōsecutio
talis significatiū consequentis ex significatiū antecedentis:
consequentiā patet per hoc q̄ cōsecutio nō est nisi inter ea
que sunt: nec p̄t assignari tertius modus. v̄z. q̄ cōdictio-
nalis negatiua negat repugnantiaz oppositi cōsequētis cuz
antecedente: q̄ si oppositum cōsequētis nō sit nō est repu-
gnantia oppositi consequentis cum antecedente. **C** Ad istud
argumentum respondet cōcedēdo vt prius q̄ aliqua est cō-
ditionalis negatiua. & tunc ad argumentum igitur aliquid
negat ab aliquo: negatur cōsequētis: sicut etiaz ē aliqua ca-
the^{ca} negatiua que nō negat aliquid ab aliquo sed in ea ali-
quid negatur ab aliquo per negationē. Et si dicit illa cōdi-
tionalis est negatiua ergo aliqd negatur ab aliquo: iterū
nego cōsequentiā: deducta omni sophisticatiōe. sed hoc
solum sequit de cathe^{ca}: de ypothetica autem sequitur q̄
aliquid per aliud negat & vt superius dixi hoc est verū.
q̄ cōditionalis affirmatiua per negationem negat. Et sic
patet q̄ negatio negans conditionem nō negat rem a re
nec cōsecutionem affecutione: nec repugnantiam oppositi
cōsequentis cum antecedente: dato adhuc hec omnia esse:
sed negat cōditionalem affirmatiuā: ex q̄na & negatiōe
sit cōditionalis negatiua. vnde est sciendū q̄ sicut in cō-
ditionali affirmatiua habente antecedēs & cōsequens ex-
pressa nota cōditionis denotat consequens sequi ex ante-
cedente. ita in negatiua nota cum negatiōe simul denotat
consequēs non sequi ex antecedente. & si ita est: cōditiona-
lis illa negatiua est vera presupposita significatiōe antece-
dentis & cōsequētis. **C** Concedo tamē q̄ aliqua est cōdi-
tionalis affirmatiua in qua non denotatur aliquid sequi ab
aliquo vel ex aliquo: & aliqua est negatiua in qua nō deno-
tatur sequi consequens ex antecedente & hoc semper est ve-
rum in cōditionalibus non habentibus antecedēs nec cō-
sequens aut notam cōsequentiā: sicut etiaz aliqua est cathe-
gorica affirmatiua in qua non denotatur aliquid affirmari
ab aliquo & aliqua est negatiua in qua nō denotatur al-
quid negari ab aliquo sicut de duabus partibus istarū
copulatiuarū aliquis homo est animal & e cōuerso alig
homo nō est animal & e cōuerso. quare &c. **C** Terumita-
men ad hoc ad argumentū gratia disputatiōis potest con-
cedi q̄ cōditionalis negatiua negat ab aliquo: quia negat
cōsecutionem consequentis ex antecedente & tunc ad ar-
gumentum ergo nulla est cōditionalis affirmatiua necessa-
ria: nego consequentiā: & tunc ad responsionem: si negati-
ua negat cōsecutionem consequentis ex antecedente con-
ditionalis vero negatiua affirmat cōsecutionem cōsequē-
tis ex antecedente: cōsequentiā nō v̄z: sed cōcedo consequēs:
& tunc ultra sed aliquādo non erit talis cōsecutio: concedo
ergo nulla cōditionalis affirmatiua est necessaria: nego cō-
sequentiā: per idem enim probaret q̄ hec deus est ens
non esset necessaria q̄ aliquādo nō erit b̄ affirmatiō cum
aliquādo nō erit subiectum nec copula nec p̄dicatūz.

Item contra quedam arguitur. Et p̄mo p-
bando q̄ nulla sit cōditiona-
lis: quia ista p̄positio hoc est & hoc est dicitur esse copu-
latiua pro tanto quia intellectus vnit & copulat istas duas
propositiones mediāte tali actu intelligendi sed eque vnit
sine copulat intellectus duas propositiones mediāte tali
actu: si: sicut mediāte si & contra ergo quia ratione vna
debet dici copulatiua & altera debet dici talis. **C** Secū-
do arguitur q̄ nulla cōditionalis habeat antecedens nec
cōsequens: quia si igitur aliqua est: sit ergo ista si homo est
animal est: cuius antecedēs sit. a. & cōsequēs. b. tūc sic. a. est
antecedens & b. cōsequens igitur si. b. est posterius. a. pa-
tet consequentiā & cōsequens est falsum. igitur & antecēs:
q̄ p̄ns sit falsūz probatur. q̄ si. b. sit posterius. a. sequitur

q. a. sit p. b. vel igit. a. est p. b. tempore nā vel prioritate logica non pmo modo: q. supposito q. b. sit a. a. non secundo modo q. a. est causa ipsius. b. non tertio modo. q. b. sequitur ad. a. et non e contra. **T**ertio arguitur q. nullum sit oppositum conditionalis nec possit esse. quia si alicuius sit contradictorius sit ergo istius si homo est animal est: hoc v. non si homo est animal est: et sequit q. aliq. est copulativa possibilis affirmativa significans p. se iuxta compositionem suorum terminorum que tamen componitur ex contradictorijs: patz de ista si homo est animal est nō si homo est animal est: ex quo nulla eius pars ponit. prima non ponit ex quo est negativa: nec scda q. negativa: cuius negatio negat sequelam. **A**d hoc respondet ad p. m. negando consequentiam: q. per idem pbaretur q. disiunctiva esset copulativa et e contra. **A**d scdm dico pcededo q. a. est antecedens et. b. consequens et. b. consequitur ad. a. consecutio logica: et negatur consequentia igit. b. est posterior. a. **A**d tertium dico negando q. illa sit copulativa possibilis sic significando: et cum dicitur neutra pars ponit concedo. igit. est possibilis nego consequentiam: copulativa enim non redditur possibilis vel impossibilis ex eo q. partes ponat vel non ponat sed ppter cōpossibilitatem vel incōpossibilitatem. unde nō solum hoc est verum de copulativa in quibus vniuntur p. p. verum etiā est in quibus vniuntur cathe. **C**ertū est q. ista est impossibilis verum est nullam chimerā esse et non verum est nullā chimeram esse et tamen neutra pars ponit: cū non ponit nullam chimeram esse: nec aliqd verum esse aut aliqd non esse verum: quare et.

Restat nōc regulas disputandae ponere. **P**rima est ista q. ab inferiori ad superius affirmatiue cum nota conditionis fallit argumentū: p. q. nō sequitur: si tu es hoc animal demonstrato asino tu es rudibilis sed hoc animal est animal igitur si tu es animal tu es asinus et h. contingit q. nota conditionis confundit cōfuse tñ in ordine ad conditionalem omnes terminos cōmunes tā antecedentis q. consequentis nisi aliud fuerit impedimētum: nō sepe dicitur est q. ab inferiori ad superius supponens confuse tñ sepe fallit argumentū: sicut etiā p. in materia de incipit et desinit reduplicatiuis et causalibus: q. autem h. nō nota p. fundit confuse tñ respectu conditionalis omnes terminos cōes cōditionalis vbi nō fuerit impedimētum pbatur: et capio istam cōditionalem si homo est animal est: et quero quomodo stant isti duo termini. s. homo et animal in ordine ad conditionales. **S**i dicitur q. confuse tñ habeo intentum. **S**i dicitur q. determinate igitur in cōsequente lz assignare vniū suppositū respectu totius conditionalis sit ergo soz. et sequit q. hec cōditionalis est vera si homo est soz. est: qd est falsum: et cōsequentia p. q. in qualibet suppositōe determinata dz assignari vniū suppo. p. quo videt talis terminus sicut p. in alijs discurrendo. **S**i aut dicitur q. subiectam a. n. t. stat determinate et subiectū consequentis stat confuse tñ. **C**ontra nota conditionis habet p. se vim p. fundendi confuse tñ igitur potius habet confundere terminos p. opin. quam q. remotum si non habuerit impedimētum et consequentia p. discurrendo in alijs. **E**t ex alio sequitur q. ista esset conditionalis falsa si homo nō est homo non est ex quo subiectū antecedentis stat determinate sicut et que libet talis si iste homo non est homo nō est qd tamen non est verum. **F**orte dicit sicut cōmuniter dicitur est q. nota conditionis confundit confuse et distributiue subiectum antecedentis et confuse tñ subiectum consequentis vbi non fuerit impedimētum et nō est q. sub tali subo contingit descendere disunctiue. verbū gratia. si homo est animal est igit. si iste homo est animal est. **H**ec responsio lz sit substantiabilis tamen iudicio meo non est vera. nam certum est p. theologos q. ista consequentia nō v. **S**i homo est animal est et hoc est homo ergo si hoc est animal est: ergo si homo non stat confuse et distributiue mobiliter consequentia t. q. in omnibus alijs. v. talis modus arguendi: sequit ens bene: omnis homo est animal hoc est hō ergo hoc est ani-

mal: et q. consequentia nō v. pbatur: et demonstrō xpm per li hoc et p. q. antecedens sit verum et q. consequentia sit falsum p. q. est vna conditionalis significans ex cōpositione suarum partium cuius oppositum consequentis stat cū antecedente. **H.** n. stant simul nullum animal est et hoc est p. theologos demonstrando xpm. **S**ecundo arguitur sic sine fundamento theologorum. nam ista consequentia nō v. si homo albus est homo nō est niger: et omnis soz. est homo albus igitur si soz. est homo nō est niger: p. iterum antecedens esse verum: dato q. omnis soz. sit albus: et consequens falsum cum oppositū contradictoriū consequentis sic significado non possit repugnare antecedenti. **H.** enī stant simul soz. est et omnis homo est niger. **T**ertio arguit sic. sequitur q. ista cōditionalis sit vera si homo currit omnis homo currit pbatur. q. a. n. et p. n. cōuertuntur. igitur et. antecedens probatur. q. subm antecedentis stat confuse distributiue mobiliter per opinionem et non impeditur per aliqd aliud igit. antecedens est exponibile sed non possunt sibi assignari alie exponentes q. exponentes consequentis igit. antecedens et consequens p. uertunt p. consequentia discurrendo in alijs. **Q**uarto arguit sic. idē est significatio adequatū istius cathe. homo currit extra conditionales et istius homo currit in conditionali: sed subm istius extra conditionales nō stat confuse et distributiue igitur nec istius in conditionali. consequentia p. q. a termino stante determinate ad cōsimile stantē et confuse distributiue non v. argumentū. minor est manifesta et maior em p. b. q. quelibet illarū significat hominem currere. **S**i ens antecedens illius conditionalis significaret adēte omnē hominē currere: ipm esset falsus in ista si homo currit animal currit. dato q. soz. currit et p. nō: imo statim sequetur vt p. q. antecedens et consequens istius cōditionalis si homo currit omnis homo currit p. uertent q. qdlibet istorum significaret omnē hominem currere. **Q**uinto arguit sic subiectum rōnalis non stat confuse et distributiue igitur nec subiectum cōditionalis consequentia t. rōnalis et cōditionalis cōuertunt. aliter ens a termino subali stante determinate vel confuse tñ respectu termini accidentalis ad cōsimilem stantē distributiue valeret arg. qd nō ē verum: antecedens p. de tali rōnali homo currit igitur animal currit. vbi videt q. si homo stat distributiue cum terminus subsequens nō possit distribuere terminū pcedētem. **E**t ex alio q. terminus distributiue possit distribuere immediate sequentē q. pcedentem sed si animal in p. n. t. nullam responsionē stat distributiue in p. n. t. nec si homo in a. n. t. **V**icē dū est igitur vt p. q. nota cōditionis confundit p. se tñ quoscūq. terminos cōes ipsius nisi fuerit impedimētum. ita q. istius si homo est animal est tā si homo q. si animal stat confuse tñ. **E**t notanter dico sine impedimento q. in hac propositione: si omnis homo currit omnis homo currit tam subm antecedentis q. subm consequentis stant confuse distributiue et hoc est sane dicitur q. dicere q. subiectum illius antecedentis stat confuse tñ, ratione duorum signorum pcedentium. **C**ōtra istam responsionē arguitur nam sub subo antecedentis illius cōditionalis si homo est animal est: contingit descendere distributiue igitur stat confuse et distributiue: consequentia p. et antecedens pbatur: q. sequit si homo est animal est igit. si iste homo est animal est. **E**t sic de alijs. **S**ecdo argit sic. sub subo consequentis illius cōditionalis nō contingit descendere disunctiue nec copulatiue igit. nō stat confuse tñ. p. n. t. antecedens pbatur. nam non sequit si homo est animal est et ista sunt omnia animalia igit. si homo est hoc animal vel hoc animal. et sic de singulis est: cum antecedens sit verum vt p. et consequens falsum: quia consequens est vna cōditionalis cuius a. n. post mille annos erit verum et consequens falsum: ipsis sic significantibus: per idem ex eodem antecedente non sequit copulatiue igitur si hō est hoc animal est vel hoc animal. et sic de singulis est. **T**ertio arguitur sic. **I**ste due conditionales cōuertuntur animal est si homo est et si hō est animal est: et in prima li animal stat determinate igit. et in scda: p. n. t. cū maior et minor: q. terminus

sequens nō h̄y v̄m super terminū precedentē. **Quar-**to arguit q̄ in ista si animal currit omne animal currit q̄ si animal nō stat p̄fuse et hoc sic. q̄ p̄fuse t̄m supponit p̄dicatū huius omnis homo est hō tam cōfuse t̄m supponit subm huius consequētis p̄ditionalis animal currit si omne animal currit. sed signum v̄niuersale additū p̄dicato illius v̄niuersalis: mobilitat ip̄s vt pat̄z in tali omnis homo est ois homo igit̄ pari rōne signum v̄niuersale superueniēs subo p̄ntis conditionalis mobilitat ip̄m: et si sic sequit̄ istaz conditionalem esse falsam: omne animal currit si omne animal currit: cuius quēz istaz sit falsa h̄ animal currit si omne animal currit cum stet op̄m p̄ntis cum antecedēte. **Quinto** sequit̄ q̄ h̄ p̄positio sit vera denariuz ego p̄mitto in casu cōl. p̄batur nā illa p̄positio non dicit̄ falsa nisi q̄ subm eius supponit determinate pro isto vel pro isto sed in hac p̄ditione/ li denarium tibi p̄mitto si denarium tibi p̄mitto supponit vtrobiz p̄fuse t̄m per responsionem igit̄ ita est vera sicut in ista ego p̄mitto tibi denariū. **Et** isto modo p̄t argui q̄ aliqua talis sit vera: homo est omnis hō q̄: h̄ est v̄a ois homo est homo p̄cise q̄: li homo stat p̄fuse t̄m sed in qualibet istarū si homo est omnis homo et omnis hō est homo li homo stat confuse t̄m igit̄ etiā debet esse v̄a. **Ad** hec respondet ad p̄mum negando q̄ sub subo antecedētis contingat descendere copulatiue. **Et** tunc ad argumentū concedo illam p̄nam: si homo est animal est igit̄ si iste hō est animal est nō p̄pter hoc q̄ subm antecedētis p̄ditionalis stet p̄fuse et distributiue: sed q̄ p̄sequens est neciuz sicut p̄z in simili. sequit̄ bene omnis deus est igit̄ iste deus est demonstrato patre diuino. nec t̄z per hoc q̄ li deus stet distributiue sed q̄ p̄sequens est neciū. **Unde** scdm̄ sauto rem alterius opinionis subm huius p̄ditionalis antecedētis: si omnis homo est ois homo est stat p̄fuse t̄m et tamē bene sequit̄ igit̄ si iste homo est omnis hō ē. et sic v̄lteri. **Ad** scdm̄ dicit̄ q̄ non v̄z illud arḡm. talis terminus supponit p̄fuse t̄m igit̄ sub ip̄so contingit descendere disiunctiue vel copulatiue. **Pro** quo sciendū q̄ terminorū confundentium confuse t̄m quidā cōfundunt nō immobilitudo q̄dam confundūt immobilitudo. **Exemplum** p̄mi signa v̄niuersalia aliqua et dictiones exclusiue. **Exemplum** secundū sicut incipit et desinit et termini modales nota causalitatis et p̄sequentie: vnde nō sequit̄: necessario hō est et isti sunt omnis hoies igit̄ necessario iste vel ista. et sic de singulis certum est q̄ antecedens est veruz et p̄sequens falsum. **Etiā** nō sequit̄ q̄ homo est animal est et ista sunt oia animalia igit̄ q̄ homo est hoc animal vel hoc animal. et sic de singulis est. **Eodem** mō dico in p̄posito q̄ sub termino p̄ditionalis stante confuse t̄m non cōtingit descendere: q̄ simul et semel confundit ip̄sos confuse t̄m et immobilitatem eorūdem et facit q̄ sub eis non d̄z descendere. **Ad** tertium dico q̄ ille conditionales p̄uertunt animal est si homo est et si homo est animal est: et sicut scda est vera ita et p̄ma. **Ex** quo ita bene consequēs sequit̄ ex ante sicut in scda: et sic p̄cedo q̄ vtrobiz stat li animal confuse t̄m. et cum dicit̄ q̄ terminus sequens non h̄y v̄m super terminū precedentem. dico q̄ v̄z est de termino distributiue q̄ nō p̄t distribuere p̄cedens: op̄z. n. ip̄m p̄cedere tam situat̄ q̄ p̄babiliter: sed terminus habēs v̄m confundendi p̄cise cuius virtus se extendit ad multos terminos quātum est de se p̄t confundere terminū precedentē situat̄ confuse t̄m. sed verū est q̄ p̄babiliter p̄cedit: et sic in ista animal est si homo est: li animal stat confuse t̄m sicut etiā in ista: animal esse hominē est necessarium tam li animal q̄ li hoiem stat confuse t̄m nō obstante q̄ situat̄ p̄cedant terminū modalem. **Con-**similiter dico de rōnali q̄ in ista homo est ergo animal est tam li homo q̄ li animal stat confuse t̄m. **Ad** quartū argumentū concedo p̄sequentiaz et p̄sequens. v̄z. q̄ signū v̄niuersale adueniens subo p̄ntis conditionalis mobilitat ip̄m: nec ex hoc sequitur quin illa sit necessaria: omne animal currit si omne animal currit: l̄z. n. signum v̄niuersale mobilitat li animal hoc non facit in ordine ad conditionalem sed solum in ordine ad cathē^{am} suā. p̄pterea bene sequit̄. oē animal currit et ista sunt oia animalia igit̄ h̄ animal currit.

Et sic de singulis: sed in ordine ad totam conditionalem nō posset argui isto modo: nec li omne mobilitat in ordine ad totam conditionalem imo ipsum simul cū suo subo a nota conditionis immobilitatur respectu totius p̄ditionalis vbi tamen ex eodem antecedente concluderet. igit̄ qua ratione li omnis adueniens p̄dicato v̄niuersalis p̄dicte, mobilitat ip̄m in ordine ad omnem p̄positionez cuius est pars: pari rōne li omne adueniens subo p̄ntis h̄mōi p̄ditionalis p̄dicte mobilitat ip̄m in ordine ad oem p̄positionez cui⁹ est pars: negatur consequentia: q̄: li omnis vel suum substantium homo: per nihil p̄positionis cuius ip̄s termini sunt partes immobilitatur: sed in conditionali illa cuius est pars li omne cum suo substantio immobilitatur ambo per aliqd̄ puta per notam conditionis. **Ad** quintum argumentū: nego consequentiam cum insert̄ q̄ illa sit vera in casu cōl denarium p̄mitto. **Et** tunc ad argumentū nego consequentiam: l̄z. n. in conditionali ista stet li denariuz confuse t̄m in ordine ad totam conditionalem ad huc stat determinate in ordine ad suam cathē^{am}: p̄pterea deberet sic argui illa denarium p̄mitto est falsa p̄cise. q̄: li denarium stat determinate sed in illa conditionali stat cōfuse t̄m et nō determinate igit̄ in conditionali illa q̄ ē vera p̄cedit p̄sequentia sed negatur minor p̄ secunda particula. **Ex** quo p̄z q̄ simile argumentum nō p̄bat illam esse verā homo est ois homo: nec illa est vera: omnis homo est homo p̄cise q̄: li homo stat confuse t̄m: q̄ vbiq̄z li homo staret confuse t̄m esset hec vera homo est omnis homo: et sic h̄ esset vera t̄m homo ē omnis homo: necessario hō est omnis homo: q̄: li homo stat confuse t̄m: verūtamē si li homo in illa homo est omnis homo staret determinates esset illa falsa. **Dico** ergo q̄ illa est vera. omnis homo ē homo. q̄ p̄dicatum stat confuse t̄m et exponentes sunt vere. **Et** sic ista est vera p̄mitto tibi denarium q̄: li denariuz stat cōfuse t̄m et non determinate. **Vel** aliter dicit̄ q̄ ista non est vera p̄mitto denarium q̄: li denarium stat confuse t̄m sed q̄: stat cōfuse t̄m virtute illius verbi p̄mitto et casu. **posito** iste tamen responsiones nō sunt v̄niuersales in omnib⁹ sed ad certam mām sicut et argumenta particulariter p̄cedunt **Et** per hoc p̄z responsio ad quintū argumentū.

Secunda regula p̄ncipalis est ista arguendo a p̄ditionali affirmatiua denomiata a li si ad disunctiuam factam ex p̄dictione affirmatiua et consequētis eiusdem conditionalis est consequentia formalis. p̄bat. nā ista p̄sequentia est formalis. **Si** tu es hō tu es animal igit̄ tu non es homo vel tu es animal et nō ē maior: rō de vna q̄ de quacūq̄ alia igit̄ et quelibet est bona: p̄sequentia: p̄z cum m̄no: i et maior: arguit̄: q̄ cōtradictoriū p̄ntis formaliter repugnat antecedenti p̄z. nam hoc est suū p̄dictionis tu es homo et tu non es animal que copulatiua implicat formaliter p̄dictionez igit̄ formaliter repugnat illi conditionali et per p̄sequens illa disunctiua ē simplr̄ necessaria et ex eadē conditionali formaliter insert̄. quare et c. **Ex** ista regula sequunt̄ cor⁹ due conclusiones p̄ma est ista: aliqua conditionalis affirmatiua denomiata a li si p̄dictionem formaliter insert̄: p̄batur nam hec est h̄mōi: si tu non es aliud a te tu es aliud a te: q̄: ex ipsa sequit̄ formaliter q̄ tu es aliud a te: que implicat contradictionem formaliter igit̄ et ipsa conditionalis: cōsequenter p̄z et p̄batur antecedēs. **Nam** sequitur si tu non es aliud a te tu es aliud a te igit̄ tu es aliud a te vel tu es aliud a te: p̄sequentia t̄z per regulaz. **Ex** qua disunctiua sequit̄ formaliter q̄ tu es aliud a te: cum eiusdem p̄ntis quelibet pars disunctiue sit formaliter illatiua: ergo a p̄mo ad v̄ltimū sequit̄ formaliter si tu nō es aliud a te tu es aliud a te igit̄ tu es aliud a te. **Secunda** cōclusio est ista sicut cathē^{ca} aliqua est alicuius affirmatiua illatiua ita et conditionalis affirmatiua est eiusdē positina: p̄bat et capio istaz cathē^{ca} tu q̄ nō es aliud a te tu es aliud a te p̄z q̄ est illatiua huius tu es aliud a te et eiusdem est positina h̄ conditionalis si tu non es aliud a te tu es aliud a te. q̄ formaliter sequitur ex ipsa in forma suorum terminorū: sicut iam dixi et quare p̄z non esse v̄niuersaliter veruz q̄ conditionalis nihil ponit. **Contra** istam regulā arguit̄ sic. ex quali-

bet conditionali affirmatiua denotata a li si sequit' disunctiua facta ex contradictorio antecedentis & pñtis eiusdem conditionalis: sed aliqua huiusmodi conditionalis est illatiua eiusdem disunctiue & e contra igit' & quelz conditionalis affirmatiua est disunctiue illatiua & e contra: consequentia p3 q2 non est maior: rō de vna q̄ de alia. Et ex alio non magis vel minus conuertunt' ppositiones quibus sint vere vel false possibles vel impossibiles: sicut equalit' conuertunt' ille: homo currit risibile currit quando sunt vere sicut quando sunt false: sed conditionalis que modo est impossibilis si ipsa esset necessaria conuertitur cum disunctiua necessaria vt statim probabo igitur quecumq; conditionalis si sit impossibilis cum disunctiua conuertit' impossibili pbatur consequentia: patet maior & minor: pbatur. q2 ista si tu es homo tu es animal est illatiua huius tu nō es homo vel tu es animal & e contra: q2 nunq̄ posset dari vna vera sine alia & sicut dico de ista ita posset pbari de quacumq; alia conditionali necessaria q̄ conuertetur cū disunctiua facta ex contradictorio antecedentis & consequente eiusdem: sed iam pbo q̄ consequens sit falsum. Nam illa est impossibilis conditionalis si homo currit sor. currit & nulla disunctiua facta ex sequente & contradictorio antecedentis est impossibilis igit' illius conditionalis talis disunctiua nō est illatiua. consequentia p3 cum maior & minor: pbatur q2 h disunctiua est contingens nihil q̄ est homo currit vel sor. currit. quare &c. Secūdo argū contra p̄mā conclusionem. naz data illa sequit' q̄ quelz conditionalis falsa includit contradictionem: consequens est falsum: cum non ex qualibet conditionali falsa sequit' q̄dlibet formalit': & pbatur sequentia discurrendo per omnes conditionales falsas. Nam ad istam si tu nō es homo tu es asinus sequit' contradictio: pbatur sequit' si tu nō es homo tu es asinus igit' tu es homo vel tu es asinus. Ex qua sequitur q̄ tu es homo: sed iam probō q̄ ex ipsa sequitur q̄ tu non est homo: q2 sequit' si tu non es homo tu es asinus igit' tur si tu nō es asinus tu es homo: ex eo q̄ ex opposito consequentis inferit oppositum antecedentis. & sequit'. si tu nō es asinus tu es homo igit' si tu non es asinus tu nō es homo: p3 per illam regulam arguendo a conditionali cuius antecedens est negatiuus & consequens affirmatiuus ad conditionalem compositam ex eodem antecedente & contradictorio consequentis p̄oris conditionalis v3 argumētū. quia ex mere negatiua non sequit' affirmatiua quin pari ratione sequatur negatiua sibi contradicens: & sequit' ultra si tu nō es asinus tu non es homo igitur tu es asinus vel tu nō es homo consequentia p3 per regulas ex qua disunctiua sequitur post modū q̄ tu non es homo igit' a p̄mo ad vltimū sequit' si tu non es homo tu es asinus igit' tu es homo & tu non es homo que est contradictio formalis. T̄r̄ ar- guitur q̄ ista implicat contradictionē si tu non es homo tu es homo: q2 ex ipsa sequit' q̄ tu es homo & tu non es homo. quia sequitur si tu non es homo tu es homo igitur tu es homo vel tu es homo p3 sequentia per regulā ex qua disunctiua sequitur formalit' q̄ tu es homo: simil' sequit' si tu non es homo tu es homo igit' si tu es hō tu nō es homo. p3 consequentia q2 nō videt' quare plus sequit' q̄ tu es homo ad illam tu nō es homo q̄ e contra & ultra sequitur si tu es homo tu non es homo igit' tu nō es homo vel tu non es homo. ex qua sequit' q̄ tu non es homo. Et sic arguitur de ista ita potest argui de qualibz alia vbi antecedit h̄dictio^m alicuius negatiui vel sequit'. T̄m̄ arguit' q̄ ista includit contradictionē si tu curris sor. currit. q2 sequit' si tu curris sor. currit igit' si tu curris sor. currit & nullus sor. currit. consequentia p3 per regulam vltimo allegatā: quia non videt' quare plus sequat' sor. currit q̄ q̄ nullus sor. currit & sequitur si tu curris sor. currit & nullus sor. currit igitur tu non curris vel sor. currit & nullus sor. currit. ex q̄ sequit' q̄ tu non curris siue antecedēs sumat' disunctiue vel copulatiue: simil' sequit' si tu curris sor. currit & nullus sor. currit igit' si tu curris & nullus sor. currit tu curris. Ex qua sequit' q̄ nullus sor. currit: & sor. currit vel tu curris: que disunctiua formalit' inferit illas. & sic p3 q̄ ista si tu curris sor. currit inferit conditionale formalit' quare ipsa inclu-

dit contradictionem. T̄r̄ arguit' p̄tra regulam & secundam sequentia. q2 dato illo sequit' q̄ quelbet conditionalis affirmatiua ponit aliquid: cuius oppositū conceditur cōmunit' dicendo q̄ conditionalis nihil ponit: sed pbatur sequentia inductiue: & probō p̄mo q̄ conditionalis affirmatiua ponit aliquid: q2 h est vera si deus est aliquid est. Ex qua sequit' q̄ nullus deus vel aliquid est per regulā 3. & ex ista disunctiua sequit' q̄ aliquid est igit' ex conditionali sequit' q̄ aliquid est: & si sic illa ponit aliquid esse. T̄m̄ argno de conditionali falsa q̄ aliquid ponit: q2 illa si tu nō es homo tu es homo ponit te esse hominem pbatur q2 ex illa conditionali sequit' q̄ tu es homo vel tu es homo per regulam ex qua disunctiua sequit' formalit' q̄ tu es homo. quare &c. T̄m̄o solutione omnīū istorum argumentorum est notandum q̄ conditionaliū affirmatiua q̄dam sunt vere & quedā false s̄m q̄ superius est ostensum. Dico ergo q̄ quelbet conditionalis conuertitur cum disunctiua facta ex contradictorio antecedentis & consequente ita q̄ formalit' sequit' si tu curris tu moueris ergo tu nō curris vel tu moueris ita etiā sequit'. si tu curris deus est igitur tu non curris vel deus est & e contra. simil' sequitur si homo est asinus tu disputas igitur nihil q̄ est homo est asinus vel tu disputas &c. Secūdo notabile est istud q̄ conditionaliū falsarum quedā inferūt disunctiua impossibilem quedā inferunt disunctiua contingentem. Exemplū p̄mi si tu non es capra tu es asinus ergo tu es capra vel tu es asinus. Exemplū secundū si sor. currit plato disputat igitur nullus sor. currit vel plō disputat. dico ergo hic q̄ conditionalis falsa inferens conditionales impossibiles conuertitur cum ipsa q2 vtrobiq; sumit' impossibile pro antecedente sed conditionalis inferēs disunctiua contingentem non d3 cum ipsa conuertit' q2 tunc ex contingenti cōcluderet' impossibile q̄d nō licite fit. T̄m̄o notabile est istud q̄ conditionaliū falsarum & impossibilium quedā implicat & includunt contradictionem quedā vero nō: sumendo in presenti includere pro implicare & pro asserere. Illa conditionalis includit contradictionem ex qua sequitur disunctiua includens h̄dictionem: id ista includit contradictionem si tu non es aliud a te tu es aliud a te: q2 disunctiua formalis sequens includit h̄dictionem. v3: tu es aliud a te vel tu es aliud a te. cum quelbet pars includit contradictionem. Illa conditionalis falsa nō includit h̄dictionem ex qua sequit' disunctiua etiā non includens h̄dictionem. Quartum notabile est istud q̄ conditionaliū affirmatiuarum quedā ponunt & quedā nō ponunt. illa ponit ex qua sequitur disunctiua aliquid ponens: sicut ista si tu nō es aliud a te tu es aliud a te que ponit te esse aliud a te: q2 ex conditionali illa sequit' disunctiua h tu es aliud a te v' tu es aliud a te que ponit idem. Simil' h si tu non es homo tu es homo ponit te esse hominem: q2 disunctiua sequens ponit idem. v3. tu es homo vel tu es homo. T̄m̄o conditionalis illa nihil ponit cuius disunctiua sequens nihil ponit & isto modo nulla conditionalis vera aliquid ponit. h. n. si antexps est albus antexps est coloratus nihil ponit: si cut nec illa disunctiua antexps non est albus vel antechristus est coloratus. Non. n. ponit antexps esse albu nec antechristum esse coloratus nec albedinem esse nec colorem esse. Aliq̄ est etiā conditionalis que nihil ponit sicut ista. si sor. currit plato disputat cum sua disunctiua nihil ponit. v3. nullus sor. currit vel plō disputat. Quintum notabile est hoc q̄ ponere aliquid est formalit' illud inferre in forma suorum terminorum. Exemplum tam in categoricis q̄ in hypotheticis. In categoricis h enī tu es aliud a te ponit te esse & te non esse: quia vtraq; sequitur in forma suorum terminorum sed nō ponit baculum stare in angulo: q2 hec ppositio baculus stat in angulo h formalit' ex illa sequitur tamē non in forma suorum terminorum. T̄m̄o h ppositio tu curris nō ponit deum esse: q2 h ppositio deus est non sequitur ex ipsa formalit' nec in forma suorum terminorum. Item in conditionalibus h demōstratur. h. u. si tu non es aliud a te tu es aliud a te. formalit' inferit istam tu es aliud a te in forma suorum terminorum:

ideo ponit te differre a te: simili ista si tu non es homo tu es homo ponit te esse hominem: q: formaliter sequitur ex ipso in forma suorum terminorum sicut dictus est: sed non ponit te non esse hominem: q: sequitur ex conditionali illa q: tu non es homo in forma suorum terminorum: h tamen non est formaliter: debet igitur videri si disiunctiva conditionalis aliquid formaliter inferat in forma suorum terminorum vel conditionalis aut deficit in aliquo illorum. Si primus conditionalis ponit illud si h: nequaquam. quare r. c. Per hoc ergo potest leuiter responderi ad argumenta. Ad primum negando istam consequentiam aliqua conditionalis est illativa disiunctiva et contra igitur et quilibet negatur consequentia: cuius ratio diuersitatis est dicta q: aliqua conditionalis est necessaria et quedam est impossibilis et impossibilis quedam est illativa disiunctiva impossibilis et quedam est contingens. Et tunc ad argumentum dico negando similitudinem: verum tamen dico q: in cathegoricis consimile requiritur. nam hec catholica necessaria deus est infert illam necessariam aliquid est deus et est: et tamen hec tu es asinus infert formaliter illam tu es et non contra et ita dico de conditionalibus et disiunctiuis. Ad secundum argumentum nego primam cum infert q: quilibet conditionalis falsa includit contradictionem: et nego q: ista si tu non es homo tu es asinus includat contradictionem: et dico q: illa tu non es homo non sequitur ad illam formaliter conditionalem quod tamen requireret si includeret te non esse hominem. Et tunc ad argumentum si tu non es homo tu es asinus igitur si tu non es asinus tu es homo. concedo primam gratia maiore: q: antecedens est impossibile. Et iterum ad aliud argumentum: si tu non es asinus tu es homo igitur si tu non es asinus tu non es homo: concedo iterum istam primam gratia maiore. Et tunc ad regulam dico q: non est regula sed est vniuersale allegatum falsum q: non sequitur si tu non curris deus est igitur si tu non curris nec deus est: nec sequitur si tu non es verum est te non esse igitur si tu non es verum est te non esse: si militer non sequitur si tu chimera non est aliquid est igitur si tu chimera non est nihil est. p: satis q: nulla istarum consequentiarum. v: cum cuiuslibet istarum antecedens sit verum et consequens falsum. verum tamen concedo illas consequentias q: arguitur ex impossibili. Et tunc ad aliud argumentum: si tu non es asinus tu non es homo igitur tu es asinus vel tu non es homo. iam dico istas esse formales. et vterius cum concludit ex illa disiunctiva igitur tu non es homo dico iterum illam esse formalem cum ex qualibet parte disiunctive formaliter sequat ut infra patebit: propterea ergo non est mirum si conditionalis ante dicta non implicat te non esse hominem ex quo prima consequentia fuit bona solus gratia maiore et materialitatis. Ad confirmationem dicitur q: illa non implicat contradictionem: si tu non es homo tu es homo: quia ipsa formaliter infert te esse hominem: sed solum materialiter te non esse hominem. Et tunc ad argumentum dico q: ista consequentia est bona solum materialiter si tu non es homo tu es homo igitur si tu es homo tu non es homo. Ad aliam confirmationem dico q: illa conditionalis: si tu curris solus currit non implicat te currere nec te non currere. Et tunc ad primum argumentum quod probat q: implicat te non currere: dicitur q: aliquae consequentie intermedie sunt bone solus gratia terminorum: sicut prius dictus est. similiter nec sequitur formaliter ex ista conditionali te currere cuius consequentie intermedie non sunt formales. Ad tertium argumentum concedo q: aliqua conditionalis falsa aliquid ponit sed nullam veram. Et tunc ad argumentum dico q: illa conditionalis si deus est aliquid est non ponit aliquid esse: q: illa propositio aliquid est non sequitur ex ista disiunctiva formaliter nullus deus est vel aliquid est: solum enim ex vna parte formaliter sequitur sed ex alia materialiter tanquam ex impossibili. Contra duo dicta arguitur ponendo q: nulla conditionalis ponit: nec aliqua includit contradictionem. Si aliqua esset maxime esset ista ut dictum est. si tu non es aliud a te tu es aliud a te: sed contra nam aliqua est disiunctiva facta ex parte et antecedente illius que non ponit igitur nec illa conditionalis ponit: consequens probatur eo q: si minus confert ad positionem quam si vel dato q: poneret: antecedens p: q: h non ponit tu non

es aliud a te vel tu es aliud a te. Secundo arguitur sic: b conditionalis non ponit si tu es aliud a te tu non es aliud a te. q: est me necessaria igitur nec ista si tu non es aliud a te tu es aliud a te. p: consequentia. q: si vna ponit qualicumque mutentur eiusdem partes principales illa ponit. et si non ponit nec etiam alia debet ponere: facta mutatione partium et hoc manifeste patet in copulatiuis et disiunctiuis vbi non magis vel minus ponunt propter transpositionem partium. Tertio arguitur sic. ponendo q: a. sit ista conditionalis in mente tua si tu es aliud a te tu non es aliud a te demonstrando me et sit. b. ista conditionalis in mente mea si tu non es aliud a te tu es aliud a te demonstrando te: et suppono q: nunc primo componas antecedens cum consequente mediante ista nota si. et similiter ego. sed q: prius habuisti istas duas propositiones in mente et similiter ego. Et tunc sic. a. et b. conditionales conuertuntur. a. a. nullo modo ponit igitur nec. b. p: consequentia et probatur antecedens. a. et b. sunt due propositiones conditionales quarum antecedentia conuertuntur et consequentia: similiter igitur. a. et b. conuertuntur p: consequentia et probatur assumptum: et sit negatiua ipsius. b. c. et affirmatiua pars eiusdem sit. d. tunc sic. d. propositio conuertitur cum antecedente ipsius. a. et d. propositio est antecedens ipsius. b. igitur antecedentia conuertuntur. p: consequentia et antecedens probatur continue ante instans prius eque bene intellexi. d. sicut. c. igitur qua ratione. c. est antecedens et d. est antecedens. consequentia p: ex eo q: non est ordo positionis temporalis intelligendo d. ante. c. nec contra cum simile argumentum potest fieri q: c. conuertitur cum secunda parte. a. quare r. c. Ad hec respondetur ut prius q: aliqua conditionalis ponit et illa assignata est illa. Et tunc ad argumentum: disiunctiva facta ex antecedente et consequente non ponit igitur nec illa conditionalis: nego argumentum: sicut non sequitur affirmatiua facta ex subo et predicato istius tu es asinus non ponit igitur illa non ponit: nec sequitur disiunctiva facta ex partibus istius copulatiue tu es et tu non es non ponit igitur nec illa copulatiua ponit. Et tunc ad argumentum minus confert si ad positionem quam si vel: nego: imo eque bene sicut est ostensum. Ad secundum concedo q: ista non ponit. si tu es aliud a te tu non es aliud a te. et ad probandum: illa non ponit igitur nec ista si tu non es aliud a te tu es aliud a te. nego consequentiam: q: mutatio partium facta ponere et non ponere sicut etiam facit impossibilitatem et necessitatem: nec est simile de conditionalis et disiunctiuis vel copulatiuis que propter mutationes suarum partium non mutantur quo ad veritatem et falsitatem: conditionalis enim non verificat ratione suarum partium quemadmodum copulatiua et disiunctiua. Ad tertium admissio casu nego q: a. et b. conuertuntur vel q: antecedentia vel consequentia conuertuntur: et concedo q: d. conuertitur cum prima parte. a. sed non est antecedens. b. Et tunc ad argumentum continue ante instans ita bene intellexi. d. sicut. c. et contra igitur qua ratione. d. est antecedens et c. est antecedens: nego consequentiam: nam h: pro hoc instanti non sit prioritas nec posterioritas intelligendo. c. vel. d. intelligas tamen potest intelligere. d. sequi ad. c. vel concludere. d. ex c. et non contra. q: in hoc lib. est non faciendo p: nunc differentiam inter intellectum et voluntatem: nisi enim intellectus haberet ordinem informationis suarum propositionum non posset videri quare vna propositio esset magis vera quam falsa vel contra: imo si non haberet ordinem non esset propositio quare r. c. Tertia regula disputanda est ista. a conditionalis affirmatiua significante iuxta compositionem antecedentis et consequentis cum suo antecedente vel consimili ad consequens eiusdem est argumentum formale: sequitur enim si tu es homo tu es animal sed tu es homo igitur tu es animal. Dico notanter affirmatiua: q: negatiue non sequitur ut non si tu moueris curris et tu moueris igitur tu curris. dicitur etiam notanter significante iuxta compositionem r. c. q: vbi conditionalis non significaret ex compositione antecedentis et consequentis non oportet talem consequentiam valere q: staret antecedens esse verum suo sequente existente falso. Contra istam regulam arguitur sic. ista consequentia non v: si tu scis te non stare tu es plod: si tu scis te non stare igitur tu

ea plato & hic arguitur per regulam igitur regula falsa: consequentia t3 cum minori & maiorem probat. & pono q tu scias te sedere isto posito ascedes istius consequentie est verum & consequens falsum igitur. q consequens sit falsum patet: sed q antecedens sit verum pbatur. minor est vera per casuz: t3 maiorem probat: tu no scis te no stare nisi tu sis plato igitur si tu scis te no stare tu es plato consequentia patet a simili: tu no es animal nisi tu es homo igitur si tu es animal tu es homo: tu no curris nisi mouearis igitur si tu curris moueris antecedens pbatur tu no scis istaz ppositionem tu no stas nisi tu sis plato. ex quo est falsa scita a te esse falsa & scis illa pmo significare q tu no scis nisi sis plato igitur tu non scis te no stare nisi tu sis plato. consequentia patet ab officiatibus ad officiatam. **C** Secundo arguitur sic ista consequentia no v3. impossibile est te currere si possibile est te currere. sed possibile est te currere igitur impossibile e currere. & hic arguitur per regulam igitur t3. consequentia p3 cum minori & maiorem pbo. illius consequentie consequens est falsum vt p3 & antecedens est verum: pro secunda parte: sed pbatur pro pma: b pditionalis est impossibilis tu curris si possibile est te currere que pmo significat q tu curris si possibile est te currere igitur impossibile est te currere si possibile est te currere p3 consequentia ab officiatibus ad officiatam. **C** Tertio arguitur sic. ista consequentia no valz. si tu curris tu moueris & tu curris igitur tu moueris & hic arguitur per regulam igitur regula falsa consequentia patet cum minori & maiore: pbo: & pono q tu non sis tuc est vera maior: q antecedens est vna conditionalis vera. v3. si tu curris tu moueris & tu curris: q aut consequens sit falsuz p3 ex casu. **C** Ad hec respondetur ad pimum pcedo istam consequentiam si tu scis te no stare tu es plato sed tu scis te no stare igitur tu es plato: & nego maiorem: & tuc ad argumetuz tu no scis te no stare nisi tu sis plato igitur si tu scis te no stare tu es plato: nego consequentiam: q antecedens est ppositio cathe^{ca} vbi modus determinat notam conditionis & non in consequente. Et tunc ad similitudine dico q no est similitudo cuz in ista tu no curris nisi mouearis no plus determinet nota pditionis q in ista si tu curris tu moueris. Et si dicis quare plus recipit li nisi virtutem termini modalis q negationis: dicitur q hoc est rone incongruitatis in assignatione pditionis. **C** Ad secundum argumetum respondetur sim vnam comunem querendo nu quid illa sit modalis impossibile est te currere si possibile e te currere aut no. Si ipsa est modalis pcedat vt argumetuz pbatur: & negatur illa consequentia: impossibile est te currere si possibile est te currere sed possibile est te currere igitur: nec arguitur per regulam: q illa no est pditionalis sed de pditionato extremo. **C** Si aut no sit modalis pcedo consequentiam & nego maiorem: & ad pbationez nego consequentiam. verumtamen aliqua modalis est pditionalis sicut illa necessario tu es animal si tu es homo vbi modus determinat pditionales: & tuc no sequitur. necessario tu es animal si tu es homo s3 tu es homo ergo necessario tu es animal: vnde sicut nota conditionalis no est pars antecedentis nec consequentis sed totius conditionalis: & negatio negans conditionalem nec est pars conditionalis affirmatiue sed totius negatiue. ita modus determinans notaz pditionis no est pars antecedentis nec consequentis nec pditionalis sine modo: sed pditionalis cum inclusioe modi. **C** Ex quibus sequitur q no quelibet ppositio modalis est ppositio cathe^{ca} sed aliqua ppositio vt sicut pditionalis iam dicta: vt ista necessario tu es vel tu no es: & copulatiua sicut ista ptingentur sor. currit & plato disputat: debet igitur in predicta consequentia concludi consequens. v3. tu es animal ex quo soluz modo fuit consequens. **C** Aliter & sanius vt puto posset responderi: negado illaz simplr: impossibile est te currere si possibile est te currere. **C** Et ad argumetum pceditur q ista est pditionalis impossibilis tu curris si possibile est te currere: sed nego maiorem q illa significet pmo q tu curris si possibile est te currere. Nam ex ipsa sequitur q illa q si possibile est te currere b significat pmo q tu curris: que est pditionalis falsa, vbi dicitur: vniuer^{sal}er q virtus istius verbi significat vel illius modi impossi-

bile no transit in hoc totuz q tu curris si pot esse q tu curris: q nullius istorum virtus pot transire in aggregatum ex dicto & ppone coniuncta per banc conjunctionem: & ergo nec pot transire in aggregatum ex dicto & ppositione vniuersa per illa notaz si: t3 consequentia a simili & pns pbatur q: si virtus alicuius istorum pot: sequitur veritas istius: aliqua ppositio significat q deus est & homo est asinus: & istius impossibile est te esse & nullus deus est: qd tamen no est verum vt satis liquet. **C** Vbi tamen concederet illa aliqua ppositio significat q deus est & homo est asinus: quero qd ter illa ois homo est asinus? stat an nominatiue an accusatiue si nominatiue p3 incongruitas: eo q li & copulat iter eodem casus. Si accusatiue tunc per idem ista esset intelligibilis & congrua homo est asinus significat homo est asinus: qd tamen nuc sane concedit. **C** Et si queritur quomodo illa pmo significat: tu curris si possibile est te currere: dicitur q significat pmo: si possibile est te currere tu curris: q: nuc nota est pars dicti vbi pmo non erat rone nimie elongationis a nota conjunctionis. Verumtamen no obstante isto debet pcedi illa necessario tu moueris si tu curris si li necessario determinat notam pditionis. **C** Et si dicis quare plus li necessario pot determinare q li impossibile: dico q b est: no q: li necessario aduerbialiter sumptuz cadit super ppositioes & no potest determinare ofones infinitiuas sed li impossibile nominaliter sumptuz nunq determinat nisi dicta categoricarum vel ppositioarum: & idem dico de li necessario & contingens: ppter ea deberet negari quelibz illaz: necessarius vel necesse est te esse animal si tu es homo necesse est te esse vel tu no es: sed bene concedo aduerbialiter necessario tu es animal si tu es homo: necessario tu es vel tu no es. **C** Ex quibus iterum sequitur: q no pce cathe^{ca} ppositio est exponibilis. sed etiam ppositio vt pditionalis copulatiua & disiunctiua quando ipsarum nota per huiusmodi terminos aduerbiales exponibiles determinatur vt dictum est. **C** Ad tertium argumetum debet certificari de antecedente vtrum sit pditionalis vel copulatiua. si conditionalis no v3 argumetum: nec arguitur per regulam: q: debet esse copulatiua. vnde ista regula a pditionali cu suo antecedente ad consequens eiusdem est bona consequentia: debet sic intelligi. a copulatiua cuius pma pars principalis e conditionalis denomiata a nota formate ppositioem significante ex compositione suorum terminorum: & scda est antecedens illius conditionalis vel ppositio pueribilis cum ea ad consequens vel pueribile cum ipso valz argumetum. Si vero fatetur antecedens illius conditionalis esse copulatiua concedo consequentiam: & nego maiorem illaz: tu curris itaq casuz repugnantem: vt ergo no fiat questio inter opponente & respondente ponat li sed no permittes aliud a se denominare ppter cōseruandam congruitatem. **C** Quarta regula sequens cor: ex tertia est ista a conditionali affirmatiua significante iuxta compositionem antecedentis & consequentis cuz contradictoria consequentis vel secum pueribilis ad pditionarium antecedentis vel secum pueribilis v3 argumentum. ita q bene sequitur: si aliquis homo currit alqs homo mouetur: sed nullus homo mouetur igitur nullus homo currit. etiam sequitur si asinus currit asinus? mouetur sed nulluz ridicibile mouetur igitur nullum ridicibile currit.

Contra istam regulam arguitur sic. ista consequentia no valz. si sor. est si plato est homo est asinus: sed no si plato est homo est asinus igitur no si sor. est: & b arguitur per regulam ergo regula falsa consequentia tenet cum minori & maiorem pbo. Nam istius consequentie antecedens est verum & consequens falsum igitur consequentia no valz: q pns sit falsum p3: sed q antecedens sit verum pbatur minor est vera: q necessaria: cum suum oppositum sit impossibile & maiorem pbo: nam maior est vna conditionalis cuius antecedens est impossibile igitur conditionalis vera: consequentia t3 q: ex impossibili sequitur quodlibet & antecedens p3 q: antecedens istius conditionalis est illud: sor. est si plato est qd p3 esse impossibile. **C** Secundo arguitur ista consequentia no valz. si omnis homo est omnis homo omne animal est: sed non omnis homo omne animal est

igitur non omnis homo est: et hic arguitur per regulam. igitur et maior probatur. Nam consequens est falsum ut patet sed quod antecedens sit verum patet quod ad secundam partem. et patet in maiori probatur. nam ista consequentia est bona omnis homo est omnis homo igitur omne animal est. et hoc convertitur cum illa conditionalis igitur illa conditionalis est vera. consequentia patet et antecedens similiter quod omnis rationalis convertitur cum una conditionalis: modo non videtur cui illa rationalis equipoleat nisi illi conditionalis et cetera. Tertio arguitur sic. ista consequentia non videtur. si tu curris necessario tu moueris sed non necessario moueris igitur tu non curris et hic arguitur per regulam igitur et cetera. quod ista consequentia non videtur probatur. quod antecedens est verum et consequens falsum dato quod tu curras sed probatur antecedens. Nam hoc est vera non necessario moueris: quod precise contingenter moueris sed probatur maiorem. Nam hoc rationalis est vera tu curris necessario igitur tu moueris et hoc probatur cum maiori igitur maior est falsa. Ad hec respondetur ad primum dicitur non intelligendo illam consequentiam quia antecedens est intelligibile cum sit oratio nugatoria eo quod ea deus nota vel consimilis in eadem propositione duplicat quod unum una super alteram cadit. Et si dicitur quod hec copulatio non est nugatoria scilicet currit et plato disputat et cicero dormit nec ista disunctio est nugatoria tu es vel tu non es vel bacculus stat in angulo. et tamen ista nota copulationis quod disunctionis duplicat. igitur etiam poterit duplicari nota conditionis sine negatione. Respondetur negando consequentiam: quod in copulativa et disunctiva non determinat una nota aliam quod requiritur in conditionalis. Si enim infinite note tam copulativae quam disunctivae aut conditionales in eadem conditionalis ponerentur oporteret omnes illas per unam notam conditionis determinari. Si enim illa non esset nugatoria nec etiam ista a simili si scilicet est si plato est si cicero est homo est asinus: quod est falsum et hoc videtur quod non sit nisi una conditionalis quod nisi sint tres conditionales si cui debet esse tunc non erit nugatio sed quilibet istarum erit impossibilis. Et tunc concedo illam consequentiam vel istam conclusionem quod viginti sunt conditionales habentes viginti antecedentia distincta quibus non correspondet nisi unum consequens patet: quod ille sunt tres quibus precise correspondet ista homo est asinus igitur per idem possunt esse viginti vel mille. Si ergo ponatur quod hoc oratio si scilicet est si plato est homo est asinus sunt due conditionales et fiat argumentum ut prius: si scilicet est si plato est homo est asinus sed non si plato est homo est asinus igitur non scilicet est: non arguitur per regulam: cum non sumatur precise contradictorium consequentis prime conditionalis nec scilicet sed totalis conditionalis scilicet. Si vero sic arguitur si scilicet est si plato est homo est asinus sed non homo est asinus igitur non scilicet est. queratur sub qua conditionalis arguitur. Si dicitur quod sub prima concedatur consequentia iuxta regulam. Si dicitur quod sub scilicet non arguitur per regulam: quod tunc non concluditur contradictorium scilicet antecedentis sed prima id deberet inferri igitur non plato est. Et sic in alijs dicatur verum tamen ad principale argumentum posset dubitari consequentiam esse bonam querendo quod est antecedens istius si scilicet est si plato est homo est asinus. an cathedra vel conditionalis: si cathedra conceditur consequentia et negatur maior: cum sit conditionalis cuius antecedens sit contingens et consequens dictum illa impossibile: si autem fuerit antecedens ista conditionalis negatur consequentia: nec arguitur per regulam: cum plus sumatur pars antecedentis cum dictorio consequentis et non concluditur oppositum antecedentis sed solum unus partem: propter debet sic argui: si scilicet est si plato est homo est asinus sed homo non est asinus igitur non si scilicet est si plato est et isto modo conceditur consequentia et consequens. Ad secundum argumentum respondetur petendo quod est antecedens istius conditionalis si omnis homo est omnis homo omne animal est: an si omnis homo est precise vel illud totum omnis homo est omnis homo. Si primum conceditur consequentia et negatur maior. Et tunc ad probationem concedo quod illa rationalis est vera. omnis homo est omnis homo igitur omne animal est. sed non convertitur cum illa conditionalis cuius antecedens est si omnis homo est omnis homo: ista?

ergo conditionalis sic sumpte rationalis equipollens est ista omnis homo est igitur omnis homo omne animal est. quae ita falsa est sicut et illa conditionalis: si autem dicte conditionalis antecedens fuerit si omnis homo est omnis homo: conceditur conditionalis illa et negatur consequentia: quod non arguitur per regulam quod non sumitur contradictorium consequentis precise nec inferri oppositum antecedentis: ideo debet sic argui: si omnis homo est omnis homo omne animal est sed non omne animal est igitur non omnis homo est omnis homo: conceditur consequentia et consequens non obstante quod minor sit falsa. Ad tertium argumentum iterum quero de si necessario utrum sit pars antecedentis vel consequentis si antecedentis concedo antecedens et nego consequentiam nec arguitur per regulam ut iam dictum est sed debet sic argui: si tu curris necessario tu moueris sed tu non moueris igitur tu non curris necessario: si autem si necessario sit pars consequentis conceditur consequentia et negatur maior: quod significat quod si tu curris tu necessario moueris. Et tunc ad argumentum dico quod illa non est rationalis sua sed illa tu curris igitur necessario moueris quae ita falsa est sicut et illa conditionalis. Est tamen advertendum quod si proponitur ista tu moueris necessario si tu curris non debet simpliciter negari sicut ista necessario tu moueris si tu curris: sed queendum est si si necessario sit pars ipsius consequentis vel non. si est pars consequentis negatur: si non est pars consequentis nec etiam antecedentis ut patet tunc modaliter determinat notam conditionis. et sic debet concedi quod convertitur cum ista necessario si tu curris moueris.

Quinta regula est ista a conditionalis non modalis ad conditionalis determinatam a modo necessitatis de simplicibus terminis est bonum argumentum. Ita quod sequitur uniuersaliter si tu es homo tu es animal ergo necessario si tu es homo tu es animal: quod nunquam potest esse quod antecedens sit verum sic significando et non sit necessarium: quod omnis conditionalis vera sit necessaria si quod superius dicebatur. Contra istam regulam et contra exemplum arguitur sic. ponendo quod ista consequentia non valeat: si antequam est albus antequam est coloratus ergo necessario si antequam est albus antequam est coloratus: quod consequens est falsum et non antecedens: quod consequens sit falsum arguitur. quod sequitur necessario si antequam est albus antequam est coloratus ergo necesse est quod si antequam est albus antequam est coloratus consequens est falsum igitur et antecedens quod consequens sit falsum arguitur: quod necessitas qua necesse est quod si antequam est albus antequam est coloratus: non est ex partibus solum cum neutra pars sit vera nec necessaria: nec ex partibus cum conditione cuius conditionis si sit aliquid sit respectus fundatus in illis partibus vel intellectu intelligente partes illas et ita minus ens et utraque parte posterior: igitur in respectu isto non est maior necessitas quam in partibus sed una est necessitas in partibus igitur et cetera. nec necessitas illa dependens est totaliter ab intellectu: probatur si nullus intellectus intelligeret equaliter necesse esset quod si antequam est albus antequam est coloratus sicut in intellectu intelligitur igitur talis necessitatis non est ab intellectu. Et ex alio nam quicquid est a parte intellectus tamen est pure contingens ergo talis necessitas qua necesse est quod si antequam est albus antequam est coloratus non est effectiue per intellectum. Secundo arguitur sic. si nihil nec aliquantulum esset non minus si antequam esset albus antequam esset coloratus: si nullo existente non esset necesse quod si antequam esset albus antequam esset coloratus: igitur si nunc est necesse quod si antequam est albus antequam est coloratus hoc est per aliquid quod nunc est quod tunc non esset: sed a nullo nunc est necesse quod si antequam est albus antequam est coloratus quin a quolibet esset sic necesse: igitur non necesse est quod si antequam est albus antequam est coloratus: eo quod ab aliquo esset necesse quod si antequam est albus antequam est coloratus quod a parte sui posset desinere esse. Nec potest dici quod sit aliquid necessarium si in se quod non suba nec accidens: quod si suba esset primum simpliciter. Si accidens esset subiectiue in aliquo: consequens falsum cum quocumque alio non

existente necesse esset quod si antechristus est albus antechristus est coloratus. Et ex alio: quod si in aliquo esset subiective per idem in quolibet et sic unum accidens esset indiuersis subiectis quod est falsum. Tertio arguitur sic contra regulam: rationalis sine modo non infert rationalem cum modo necessitatis igitur nec conditionalis conditionalem cum tali modo: consequentia patet quod quilibet rationalis cum aliqua conditionali convertitur et contra: probatur antecedens. quod non sequitur: tu es homo igitur tu es animal ergo necessario tu es homo ergo tu es animal. primo propter negationem ut superius dicebatur secundo quia antecedens consequentis non sequitur ex antecedente antecedentis quia non sequitur tu es homo igitur necessario tu es homo. Ad hoc respondet ad primum concedo istam consequentiam et sequens. si antechristus est albus antechristus est coloratus igitur necessario si antechristus est albus antechristus est coloratus. Et iterum concedo illam et consequens: necessario si antechristus est albus antechristus est coloratus igitur necesse est quod si antechristus est albus antechristus est coloratus. Et ad improbatorem concedo quod necessitas qua necesse est quod si antechristus est albus antechristus est coloratus non est ex partibus conditionis solum nec ex partibus cum nota. nec ab intellectu quod nulla est necessitas qua si antechristus est albus antechristus est coloratus: vnde si nihil nec aliquo esset necesse esset quod si antechristus esset albus antechristus esset coloratus: et tamen nulla necessitate necesse esset quod si antechristus est albus antechristus est coloratus: sicut si nihil nec aliquo esset nihil esse esset verum et tamen nulla veritate nihil esse esset verum. quod non videtur que esset veritas vel necessitas. Ad secundum argumentum nego minorem. videlicet quod nullo existente non esset necesse quod si antechristus est albus antechristus est coloratus imo esset necesse et necesse esset quod si antechristus est albus antechristus est coloratus: sicut si nihil nec aliquo esset: verum esset deum esse. et non sequitur necesse est quod si antechristus est albus antechristus est coloratus igitur aliquid aliqua vel aliquo ter est quod si antechristus est albus antechristus est coloratus: sicut etiam non sequitur. verum est nullam chimeram esse igitur aliquid vel aliquo ter est nullam chimeram esse. sed de hoc clarius dicitur infra cum de veritate propogetur. Ad tertium dicitur negando consequentiam: rationalis sine modo non infert rationalem cum modo igitur nec conditionalis conditionalem: quod in rationalis esset negatio vel incongruitas et non in conditionali: verum tamen posset negari antecedens dicens quod si rationalis non infert rationalem cum nota rationis tamen bene infert cum nota conditionis ita quod si conditionalis erit vera: si tu es homo tu es animal necessario tu es homo igitur tu es animal sic quod si necessario determinat notam rationis sicut etiam conditionalis non infert conditionalem cum nota conditionis sed bene cum nota rationis. Nam hoc est negatoria: si tu es homo tu es animal necessario si tu es homo tu es animal: sed hoc est vera si tu es homo tu es animal igitur necessario si tu es homo tu es animal: quare etc. In hac materia possent concedi conclusiones similes vel que in materia copulativa ponantur. videlicet quod aliqua est conditionalis vera et necessaria et tamen antecedens aliquando erit verum et consequens falsum sine noua impositione ipsarum pro de tali conditionali: si homo est homo et contra homo est animal et e converso: pro namque secundam partem consequentis formaliter sequitur ex secunda parte antecedentis et tamen secunda pars antecedentis tunc erit falsa supposito quod prime partis sue copulativae quod addat signum universale. Secunda conclusio quod aliqua est conditionalis vera et necessaria et aliquid stat cum consequente quod non stat cum antecedente. Nam illa est huiusmodi si homo est animal omnis homo est animal: et tamen secunda pars illius copulativae homo est animal et contra: stat cum antecedente quod cum prima parte copulativae: et tamen ista non stat cum consequente: quod ex ipsa et sequente non potest nec potuit fieri copulativa possibilis ipso consequente sic significante. Tertia conclusio aliqua est conditionalis necessaria et fiet impossibilis et contra sine noua impositione sui aut significati: pro de secunda parte illius copulativae si aliquid est quodlibet est et contra: vel si aliquid homo est quilibet homo

est et contra: que est necessaria: quod subordinat huic si quilibet homo est aliquid homo est et tamen cras fiet impossibilis supposito quod consequenti prime partis copulativae cras addetur si animal: remouendo si quilibet homo: quod tunc significabit si animal est aliquid homo est que est conditionalis impossibilis. Alie plures sequuntur quas gratia breuitatis dimitto presupponendo quod si aliquid de conditionalis non qua dixerim vel dicitur sum his conditionibus repugnans quo quomodo hoc de perfectis conditionibus volo intelligi debere: quia tales imperfectas conditionales imperfectas non expedit nominare vel replicare nisi materia exposita fuerit necessario. quare etc.

Sequitur de rationalibus tractare.

Uia conditionaliu ma per ea que dicta sunt non est totaliter declarata ideo ut de ipsa plena habeatur nota de rationalibus est ultimo consistendum concedo modo proibus simili: quod propositio rationalis est enunciatio ypothetica implicite vel explicite coniungens duas propositiones per notam rationis ergo vel igitur plurimum nominatam: ut tu curris igitur tu moueris: tu es homo igitur tu es animal. quod rationalis sit propositio ypothetica probatur de complexum concedendum negandum vel dubitandum est pro omnis rationalis est huiusmodi igitur rationalis est propositio ex quo sequitur ultra omnes rationalis est propositio sed nulla rationalis est propositio categorica igitur omnis rationalis est propositio ypothetica.

Secundo arguitur sic. omnis enunciatio habet duas categoricas perfectas tanquam partes principales sui per notas non presupponentes aliud est propositio ypothetica: sicut enunciatio rationalis est huiusmodi. igitur etc. Tertio arguitur sic. conditionalis propositio est ypothetica igitur et rationalis: consequentia tenet quia non est maior ratio de vna quam de reliqua et antecedens superius est ostensum. Juxta quod est notandum quod rationalium quedam sunt affirmatiue quedam negatiue: affirmatiue in quibus nota rationandi affirmat: ut tu es homo igitur tu es animal. Negatiue in quibus nota negatur ut non tu es homo igitur tu curris: sed quod hoc nomen rationalis ad primum translatum est ideo ipsum dimitto et altera more aliorum utar in hoc capitulo dicens pro primo notabili quod consequentiarum tam affirmatarum quam negatarum quedam est bona et quedam est non bona seu mala. Consequentia bona significat iuxta compositionem suarum partium dicitur esse illa cuius contradictorius consequentis potest repugnare antecedenti eiusdem: ipsa sic significatib et dimostratio per se sic. ipsorum significata consueta: ut tu es homo igitur tu es animal: contradictorius huiusmodi tu es animal. videlicet tu non es animal repugnat huic. videlicet tu es homo: vel sic consequentia bona significans iuxta compositionem suarum partium dicitur esse illa cuius antecedens est aptum naturae repugnare contradictorio consequentis eiusdem consequentie ut tu curris igitur tu moueris. et tunc adhuc quod nullum oppositum consequentis esset non minus antecedens haberet aptitudines repugnandi. Et voco aliqua duo aliquid inuicem repugnare ex quibus sit copulativa impossibilis per se vbi gratia. Ista duo aduicem repugnant tu es homo et tu non es animal: cum ex ipsis facta sit copulativa impossibilis per se: quod sic significando non potest verificari nec naturaliter nec supernaturaliter: similiter ista duo repugnant tu es asinus et tu curris: quod ex ipsis sit vna copulativa per se impossibilis ratione prime partis: et notanter dico per se impossibilis: quod stat quod alique due propositiones faciant vnam copulativam impossibilem per accidens que tamen partes aduicem non repugnabunt: sicut pro de istis. Ad hoc non fuit et tu curris: certum est quod ex eis sit copulativa impossibilis de per accidens ratione prime partis sed non repugnat: quod alias poterant simul esse vera vel vere sic significando: ut in alio capitulo declaratum est. Et notandum quod cum loquor de impossibili per se vel necessario per se nolo theologice loqui sed solum logice vel philosophice sumendo impossibile per se pro eo cuius significatum adequatum nec potest nec potuit nec poterit naturaliter aut per positionem naturalem esse verum: ut homo est asinus celum quiescit: sol non mouet: et neciam

per se cuius significatum primarium non potest nec potuit nec poterit per potentiam naturalem esse falsum: ut homo est animal: celum movet: quod si theologice vellet quis loqui deberet dicere illam esse possibilem homo est animal: et illas esse contingentes homo est animal. **C**onsequētia bona significans non ex compositione suarum partium dicitur esse illa que uni bone est immediate subordinabilis sicut patet de ista tu es homo igitur tu es animal: dato quod significet quod tu es homo igitur tu es animal: nam oppositum consequentis stat cum antecedente et tamen consequentia est bona: quod subordinat uni bone. v. tu es homo igitur tu es animal. idem patet de secunda parte istius copulativae: tu moveris igitur tu curris: et contra. que est consequentia bona et tamen oppositum consequentis non potest repugnare antecedenti quod non potest habere antecedens nec consequens nec notam consequentiae sed sufficit quod est subordinabilis uni bone.

Consequētia mala significans iuxta compositionem suarum partium dicitur esse illa cuius contradictorium consequentis non potest repugnare antecedenti eiusdem ipsi sic significans sicut patet de ista tu es homo igitur tu curris. Adā non fuit igitur tu non es: certum est quod opposita contradictoria consequentibus antecedentibus non repugnant cum ex ipsis fiant due copulativae non per se impossibiles. **C**onsequētia mala significans ex compositione suarum partium est illa cuius antecedens non est aptum natum repugnare opposito contradictorio consequentis: ut hoc non est de monstrando aliam tu igitur baculus stat in angulo. **C**onsequētia mala significans non ex compositione suarum partium dicitur esse illa que est subordinabilis uni male: sicut de ista tu es homo igitur tu es asinus: dato quod significet ad eam quate sicut ista tu es homo igitur tu es asinus: non obstante quod oppositum consequentis repugnat antecedenti ipsa tamen est falsa. quia non significat iuxta compositionem suorum terminorum sed alterius falsae cum qua convertit vel cui subordinatur: idem dicitur de secunda parte illius copulativae tu curris igitur tu moveris et contra: iste due posite sunt de consequentia affirmativa: quod de negativa possunt ex ipsis alie dici istis repugnantes sicut in conditionalibus fuit demonstratum.

Ex his sequuntur aliquae conclusiones. **P**rima est: quod ista forma non videtur a. consequentia est bona igitur contradictorium consequentis repugnat antecedenti: quod forte consequens est et non habet contradictorium aut. a. est consequentia non habens antecedens nec consequens nec notam consequentiae ut dictum est. **S**ecunda conclusio est ista quod b. consequentia non valet non potest esse quod antecedens b. consequentiae sit verum quin consequens eius sit verum significando sic igitur iste consequentia est bona. sicut patet de istis Adam non fuit igitur tu es asinus: hoc non est igitur deus non est demonstrando animam tuam. et secundum viam communem patet de ista consequentia nulla propositio est vera igitur nullus deus est: ubi dicitur quod impossibile est esse antecedens verum significando.

Tertia conclusio est ista quod hoc argumentum non valet. a. est consequentia bona igitur si ita est sicut significatur per antecedens ita est sicut significatur per consequens esse. quod forte non habet antecedens nec consequens et si formam habet non significat ex compositione ipsorum: sed bene sequitur. a. est consequentia bona significans iuxta compositionem antecedentis et consequentis sui et ita est sicut significatur per antecedens igitur ita est sicut significatur per consequens: nec videtur instantia illa si diceret: tamen ens est igitur chy non est credendo quod non sit ita sicut significatur per consequens imo ita est quod chy non est. quod verum est quod chy non est.

Quarta conclusio est ista quod argumentum non valet. a. est consequentia bona significans precise iuxta compositionem suorum terminorum igitur si intelligis ita esse sicut significatur per antecedens intelligis ita esse sicut significatur per consequens. quod b. est bona: homo currit igitur risibile currit et non si intelligis homines currere intelligis risibile currere.

Quinta conclusio est ista. quod hoc argumentum est bonum. a. est consequentia bona significans precise iuxta compositionem suorum terminorum: cuius consequens est de per se impossibile ergo et antecedens et si antecedens est de per

se necessarium igitur et consequens. per hoc patet quod ista consequentia non valet deus est igitur adam fuit non obstante quod consequens sit necessarium quod est necessarium de per accidens. **S**exta conclusio est ista quod sicut quilibet propria bona est de per se necessaria vel simpliciter ita quilibet mala est de per se falsa et impossibilis: patet per ea quae dicta sunt.

Contra ista dicta arguitur quod nulla sit consequentia mala: quod si aliqua sit: voce illa. a. et arguitur sic. a. est consequentia igitur. a. est sequela: patet consequentia quia consequentia et sequela sunt nomina synonyma sicut ensis et gladius: tunc sic. a. est sequela igitur est sequentis sequela sicut sequitur paternitas est relatio igitur est relati relatio: et tunc sequitur. a. est sequentis sequela igitur. a. est sequentis sequela ad aliud: patet consequentia a simili paternitas est relatio igitur paternitas est relati relatio ad aliud. et tunc videtur. a. est sequentis sequela ad aliud igitur. a. sequela sequens sequitur ad aliud et si sic. a. consequentia est bona: **S**ecundo arguitur sic. et sit. a. consequentia mala cuius. b. sit antecedens et. c. consequens: et arguitur sic. c. est consequens igitur sequitur ad aliud. sed non videtur ad quod consequitur nisi ad. b. igitur consequitur ad. b. et per consequens sequitur ad. b. et si sic. a. consequentia est bona: similiter. a. est antecedens igitur antecedit ad aliud sed non videtur nisi ad. b. igitur antecedit ad. b. et si sic. a. est consequentia bona. **P**ro responsione ad ista argumenta est notandum quod. a. esse consequentiam potest dupliciter intelligi uno modo quod. a. est propositio in qua implicite vel explicite coniunguntur due propositiones quarum una sequitur ad aliam: et isto modo concedo quod omnis consequentia est bona et nulla est mala nec iste est intellectus dicitur aliquas esse consequentiam. **A**lio modo potest intelligi quod. a. est consequentia in qua implicite vel explicite coniunguntur due propositiones quarum una denotatur sequi ad aliam. **E**t sic dico quod aliqua consequentia est mala et iste est intellectus omnium loquentium in hac materia. ita ergo quod si fuerit aliqua talis rationalis affirmativa in qua unum denotet sequi ex alio si sic fuerit consequentia erit bona si non sic fuerit consequentia erit mala. **C**ontra dico quod. b. esse antecedens potest dupliciter intelligi uno modo quod. b. est propositio antecedens ad aliud. et sic dico quod nulla conditionalis nec rationalis affirmativa falsa habet antecedens. **A**lio modo quod. b. est propositio denotata antecedere ad aliud. et sic dico quod aliqua rationalis affirmativa vel conditionalis falsa habet antecedens: eodem modo dicatur de. c. et iste est modus loquentium quem sequor in toto libro primo quem respondeo ad argumenta. **A**d primum negando illam consequentiam. a. est consequentia igitur. a. est sequela et non sunt illi termini synonymi nisi primo modo: de quo non est locutio. **A**d secundum concedo quod. b. est antecedens et. c. consequens et non sequitur igitur. c. consequitur ad aliud sed de inferi igitur. c. consequitur ad aliud vel denotatur sequi ad aliud concedo istam consequentiam et consequens: quod igitur. c. denotatur sequi ad. b. et non est ita propterea. a. est consequentia mala et falsa. quare et. **S**ecunda notabile principale est istud quod consequentiarum bonarum quedam est consequentia bona et formalis quedam bona et materialis: consequentia bona et formalis significans precise iuxta compositionem suorum terminorum: et est illa cuius contradictorium consequentis sic primo significando potest antecedenti eiusdem formaliter repugnare: vel aliter cuius antecedens est aptum natum formaliter repugnare contradictorio consequentis eiusdem consequentiae. verbi gratia. animal est igitur aliquid est. b. n. formaliter repugnat nihil est et animal est: et voco hic aliqua duo formaliter repugnare ex quibus contingentibus simpliciter assignatis sic significando primo potest fieri copulativa per se impossibilis vel de facto altera pars implicat contradictionem. **E**xemplum primum aliquid est et nihil est. unde dato quod quilibet istarum esset simpliciter contingens aliquid est nihil est adhuc ex eis fieret copulativa per se impossibilis sicut ex istis tu es homo tu non es animal. **E**xemplum secundum ut tu es aliud a te et baculus stat in angulo. **E**t notandum quod contingens simpliciter dico esse propositioem habentem significatum quod potest esse indifferenter verum et falsum tam naturaliter quam supernaturaliter per se

in possibilem dico esse propositionem habentes significatum quod naturaliter vel supernaturaliter non potest nec potuit nec poterit esse verum ut sedens currit. Sed de hoc infra cum de veritatibus propositionum agebimur. **¶** Ex quibus sequitur quod si consequentia est formalis iste homo credit precise quod aliquis homo decipit igitur aliquis homo decipit, quia si formaliter repugnat. Iste homo sic credit et nullus homo decipitur: probatur: nam ex illa copulativa sequitur per se impossibile. videlicet aliquis homo decipitur et nullus homo decipitur cuius consequenter quilibet pars sequitur formaliter ex aliqua parte antecedentis ab alia distincta ut patet intuitu. **¶** Circa predicta pro concordia philosophorum theologorum et metaphysicorum respondentium ad eandem consequentiam diversimode est notanda quedam divisio consequentie formalis. videlicet quod consequentiarum formalium quedam est soluz formalis quedam plusquam formalis quedam formalissima siue formaliter formalis. **¶** Consequentia tantummodo formalis significans precise iuxta compositionem suarum partium dicitur esse illa cuius contradictorium consequentis sic primo significando potest antecedenti eiusdem soluz formaliter repugnare vel aliter modo dicto: ut tu sedes igitur tu non curris: tu es albus igitur tu non es niger. Ista duo soluz formaliter repugnant ex quibus contingentibus assignatis fit copulativa per se impossibilis naturaliter soluz qualiter sunt illa tu sedes et tu curris: tu es albus et tu es niger. Non enim posset aliqua istarum copulativarum naturaliter verificari licet supernaturaliter bene. **¶** Consequentia plusquam formalis significans iuxta compositionem suarum partium precise dicitur esse illa cuius contradictorium consequentis plusquam formaliter significando potest repugnare antecedenti eiusdem vel secundo modo ut primitus est dictum ut tu es homo igitur tu es risibilis: voco si illa plusquam formaliter ex quibus contingentibus assignatis fit copulativa naturaliter per se impossibilis tam supernaturalis quam naturalis. et sic repugnat ista tu es homo et tu non es risibilis. nulla enim potentia posset facere subiectum sine propria passione. et isto modo hec consequentia non valet tu sedes igitur tu non curris: quia illa stant simul per potentiam divinam tu sedes et tu curris et si per multiplicationem divinam. **¶** Consequentia formalissima siue formaliter formalis significans precise iuxta compositionem suorum terminorum dicitur esse illa cuius contradictorium consequentis sic significando primo formalissime repugnat antecedenti eiusdem vel aliter diffinita modo priorum: in ordine ad antecedens cuius antecedens aptum natum est repugnare et cetera. ut tu es homo igitur tu es animal: et voco hec duo formalissime adinvicem repugnare quorum unum non est cum alio intelligibile imaginabile sic significando primo absque contradictione: sicut sunt illa: tu es homo igitur tu non es animal: non enim stat intelligi posterius sine suo priorum absque contradictione et isto modo si consequentia non valet: tu es homo igitur tu es risibilis: sumendo risibile non ampliativum sed concretive ad propriam passionem hominis que est risibilitas sed sit possibile te non esse hominem et non esse risibilem tamen stat intelligi primum sine secundo absque contradictione quacumque possibili assignata. **¶** Consequentia materialis bona significans precise iuxta compositionem suorum terminorum dicitur esse illa cuius contradictorium consequentis sic primo significando potest antecedenti eiusdem materialiter repugnare: vel aliter cuius antecedens est non aptum natum contradictorio consequentis eiusdem consequentie repugnare: ut nullus deus est igitur bacculus stat in angulo tu curris igitur deus est. voco autem illa materialiter repugnare ex quibus fit copulativa per se impossibilis que non sic fieret eiusdem contingentibus simpliciter assignatis. Ex his enim tu curris et nullus deus est semper fit copulativa per se impossibilis ratione alterius partis per se impossibilis. verumtamen ista esset simpliciter contingens nullus deus est non fieret copulativa impossibilis sed contingens. quare et cetera. **¶** Ex his potest evidenter concludi formalitas vel materialitas consequentie non significantis iuxta compositionem suorum terminorum. videlicet quod illa consequentia dicitur formalis vel materialis ex eo quod subordinabilis est uni

mentali se habenti aliquo modo superius nominato. **Juxta predicta** pono duas regulas consequentie materialis. **¶** Prima est si fuerit aliqua consequentia affirmativa significans adequate iuxta compositionem suorum terminorum non fundata in regula consequentie formalis cuius consequens est necessarium per se illa consequentia est materialiter bona. **¶** Exemplum tu curris igitur deus est. Et notanter dico non fundata in regula consequentie formalis: quia si consequentia est formalis homo est homo igitur homo est animal. et tamen consequens est necessarium sed ipsa consequentia non tenet ex hoc quod consequens est necessarium sed in hoc quod arguitur ab inferiori ad suum superius. **¶** Secunda regula est ista. Si fuerit aliqua huiusmodi consequentia cuius antecedens sit impossibile non includens contradictionem consequentia erit bona materialiter soluz. verbi gratia. celum quiescit igitur tu curris. nullus deus est igitur hoc instans fuit. Et notanter dico non includens contradictionem: quia si includeret contradictionem quodlibet ex ipso formaliter sequeretur ut statim probabo: verumtamen est sciendum ut clarius regula intelligatur quod implicite asis includere contradictionem dupliciter intelligitur includere contradictionem. scilicet asserere contradictionem in alio modo includere contradictionem. id est antecedere ad contradictionem. Si primo modo intelligatur sic nulla propositio implicat contradictionem nisi sequatur ex ipsa formaliter contradictio: sicut est ista: tu es aliud a te. Sed secundo modo omnis propositio per se impossibilis includit contradictionem: quia ex qualibet tali sequitur contradictio. primo modo intelligitur dicitur in regule: ut autem de hoc non fiat questio pro primo sensu recipiam formaliter includere contradictionem: et pro secundo materialiter implicare idem est. scilicet implicat formaliter contradictionem. id est ex ea sequitur formaliter contradictio. b. includit materialiter contradictionem. id est ex b. sequitur materialiter contradictio. **¶** Ex quo sequitur quod aliqua propositio includit formalem contradictionem que non includit materialiter contradictionem patet de ista nullus deus est ex qua sequitur formalis predictio. videlicet tu es et tu non es. **Jam probo** quod ex impossibili implicite formaliter contradictionem sequatur quodlibet formaliter. id est quilibet propositio. Nam ex ista: tu es aliud a te sequitur formaliter quod bacculus stat in angulo et non est maior: ratio de ista quam de qualibet alia igitur et quilibet alia sequitur: consequentia tunc et antecedens probatur. Nam formaliter sequitur: tu es aliud a te igitur tu es tu et tu non es tu: probatur quia consequens est una copulativa cuius secunda pars est exponens negativa antecedentis et secunda formaliter sequitur ex prima vel secunda exposite eiusdem ergo tota copulativa sequitur ex ista cathese que est antecedens: consequentia tenet cum maiori et minori probatur: quia formaliter sequitur tu es igitur tu es tu cum contradictorium consequentis repugnat antecedenti habeo igitur quod ista copulativa sequitur ex illa cathese. tunc arguitur sic tu es tu et tu non es tu igitur tu es tu vel bacculus stat in angulo et tu non es tu. consequentia tenet quia consequens est una copulativa ut pono cuius prima pars formaliter sequitur ex prima parte antecedentis tanquam a parte disjunctive ad totam disjunctivam et secunda est eadem vel convertibilis cum secunda igitur tota copulativa que est consequens ex quo non significat nisi ex compositione suarum partium sequitur formaliter ex copulativa que est consequens: tunc arguitur sic tu es tu vel bacculus stat in angulo et tu non es tu igitur bacculus stat in angulo consequentia ista est formalis a disjunctiva cum destructione unius partis ad aliam partem. **¶** Secundo probatur idem de ista tu es asinus. Nam ex ista formaliter sequitur quod tu non es homo et quod tu es homo: probatur quod prima sequatur patet: quia contradictorium consequentis repugnat antecedenti formaliter ut dictum est et quod sequatur secunda probatur. nam sequitur formaliter tu es asinus igitur tu es a tertio adiacente ad finem adiacens sine impedimento et sequitur tu es igitur tu es tu. quia oppositum consequentis formaliter repugnat antecedenti: et ultra tu es tu igitur tu es homo ab inferiori ad suum superius et sic patet quod tota copulativa sequitur ex antecedente principali tunc ex ista copulativa potest

concludi quicquid placet homini. v3. q. nullus deus est naz
sequitur tu es homo et tu non es homo igitur tu es vel nul-
lus deus est et tu non es homo: consequentia p3 vt p3. ex
quo sequitur q. nullus deus est a disiunctiva cu destructio-
ne et. ergo a pmo ad vltimu sequit formalr. tu es asinus
igitur nullus deus est. Et vbi horum alias oppositum dixe-
rim scito hoc fuisse dictum fm opinionem alior. **T**er-
tio arguitur de ista homo est no homo: q. ipsa est cuiuscun-
q. alterius illatina. Nam sequit homo est no homo igitur
homo no est homo ab affirmatiua de pdicato infinito ad
negatiua de pdicato finito et sequitur formalr homo est
non homo igitur homo est. a tertio adiacente ad scdm adia-
cens. ex quo sequitur formalr q. omnis homo est homo
habita igitur ista contradictione homo no est homo et ois
homo est homo: pot legitur concludi q. homo est asinus
sic arguendo omnis homo est homo et homo no e homo
igitur omnis homo est homo vel homo est asinus et homo
no est homo. Ex alio sequitur q. homo est asinus igitur a
pmo ad vltimu sequit homo est no homo igitur homo est
asinus. **S**ed hic dubitatur vides q. illa homo est asin⁹
non implicat contradictione formalr. q. illa ppositio que
implicat formalr contradictionem no pot esse vera sic si-
gnificando nec per potentia naturale nec per potentia su-
pernaturalē sicut est illa tu es aliud a te: modo illa homo e
asinus fm theologos est possibilis et potest esse vera sic si-
gnificando per potentia dei: pbatur. nam dicimus q. de⁹
est homo q. terminat dependentiaz humane nature sicut
for. est albus q. terminat dependentiaz albedinis sed de⁹
potest equaliter determinare dependentia nature asinine si-
cut humane igitur deus pot esse asinus per assumptiones
nature asinine sicut ia est homo per assumptionē humani-
tatis. ponat igitur q. deus assumat natura asiniaz no di-
mittendo naturam humanā et sequit q. homo est asinus
per cōicationem ydiomatū: sic arguendo hoc est homo et
hoc est asinus demonstrādo deū igitur homo est asinus.
Ad istud dicit q. in principio premittebat q. voleba lo-
qui de possibili vel impossibili diuino sed soluz naturali. et
istud totū impossibile implicat contradictionē formaliter.
ex quo sequit formaliter contradictio et per viam nature
non potest vitari. **A**dulta enim sunt possibilis apud deū
que implicat contradictione apud naturā. b. n. est vera
sed impossibilis sedens currit. et tamē e possibilis per po-
tentiam supernaturalem. ponendo q. deus multiplicet te
ad duo loca et in vno curras et in alio sedeas: in vno sis al-
bus in alio sis niger: in vno calidus in alio frigidus: et seq-
tur statim veritas istarum sedens est currens: album est
nigrum calidum est frigidus: et tunc no valerēt iste conse-
quentie apud theologū homo est asinus igitur homo no est
homo: album est nigrū igitur album est no album calidum
est frigidū igitur calidum est non calidum. **S**ed q. hec
sunt contra principia logyce et phie ideo in hac scia debent
dimitti. verumtamē b. theologus concederet illā esse pos-
sibilem homo est asinus: nunq. tamē concederet hāc esse
possibilem tu es asinus demonstrādo creaturam: et ratio: q.
sicut quilibet accidens est determinabile a natura subali ita
quelibet suba creata realis est suppositabilis adeo: et sicut
vnum accidens non pot alterius accidentis naturā deter-
minare: ita vna suba totalis no potest alteram naturā tota-
lem suppositare et per consequēs tu non potes esse asinus
per cōicationē ydiomatū: sicut deus pot esse ad qd suba
creata se habet sicut accidens sube sed no subiectaz in ipō
sicut accidens in suba q. igitur hec materia no est presen-
tis negocij ideo dimittatur ad ppriā redeundo. **E**x p-
dictis sequuntur conclusiones. **P**rima est q. quelz pro-
positio contradictionem includens formaliter cuiuslibet alte-
ri repugnat. pbatur quelibz ppositio formalr cōtradictio-
nem includens est cuiuslibz alterius formalr illatina: vt p-
batum est: sed quelibet ppositio habet contradictoriū vt
suppono igitur quelibet ppositio alia ab ipsa sibi formalr
repugnat: consequentia t3 per ea que dicta sunt. et fortius
pbatur sic. et assigno. a. et b. cōtradictoria et c. ppositionē
includentē formalr contradictionē. et arguit sic. c. est illatū

a. formaliter et b. est igitur repugnat formaliter. c. psequē-
tia patz de se. Similiter arguit q. a. formalr repugnat. c.
q. c. est formalr illatū. b. et a. est igitur a. formalr repu-
gnat. c. et sicut arguitur de a. b. ppositionib⁹ ita de quibus-
cunq. alijs pot consimilr argui. **S**ecūda cōclusio que-
libet ppositio impossibilis solum māliter contradictione
includens: cuiuslibet alteri repugnat: cuiuslibet formalr et cui-
dam māliter solum: pbatur: quelibet ppositio impossibilis
non includens contradictionem formalr est illatina cuiuslibet
alterius ppositionis et quelibet habz contradictione
igitur quelibet sibi repugnat: sed q. aliqua insertur formalr
et aliqua māliter solum igitur aliqua sibi formalr repugn-
et et aliqua māliter solum. verbi grā. b. ppositio nihil est: est
illatina illorum duorum tu es et tu no es pmi māliter: et se-
cūdi formalr. igitur oppositū pmi soluz māliter repugnat:
et oppositum secūdi sibi formalr repugnat. consequentia
p3 de se ita q. ista formalr repugnant nihil est et tu es sed
ista māliter repugnat nihil e et tu no es. quare et. **T**er-
tia conclusio est ista quelibz ppositio per se impossibilis si-
bi ipsi repugnat aliqua formalr et aliqua māliter soluz. p-
batur. et capio istam tu es aliud a te: que sit. a. et vnum se-
cum cōuertibile que sit. b. et arguitur sic. quicquid repu-
gnat. b. repugnat. a. q. a. et b. adinvicez pvertūtur sed a.
repugnat. b. cum sit illatū sui oppositū igitur. a. repugnat
sibi ipsi. a. ex quo vnum. a. est cūne. a. vt suppono: mo-
patet q. a. formalr repugnat. b. igitur sibi ipsi formalr re-
pugnat. **I**tem pbo q. ista nullus deus est sibi ipsi repu-
gnat sed materialiter q. ipsa repugnat huic nulla pma cau-
sa est: cum sit illatina sui oppositū: modo quicqd repugnat
vni cōuertibilem repugnat alteri sed quelibet illarū al-
teri repugnat igitur quelibet illarum sibi ipsi repugnat sed
q. nulla istarum insert formalr contradictio affirmatiua
ideo quelibet illarum sibi ipsi māliter solum repugnat.

Quarta conclusio est ista cuiuslibet ppositioni per se im-
possibili quelibet alia est in pertinēs. p3 q. ex qualibet illa-
rum quelibet alia ppositio sequit: et eidem quelibz repu-
gnat. igitur et. patet consequentia cum omne pertinens sit
pertinens sequēs vel pertinens repugnās et ecōtra.

Tertium notabile principale est istud q. cōsequē-
tiarum bonarum quedā est bona de
forma et quedam est bona de mā. **C**onsequētia bona de
forma dicitur esse illa cui quelibet sibi similis in forma est
bona. **E**xemplū homo currit igitur animal currit. **C**on-
sequētia bona de materia dicitur esse illa cui no quelibz si-
milis in forma est bona. verbi grā. tñ pater est igitur no tñ
pater est. **I**sta est bona de materia. q. no quelibet similis
illi in forma t3: q. b. non v3 tñ aliquid est igitur no tñ aliqd
est: vt autez intelligat que sit forma consequētie vel simi-
litudinis ipsius est pmo notandū que sit materia vel forma
ppositionis cathogice in cōmuni. **D**ico ergo q. mate-
ria ppositionis est terminus vel termini ipsi: forma ve-
ro est habitudo vel ordinatio partū eius: sicut materia do-
mus est lapides ligna et alia māliter requisita: forma ve-
ro domus est ordinatio illorum adinvicez: vt ergo due pro-
positiones sint similes in forma o3 nihil reperiri in vna cō-
ferēs ad formā quin simile in alia reperiat: sicut iste sunt
similes in forma: homo est animal et asinus est suba. certum
est q. consimilis ordinatio partū vtrobiz reperit cum
vtrobiz ordinet superius de suo inferiori tali sola copula
copulāte. **E**t ideo no sequit in vna pdicatur generalissimū
et in alia subalternum ergo no est cōsimilis forma: q. vnu
terminū alio esse cōlozez non mutat formā sed manet so-
lum sicut no sequit: b. domus facta est de marmore: et li-
gnis piri: et alia de lapidib⁹ cōctis et lignis nucis igitur no
sunt consimilis forme: sed iste no sunt similes in forma hō
est animal: homo no est animal: q. in vna est negatio mu-
tans formā et non in alia: nec iste sunt similes in forma. oia
homo currit tñ homo currit ppter signa specie distincta
mutantia formas. **S**imilr iste non sunt similes hoc est ho-
mo et homo est homo: vel homo est animal q. terminus
discretus mutat formam: volo igitur dicere q. similitudo
forme duarum ppositionū consistit in hoc q. si aliqua est

quanta aliqua quantitate tali quantitate alia sit quanta: si qualis aliqua qualitate et reliqua qualis tali qualitate: si una non quanta aliqua denominatione et alia sit non quanta tali denominatione. si una fuerit categorica vel hypothetica nullo modo habendo respectum ad ordinem terminorum ad invicem sive superius et inferius vel sive convertibilitatem vel disparitatem. sed bene quod partes sint similes in hoc quod si in una subicitur terminus discretus et in alia: si cōis et in alia. si simplex in alia. si compositus aliqua denominatione et in alia. propterea iste non sunt similes forme: homo currit et homo albus currit. nec iste. for. et plato disputant. for. vel plato non disputant in una subicitur terminus copulatus et in alia disunctus modo certum est quod copulatio vel disunctio mutant formas. **Ex** predictis sequuntur aliquae conclusiones. **Prima** est ista quod inferioritas vel superioritas idēptitas convertibilitas aut disparitas non mutant formam propositionis sed solum tenent locum materiae. Iste enim sunt similes forme album est animal et animal est coloratum: non obstante quod in una predicatur superius de suo inferiori et non in alia. Similiter iste due sunt similes forme. homo est homo et homo est asinus? homo est risibilis et homo est ridicibilis: non obstante quod in una predicatur idē de eadē aut convertibile de convertibili et non in alia. quare etc. **Secunda** conclusio est ista quod possibilitas vel impossibilitas veritas vel falsitas necessitas vel contingētia non mutant formas: sed solum materias. quia iste sunt similes forme. homo est homo et homo est asinus. et una est necessaria et reliqua impossibilis. **Tertia** conclusio est ista. quod in copulativa vel disunctiva antecedere vel sequi ad aliud repugnare vel compossibiliter stare. non mutat formam copulativae vel disunctivae: sed solum se habent ut materia: patet quod iste due copulativae sunt similes forme for. currit et movetur. for. currit et disputat: et tamen in prima est sequella et non in alia. Et quod iste sunt similes forme patet. quia ad hoc quod due copulativae sint similes forme sufficit quod partes principales sint similes in forma. et nota atque determinationes si fuerint actualiter. modo ita est quod partes illarum sunt similes et copulativae sive quod dictum est. **Et** notanter dico determinationes. quia ille non sunt similes: necessario for. currit et for. movetur. for. currit et for. movetur. quia in prima est necessitas determinatio et non in secunda. Similiter iste non sunt similes forme necessario rex sedet et nullus rex sedet. contingēt per papa dormit et nullus papa dormit. quia in prima ponitur determinatio necessitatis et in secunda determinatio contingētiae. **Item** iste sunt similes forme: rex sedet et nullus rex sedet. rex sedet et nullus papa dormit non obstante quod in prima sit repugnātia et in possibilitas et non in secunda. Eodē modo dicitur de disunctiva. quia nota conditionis et consequentia ultra partem unionem de notat sequellam conferentem ad formas. Ideo ad hoc quod due conditionales vel consequentiae sint similes forme ultra similitudinem antecedentium et consequentium requiritur similitudo modi simplicis arguendi consequentiae formalis. verbi gratia. iste sunt similes forme omne animal currit igitur omnis homo currit. omne animal disputat igitur omnis asinus disputat. quia antecedentia et consequentia sunt similia et utrobique est modus simplex arguendi. v. g. a superiori ad suum inferius. sed iste non sunt similes forme homo currit igitur animal currit. homo currit igitur lignum currit. quia istae antecedentia et consequentia sunt similia in forma tamen modus arguendi simplex non est similis. quia in prima arguitur ab inferiori ad suum superius et non in secunda. **Et** ut hoc clarius intelligatur est notandum quod modorum arguendi consequentiae formalis quidam sunt simplices et quidam mixti et exprimentes materiam propositionis. Simples vero sunt tales ab inferiori ad suum superius. de per se vel de per accidens vel e contra: ab indefinita ad suam universalem de terminis substantialibus in predicatione directa. a parte copulativae ad totam copulativam cuius ipsa est pars antecedens ad reliquam: a disunctiva ad

alteram partem que est consequens ad reliquam omnes tales vocantur mixti modi: quia expriment materias non conferentem ad formam vel ad modum simplicem arguendi. certum est quod de per se vel per accidens antecedere vel sequi aut esse de talibus vel de talibus terminis confert ad materiam et non ad formam sive quod superius dictum est. **Dico** ergo quod modi simplices arguendi consequentiae formalis conferunt ad formam conditionalium et consequentiarum et non modi mixti. quia certum est quod iste consequentiae sunt similes forme homo est animal igitur omnis homo est animal. homo est currens igitur omnis homo est currens. quia antecedentia et consequentia sunt similia in forma et est consimilis modus arguendi simplex v. g. ab indefinita ad suam universalem: et non sequit. in prima arguitur eorum terminis substantialibus et in secunda cum terminis accidentalibus igitur non sunt consimiles forme. quia arguere cum terminis substantialibus vel accidentalibus non mutat formas consequentiae sed solum modus arguendi simplex. **Ex** his pro maiori evidentia infero aliquas conclusiones. **Prima** est ista quod omnis sillogismus bonus est consequentia de forma. patet quia quilibet consimilis illi in forma tenet: et tunc duo sillogismi sunt similes in forma quia sunt premissae et conclusiones similes. atque modus simplex arguendi videlicet in tali modo vel in tali figura reduci ad talem modum vel ad talem figuram.

Ex quo sequitur quod hoc argumentum non valet. a. et b. sillogismi sunt in eodem modo talis figurae igitur sunt similes forme. quia forma vel premissae vel conclusiones non erant sillogismus: sicut iste: ista omnis homo currit tu es homo igitur curris: omne animal currit homo est animal igitur homo currit. patet quod ambo sillogismi sunt in tertio prime et tamen differunt in forma propter duas regulas premissas et conclusiones. **Item** sequitur hoc argumentum fore bonum. a. et b. sunt duo sillogismi quorum unus est in uno modo vel figura in quo vel in qua non est alius igitur differunt in forma. **Secunda** conclusio est ista quod a copulativa ad alteram partem est consequentia formalis et de forma. patet. quia quilibet consimilis in forma tenet. **Ex** qua sequitur quod a parte copulativae ad totam copulativam non valet argumentum de forma: licet enim hec sit formalis homo currit igitur homo currit et animal currit. non tamen est de forma. quia consimilis in forma non valet. videlicet homo currit igitur homo currit et lignum currit. **Sequitur** secundo quod a tota disunctiva ad alteram eius partem non valet argumentum de forma: non obstante quod sit consequentia formalis videlicet tu es homo vel tu es animal. igitur tu es animal quia hec non valet tu es homo vel tu es lignum igitur tu es lignum. **Tertia** conclusio quod universaliter ab exposita ad vtranque eius exponentiam et ab una causa veritatis ad propositionem habentem illam causam est argumentum de forma. e contra vero potest esse bonum argumentum sed non de forma. sicut hec. homo est asinus igitur omnis homo est asinus. non tamen homo est asinus igitur aliud ab homine est asinus. prima tenet quia antecedens est per se impossibile et secunda quia consequens est per se necessarium.

Quarta conclusio est ista. quod ab inferiori ad suum superius affirmativae sine impedimento est argumentum formale et de forma et e contra negatione preposita. hec enim est formalis et de forma homo currit igitur animal currit. quia quilibet consimilis isti in forma et hoc sicut nullus animal currit igitur nullus homo currit. **Ex** isto sequitur quod ab inferiori ad suum superius eum debito medio negatione postposita non valet argumentum de forma. v. g. for. non currit et for. est homo igitur homo non currit. quia similis huic non valet. quia non sequitur for. non currit et plato est homo igitur homo non currit. quod sit similis probat. quia antea et consequentia sunt similia et est consimilis modus arguendi simplex. v. g. ab inferiori ad suum superius. igitur etc. **Sequitur** secundo quod a superiori ad suum inferius disunctivae affirmativae

cum debito medio non valet argumentum de forma. qz licet sit formalis consequentia. verbi gratia, omne animal currit omnia homo est animal igitur omnis homo currit: qz hō vs. omnis homo currit omnis plō ē: homo ergo ois for. currit. Et hoc dico volendo qz hōmōi psequētie fundētur in p̄dicamēto qz vbi fundētur in sillogismo cōsequētie formales sunt atqz de forma. C Sequit̄ tertio qz a supio/ri ad suum inferius aliqñ est cōsequentia formalis sed nō de forma. sequit̄ enim formalr homo est animal igit̄ hōmo est homo. qz sequit̄ formalr homo est animal igit̄ hō est et sequit̄ formalr homo est igitur homo est homo cuz opposituz consequētis formalr repugnat antecedenti igit̄ a p̄mo ad vltimū sequit̄ formalr homo est animal igitur hō est homo. nō tamen est bona de forma. qz non sequit̄ hōmo est animal igit̄ hō est asin⁹. vbi est silis modus arguēdi. C Similr ab inferiori ad suum superius aliqñ est consequentia formalis sed nō de forma. qz sequit̄ formalr iste homo nō est homo igit̄ iste homo nō ē animal. qz oppositum cōsequētis formalr repugnat anti sed nō sequit̄ a simili iste asinus non est hō igit̄ iste asinus non est animal. C Quinta cōclusio est ista qz ab vniuersali ad suā indefinītam vel particulare est vlr̄ argumentū formale et de forma et ecōtra. similr de scōo adiacente. hee. n. sunt cōsequētie de forma omnis homo currit igit̄ homo currit. homo currit igit̄ omnis homo currit: qz quolibz cōsimilibz illaruz alicuj est bona. patet discurrendo oēs tam affirmatiue qz negatiue. C Ex ista cōclusionē sequitur qz ab indefinita de tertio adiacente ad suam vniuersales de terminis qbuscūqz non vs argumentuz de forma lz fuerit p̄na formalis sicut ista homo est hō igitur omnis hō est homo que ē formalis et nō de forma qz nō sequit̄ homo ē for. igit̄ omnis homo est for. C Similiter non sequit̄ de forma homo est animal igitur omnis homo est animal. qz non sequit̄ homo est currens igit̄ omnis homo est currens. C Sequit̄ has psequētiā nō esse de forma hō est igit̄ homo est homo: homo est igit̄ omnis hō est homo. album est nō nigrum igit̄ oē album est albu. qz similes in forma non valent qz non sequit̄ hōmō ē igit̄ homo est asinus: homo est igitur omnis homo est capra: album est non homo ergo omne album est nigrum. p̄. n. antecedentia et cōsequētia esse similia in forma et nō videt̄ aliquis modus arguendi simplex in quo fundet̄ aliqua p̄maruz cōsequētiā qn in tali vel cōsimili fundet̄ secundā. C Sexta cōclusio est ista nulla psequētia soluz māliter bona t̄ de forma: p̄. qz qz libet talis tenet aut qz antecedens est ipossibile aut qz consequens est necessariuz. C Ex ista cōclusionē sequit̄ qz aliqua p̄na in qua antecedens est ipossibile est p̄na de forma p̄. de ista tu es aliud a te igit̄ bacculus stat in angulo: certuz est qz quolibet cōsimilis istis in forma t̄. C Et si dicat̄ qz hō nō vs. tu es aliud ab hoc demonstrato asino igit̄ bacculus stat in angulo. p̄cedo et hō est similis illi igit̄ et. nego minor: qz p̄ma non tenet per hoc qz antecedēs est ipossibile: sed per istum modū simplicē arguendi cōsequētie formalis a p̄mo ad vltimū. C Sequit̄ scōo qz quolibz p̄positio implicans formalr cōtradictionē est cuiuscūqz alterius illatiua tam formalr qz de forma. p̄. qz non est maior ratio de vna qz de qualibet alia. C Ex his et p̄cedentibus manifeste concludit̄ multas esse cōsequētiā formales et formalr tenentes que nō sunt bone de forma sed solum de mā sicut iste: tu credis p̄cise qz aliquis homo decipitur igit̄ aliquis homo decipit̄. tu credis qz omnis homo decipit̄ igitur tu deciperis. quelz istarum est formalis qz cōtradictoriā psequētis repugnat antecedēti sed nulla illarum est bona de forma. p̄. qz non sequitur tu credis qz aliquis asinus decipit̄ igit̄ aliquis asinus decipit̄: nec sequit̄ tu credis qz ois homo currit igit̄ tu curris: et in proprijs terminis: hoc credit qz omnis homo decipit̄ demonstrata vna itelligētia igit̄ hoc decipit̄: et sic multis alijs exemplis posset veritas cōclusionis ostendi.

Contra p̄dicta arguit̄ sic. Ista psequētia vel silis

est bonus omne. a. est. b. omne. c. est. a. igitur omne. c. est b. et tamen solum tenet de materia. igitur et. consequentia tenet cum maloz. quia ille sillogism⁹ est in primo p̄me et minorē p̄bo. qz in eo ponunt̄ termini p̄cise denotantes māz qz nō sunt significatiui. C Secūdo psequētia in mente non habet māz qz si haberet māz esset suba et cop̄positum et per psequens in mente nō est consequentia materialis vel de materia et per consequens nec formalis sine de forma qz omnis forma p̄supponit̄ materiā. C Tertio arguitur sic. stat cōsequētiā eē formales et de forma lz nulla sibi similis sit igit̄ doctria data ad cognoscēdum cōsequētiā de forma nō vs. C Quarto arguit sic. in alijs qualitates et q̄titates dicunt̄ forme accidentales vt dicit̄ auctor: sex p̄ncipiorum et p̄bus in multis locis. Si ergo affirmatio et negatio sunt qualitates propositionis igitur sunt forme accidentales ipsaruz et sic accidens fundatur immediate in accidente: et immediate denominabit̄ ipsuz: qz p̄positiones vocales et mentales sunt accidentia. C Ad hoc respondet ad p̄mū potest dupliciter responderi. p̄mo non intelligendo talem formam arguendū qz sit de finis nō significatiuis: vel pōt dici cōcedēdo cōsequētiā et sillogismū et negando qz ibi nō sit forma: cum dicit̄ qz illi termini. a. b. c. nō sunt termini significatiui dicit̄ negādo. quia lz non sunt termini significatiui rerum distinctarum a se et suis similibus tamē sicut ille terminus homo significat se et suos cōsimiles et per ipsos supponit nisi fiat positus de nouo: positus ergo qz illi termini cōuideāt̄ in mente terminis communibus sillogizabilib⁹ significantib⁹ res differentes a se et suis similibus nō certificādo distinctus: concedo vt p̄us illam sillogismū esse bonuz de formalis nō intelligat̄ eum: qz non intelligo asis nec consequens: sicut scio aliquid esse verum: et multas grecas p̄positiones esse falsas quas nō intelligo: sicut alias dicebam: scio istam copulatiā esse impossibiles hoc est et hoc nō est et disiunctiā oppositā esse necessariā: dato qz sciam partes ei⁹ contradicere. nullā tamē partē eius intelligo. qz ad hoc qz intelligatur p̄positio requirit̄ qz quolibet eius pars p̄p̄t̄ qua intelligatur: similiter negatur illa: hoc est non hoc. dato qz vtrobiqz certificetur idēz in demonstrari. et psequēter qz hoc est hoc. et sic sequit̄ qz bene respondēdo concedis vel negas p̄positionē in quā non intelligis dum mō cōstet tibi per certificationem qz talis est vera vel constat tibi per certificationem qz talis est falsa. vbi autem nō fiat certificatio aliqua p̄posita mihi ista hoc est hoc non respondeo negādo p̄cedēdo nec dubitādo donec inotescat mihi qd per li hoc demonstratur. nec debet illa dubitari qz dubitare est considerare de p̄positione et propter euidētiā aut contradictionē non credere firmiter illam esse illam: nec credere firmiter illam esse falsam: sic qz omnia p̄positio de qua quis sufficienter considerat quā intelligat non credendo ipsam esse veram nec credendo ipsam esse falsam est eidem dubia. quare et. C Ad secundum dicitur qz materia multipliciter et equivoce sumitur proprie et metaphorice proprie nāqz pro principio pure passivo non actiuo. sed passibilitatis infinite ad formas infinitas: concurrente necessario ad cuiuscūqz rei generationē generabilis et corruptibilis sine generatione vel corruptione sui de qua materia loquitur philosophus in p̄mo p̄by: sicorum. C Secūdo modo capie materia metaphorice pro quolibet quod requiritur in formatione alicuius de nouo et sic substantia rerum artificialium vocatur materia et anima intellectiua recipiens formas indiuisibiles et isto modo termini in p̄positione possunt vocari materia. quare patet istam consequentiā non valere hoc habet materiam igit̄ cōponitur ex parte subali. C Ad tertium conceditur antecedens et negat̄ consequētia. qz in dictis meis conditionaliter loquor: et ex p̄suppositōe vt si fuerit aliqua p̄na bona et quolibet sibi similis danda vel dabilis sic significādo erit bona vel potest esse bona illa erit bona de for⁹ et si illa fuerit bona et nō qz sibi silis poterit cē bōa sic

significando ista non potest esse bona de forma. quare etc.
¶ Ad quartum argumentum nego consequentiam. quia ineta-
 phorice vel equivoce dicunt affirmatio vel negatio quali-
 tatis propositionis et qualitatis hominis albedo vel nigredo.
 quia notum est quod albedo in homine et alie qualitates sunt ac-
 cidentia inherencia homini non existentia de essentia eius:
 sed non est sic qualitas propositionis affirmatio vel negatio.
 quia est pars vel essentia ipsius propositionis videlicet. sed dicitur
 qualitas. quia cum queritur qualis est haec propositio respondetur
 affirmativa vel negativa. et sic dicitur de quantitate praeter. quare etc.
¶ Pro dictionum maiori notitia generales
 cocernentes simplicis consequentiae tam formalis quam de for-
 ma. **¶** Et prima est ista. Si alicuius consequentiae significatio
 primo iuxta compositionem suam partium contradictoria
 consequentis repugnat antecedenti eiusdem illa est conse-
 quentia bona. Exemplum homo currit igitur animal currit.
 est consequentia bona. quia haec repugnat homo currit et nullum
 animal currit. cum ex hijs sequitur unum impossibile quod ho-
 mo non sit animal. **¶** Ex ista sequitur correlari alia. videlicet. si
 alicuius talis consequentiae contradictoria consequentis
 stat cum antecedente illa praesumptio non valet. sicut ista tu non curris
 igitur homo non currit. quia non valet. quia ista stant simul tu non
 curris et omnis homo currit. **¶** Contra istas regulas ar-
 guitur sic. et pono quod per utrumque hoc in hac contradictione
 hoc demonstratur. hoc non demonstratur: demonstratur hoc. isto
 posito facta istam consequentiam. hoc non demonstratur igitur hoc
 non demonstratur. ista consequentia non valet. et tamen contradicto-
 riam consequentis repugnat antecedenti eiusdem ergo regu-
 la falsa. et consequentia cum minori. quia ista duo repugnant.
 hoc non demonstratur et hoc demonstratur demonstrato hoc. ma-
 iorem probatur et pono quod nullus hoc demonstratur. isto posito ante-
 cedens est verum et consequens falsum. quia si consequens illud
 esset verum igitur per hoc aliquid demonstratur quia aliter illa
 non esset propositio. si ergo per hoc aliquid demonstratur fal-
 sum est quod hoc non demonstratur et si sic antecedens est verum
 et consequens falsum et per consequens illa consequentia non valet.
¶ Secundo arguitur sic. ista consequentia non valet. hoc fuit igitur
 hoc est praeteritum. et tamen contradictoria consequentis repugnat
 antecedenti eiusdem ut patet. igitur etc. patet consequentia et ante-
 cedens probatur. **¶** Nam haec propositio est possibilis hoc fuit quod non
 fuit igitur illa consequentia non valet. antecedens fuit et facio illa con-
 sequentiam. hoc fuit quod impossibile est hoc fuisse igitur hoc
 fuit quod non fuit: consequentia est manifesta et antecedens est
 possibile igitur et consequens: quod antecedens sit possibile pro-
 batur et pono quod per hoc demonstratur hoc impossibile hoc
 est asinus quod praesumptio ante hoc fuit. isto posito patet quod hoc fuit
 sed probatur quod impossibile est hoc fuisse. quia verum est quod impos-
 sibile est hoc fuisse igitur impossibile est hoc fuisse. consequen-
 tia patet a simili. quia bene sequitur verum est te esse igitur tu es. ve-
 rum est nullam chimeram esse igitur nulla chimera est: sed
 probatur antecedens sic. nam haec propositio est vera per casum
 quod impossibile est hoc fuisse: quae primo significat quod impossi-
 bile est hoc fuisse igitur verum est quod impossibile est hoc fuisse
 se consequentia patet ab officiantibus ad officiatum. **¶** Tertio
 arguitur sic. ista consequentia est bona. hoc fuit ergo hoc est vel
 fuit vel erit et tamen contradictoria consequentis stat cum ante-
 cedente igitur secunda regula est falsa. praesumptio tamen cum maiori et mi-
 norem probatur sic. ita erit quod hoc fuit et tamen hoc non est nec
 fuit nec erit igitur contradictoria consequentis est compossibile an-
 cedenti. consequentia patet et antecedens probatur et pono quod pro-
 lam generare et non sit sed erit cuius semen sit hoc. qui nunc
 primo desinat esse. isto posito patet prima pars copulativae quia
 aliquando ita erit quod plato fuit igitur aliquis erit ita quod iste pater
 fuit demonstrato hoc. et sic patet prima pars copulativae. sed secunda
 probatur quia iste pater non est nec erit cum hoc. desinat esse per
 remotionem de praesentia. nec iste pater fuit. quia sequitur iste pater fuit
 igitur fuit pater: consequens est falsum ut supponitur. videlicet. quod nunc
 habuit filium nec filium. quare etc. **¶** Ad haec argumenta re-
 spondeo ad primum admissa utraque pone nego illam consequen-
 tiam. hoc non demonstratur igitur hoc non demonstratur. quia ista

stant simul. hoc non demonstratur et tamen hoc demonstratur.
 demonstrato hoc. dato. quia possibile est quod sint duo quorum
 quilibet sit hoc. et unus demonstratur et reliquus non: propter
 rea ut remoneatur difficultas argumenti fiat haec consequen-
 tia: nullus hoc. demonstratur ergo hoc non demonstratur. et
 arguitur ut prius. ideo concedo consequentiam: et cum dicitur:
 quod in casu illo antecedens illius consequentiae est verum et con-
 sequens falsum: nego: et dico quod sicut consequens est falsum ita
 et antecedens: sed bene concedo quod antecedens illius praesumptio
 potest esse verum eodem consequente existente falso: sed tunc non
 erit ante illius consequentis: et per consequens nec illius con-
 sequentiae. unde dico quod illud consequens sic significando non
 potest esse verum sicut argumentum probavit: sed bene antece-
 dens potest esse verum sic significando et sic conceditur quod aliqua
 universalis potest esse vera sic significando et nulla eius singu-
 laris potest esse vera sic significando. sicut patet de talibus. nul-
 lus hoc. demonstratur: nihil demonstratur. nulla enim talium
 posset esse vera sic significando. hoc non demonstratur. et
 hoc est quod communiter solet concedi quod aliqua propositio est
 possibilis quae sic significando non potest esse vera. **¶** Item
 supposito quod iste terminus hoc. esset terminus discretus con-
 cederet haec conclusio. a. et b. propositiones ad invicem con-
 vertuntur et tamen. a. potest esse verum sic significando et non
 b. patet posito quod a. esset ista hoc. non demonstratur. et b.
 ista hoc non demonstratur. Et sicut conceditur quod aliqua est
 propositio contingens quae non potest esse vera sic signifi-
 cando: ita et aliqua est contingens quae non potest esse falsa:
 sicut ista hoc est quocumque demonstrato. **¶** Sequitur vi-
 terius haec conclusio quod aliqua consequentia non valet: cuius an-
 cedens est contingens quod potest esse verum et tamen si antece-
 dens illius consequentiae sit verum sic praesumptio significando si-
 cut nunc significat consequens eius est verum. haec conclusio pro-
 batur faciendo talem consequentiam. solus asinus demon-
 stratur igitur tu non es homo: et constat quod non valet talis
 consequentia. quia propter demonstrationem asini qualicumque
 non oportet te desinare esse: et notum est quod antecedens illius
 consequentiae sit verum sic significando: quod etiam consequens
 est verum patet. quia si antecedens est verum illius consequen-
 tia illud consequens est tu non es homo: et cum tu solum si
 gnificet ex demonstratione sequitur quod aliquid demonstra-
 tur per hoc tu sed nihil demonstratur nisi asinus cum solus
 asinus demonstratur igitur solummodo asinus demonstratur per
 hoc tu: sed illa tu non es homo primo significat ex composi-
 tione suorum terminorum: igitur est eque vera sicut talis hoc
 non est homo solum asinum demonstrando. et sic conse-
 quens praefate consequentiae foret verum si eius antecedens
 esset verum. quia sequitur haec propositio est vera primo signi-
 ficans quod solus asinus demonstratur ergo solus asinus de-
 monstratur. **¶** Et quia talis consequentia non valet. solus
 hoc. demonstratur igitur hoc non est asinus poterit admit-
 ti contradictorium consequentis cum antecedente per di-
 cta in proximo capitulo. et sic conceditur esse possibile quod so-
 lus hoc. demonstratur et tamen hoc est asinus. **¶** Ad secun-
 dum argumentum dicitur concedendo istam consequentiam.
 hoc fuit ergo hoc est praeteritum: et nego illam tanquam impos-
 sibilem hoc fuit quod non fuit. et similiter illam hoc fuit et
 impossibile est hoc fuisse igitur impossibile est hoc fuisse:
 non respondeo ad consequentiam quocumque si certum
 de antecedente quomodo tenet si quod coniunctivae vel no-
 minaliter: si coniunctivae concedo consequentiam et nego ante-
 cedens et ad eius probationem: haec est vera quod impossibile est
 hoc fuisse. concedo quia si iam tenetur nominaliter et hoc
 significat primo quod impossibile est hoc fuisse igitur verum est
 quod impossibile est hoc fuisse: dico quod si si quod in minori tene-
 tur nominaliter concedo ipsam et nego consequentiam: nec
 tunc arguitur per regulam. si autem tenetur coniunctivae
 concedo consequentiam et nego illam minorem: ubi autem
 placeret opponenti quod in principali antecedente tenet si quod no-
 minaliter esset alius modus respondendi: concedo antecedens
 et nego praesumptio. et dico quod ibi non est aliqua similitudo cum nul-
 libi ponatur nomen relativum propterea consequenter verum est quod

nullus deus est verus qd nihil ante hoc fuit tenedo li qd no
 minaliter ex qbus non sequit qd nullus deus e vel qd nihil
 ante hoc fuit. ¶ Ex hijs sequitur ista conclusio. q. a. signifi-
 cat pmo qd impossibile est hoc fuisse .z. b. significat pmo qd
 impossibile est hoc fuisse .z. tamē. a. est ppositio vera .z. b.
 ppositio falsa. p3 supposito q. a. sit illa qd impossibile est
 hoc fuisse .z. b. illa impossibile est hoc fuisse. ¶ Et lz conce-
 ditur conclusio pdicta copulative nō tamē cōceditur de co-
 pulato extremo q. a. .z. b. significant pmo qd impossibile ē
 hoc fuisse. q: si sic quero quomō tenet li quid si continete
 falsum est q. a. .z. b. significant pmo qd impossibile est hoc
 fuisse q: a. non sic significat. si aut tenetur nominaliter itēz
 falsum est q: bene significat qd impossibile est hoc fuisse te-
 nendo li qd nominaliter. quare qd. ¶ Ad tertium argumē-
 tum concedo illaz consequētiāz: hoc fuit ergo hoc est fuit
 vel erit: .z. nego qd contradictoriūz cōsequentiāz. ita erit
 qd hoc fuit .z. tamē hoc non est nec erit nec fuit. Igit ista iāz
 sunt compossibilia. hoc fuit .z. tamē hoc nō est non est nec
 fuit nec erit. certum est qd consequēs implicat contradictio-
 nem .z. antecedens est possibile ponendo qd per li hoc de-
 monstratur numerus duorūz instantiūz cuiusvna vnitas
 iam sit: .z. alia erit. isto posito p3 qd aliquādo erit ita qd hoc
 fuit .z. tamē hoc non est. quia non sunt duo instātia nec hoc
 erit nec fuit. q: hoc instans presens nō est nec fuit. verum
 tamen in casu illo nego pro secunda parte qd aliquādo erit
 ita qd fuit hoc. .z. tamen qd hoc nō sit nec fuit nec erit. Et cū
 dicisset pater non est nec fuit nec erit igitur hoc nō est nec
 fuit nec erit: negatur cōsequentiā. sicut nō sequitur. iste ho-
 mo albus non est nec fuit nec erit igitur iste homo non est
 nec fuit nec erit. ¶ Item negatur qd aliquando erit ita qd
 iste pater fuit. q: si iste pater fuit .z. nō est pater ipse fuit pa-
 ter: modo sequitur ipse fuit pater igit in aliquo instāti ha-
 buit filium vel filiam consequens est contra casuz. q: in in-
 stanti pmo esse platonis nō fuit sor. .z. quādo fuit sor. non
 fuit plato. Et tunc ad argumentū plato fuit igitur habuit pa-
 trem nō valet argumentum: imo ego concedo illam con-
 sequentiā qd plato fuit .z. tamē nō habuit patrez nec ma-
 trem. dato qd per modicum ante introductionem anime
 intellective corrupetur mater nec pro generatione pla-
 tonis requirit pater vel mater sed bene requirit semē pa-
 tris vel matris cū virtute infusa a spinate dispoite mate-
 riam pro introductione anime intellective qd. ¶ Secūda
 regula pncipalis est ista. Si alicuius cōsequētie significātis
 pmo iuxta compositionē suarum partium cōtradictoriūz
 cōsequentiā est illatiūm contradictoriū eiusdem antecede-
 tis. illa cōsequentiā est bona. Exempluz homo currit igit
 animal currit. hec consequentiā est bona nullū animal cur-
 rit igitur nō homo currit. ppter ea .z. altera ē bona. ¶ Ex
 hac sequitur correlative alia. v3. si alicuius talis consequētie
 contradictoriū cōsequentiā est non illatiūm cōtradictoriū
 antecedentiā eiusdem illa consequentiā nō valet. sicut non
 sequitur. homo albus non currit igitur homo nō currit.
 quia ex contradictoriō consequētis nō sequitur omnis ho-
 mo currit ergo omnis homo albus currit. quare qd.

Contra istas regulas arguitur sic. Ista cōsequen-
 tiā est bona: nullus plato ē .z. aliquis sor.
 est igitur non demonstrat plato alius a sor. .z. tamen ex con-
 tradictoriō consequentiā nō infertur oppositūz anteceden-
 tis. ergo qd. lz cōsequentiā .z. maior p3 qd contradictoriūm
 consequentiā repugnat antecedenti. v3. nullus plato est .z.
 aliquis sor. est .z. tamē plato alius a sor. demonstrat. q: seq-
 tur plato alius a sor. demonstrat igitur plato est qd est con-
 tradictoriūm vnus partis: modo probō minorem. q: nō
 sequitur: plato alius a sor. demonstratur igitur plato est vel
 nullus sor. est. nam pono qd sor. sit .z. nullus plato sit qd in-
 telligam platonez alium a sor. isto posito p3 qd consequēs
 sit falsum cum sit disunctiua cuius quelibet pars est falsa
 .z. probatur antecedens sic: quicquid vel qualitercūqz in-
 telligo illud vel taliter esse possum demonstrare: sed nūc
 intelligo platonez esse alium a sor. ergo platonez alium a

sor. possum demonstrare ponatur igitur cum toto casu qd
 iam demonstrarem platonez alium a sor. .z. sequitur qd pla-
 to alius a sor. demonstratur qd erat probandum. ¶ Se-
 cundo arguitur sic. ista consequētiā nō valet. ita erit qd hoc
 fuit qd non fuit igitur possibile est qd hoc fuit qd non fuit: .z.
 tamen ex contradictoriō consequētis infertur contradictoriū
 antecedentiā eiusdem consequentiā igit illa regula non est
 vera. consequentiā lz cum minori. q: bene sequit impossi-
 bile est qd hoc fuit qd non fuit igit nūqz erit ita qd hoc fuit
 qd non fuit. p3 consequentiā cūz minori. probatur maior.
 q: illius consequētie antecedens est verum in casu .z. cō-
 sequens falsum igitur nō valet. antecedēs probatur .z. po-
 no qd antēpūz erit sicut verum est qui non fuit .z. demon-
 stro ipsum per li hoc. isto posito p3 qd cōsequēs sit falsum.
 quia hec ppositio est impossibilis hoc fuit qd non fuit que
 pmo significet qd hoc fuit qd non fuit igitur impossibile est
 qd hoc fuit qd non fuit. sed probatur antecedens. nam ita
 erit qd hoc fuit .z. hoc nō fuit igitur ita erit qd hoc fuit qd nō
 fuit. patet consequentiā quia relatiūm conuertitur cūz .z.
 .z. illud vbi non fuerit impedimentū sicut in pposito .z. an-
 tecedens est casus igitur consequens est verum quod est
 antecedens pncipaliter probandum. ¶ Tertio arguit sic.
 ista consequentiā est bona hoc est igitur hoc est .z. tamē ex
 contradictoriō consequentiā non sequitur contradictoriūz
 antecedentiā. igit qd. consequentiā patet .z. antecedēs pro-
 batur. .z. pono qd per vtrūqz hoc demonstrat sor. .z. qd an-
 cedens sit in anima sor. .z. consequens in anima platonis.
 Ito posito qd illa consequentiā est bona p3. q: cōtradictori-
 um consequentiā repugnat antecedenti. v3. hoc ē .z. hoc
 non est eodem demonstrato sed probatur minor. q: non
 sequitur. hoc non est igitur hoc non est arguendo a negatiua
 platonis ad negatiuam sor. .z. pro maiori intelligentiā sit ne-
 gatiua sor. a. .z. b. negatiua platonis: iam probō qd ex. b. nō
 sequitur. a. q: b. est possibile cum possibile sit sor. non esse
 .z. a. est impossibile cum non possit esse verum sic significā-
 do probatur. quia si posset esse verum sic significādo vel
 quando sor. esset vel quādo sor. non esset: nō pnum vt pa-
 tet nec etiam sedz quia tunc non esset. igitur qd. ¶ Ad hec
 respondetur ad pnum negando istam consequentiā: nul-
 lus plato est .z. aliquis sor. est igitur non demonstrat pla-
 to alius a sor. .z. nego qd contradictoriūm consequentiā re-
 pugnat antecedenti: imo ista stant simul nullus illo: um
 est .z. tamen plato demonstratur alius a sor. q: li demon-
 stratur est verbum ampliatiūz ideo nō est inconueniēs affir-
 mare ipsum de re que non est. ¶ Itaz certum est qd per
 li hoc possum debite demfere chymeraz que non potest
 esse .z. antechristum qui nō est sicut ergo non sequit intelli-
 go: antechristum per hoc pronomen hoc igitur antechri-
 stus est vel hoc est: ita non sequitur antechristus demfatur
 per li hoc igitur hoc est demonstrando antechristum.
 Et per idem non sequitur. plato alius a sor. demonstra-
 tur igitur plato alius a sor. est vel plato est. Et tunc dico qd
 ista hoc est. demonstrato platone aliud a sor. non conuer-
 titur cum ista conditionali hoc ē si demfatur plato alius a
 sor. cum talis sit impossibilis sed ista conditionalis ē vna
 de causis veritatis. sicut alias declaravi .z. secundum gra-
 maticam ponentem qd talis ablatiūm affirmatiūm abso-
 lutus per notaz temporis causalitatis aut conditionis ha-
 bet resolui ita qd si aliqua istarum est vera. hoc est duz pla-
 to alius a sor. demonstratur hoc est quia plato alius a sor.
 demonstratur: hoc est si plato alius a sor. demonstratur. .z.
 hec debet esse vera. hoc est demonstrato platone alio a sor.
 quia igitur temporalis expressa est vera .z. ipsa est vera.
 ¶ Ex quibus patet veritas huius. hoc est .z. hoc non ē de-
 monstrato platone alio a sor. dato qd per pmi hoc demon-
 strat sor. .z. per sz hoc demfatur plato. ¶ Itē sequitur qd hoc
 est .z. hoc nō poterit esse demonstrato antechristo .z. chy-
 mera adinuicem dicentibus vel simul existentibus alias
 se tangentibus. .z. sic de infinitis alijs quarum veritas fun-
 datur in ampliatiōe huius verbi demonstratur. ¶ Ad
 secundum argumentum pncipale dicitur concedendo

nam consequentiam. ita erit qd hoc fuit qd non fuit igitur possibile est qd hoc fuit qd non fuit. et concedit alia que fit ex contradictione consequentis ad contradictorium antecedens et nego ans principale. v3. ita erit qd hoc fuit qd non fuit. Et tunc ad argumentum. ita erit qd hoc fuit et hoc non fuit igitur hoc et. negat consequentia: et cum dicit qd relationem convertit cum et illud: verum est si non precedet impedimentum modo impeditur per illum terminum ita erit qui non est terminus officialis sic iste terminus possibile vel verum. quare et. Ad tertium argumentum posset primo responderi dicendo qd ex a. non sequitur. b. nec e contra. qd in pna d3 esse certus ordo: et applicatio partium ad invicem sicut in cathe^a: modo si unus terminus esset parisius et alius terminus rome. ex hijs sic distantibus non posset cathe^a formari: ita nec in pposito: ex a. et b. cathegoricis potest rationalis formari aut pna. Secundo modo potest responderi dimissa hac cavillatione: concedo qd ex a. sequitur. b. et e contra: et cum dicit qd b. potest esse verum sic significando et a. non potest esse verum sic significando nego: et cum dicit a. potest esse verum igitur qd for. erit vel quando for. non erit dico qd a. erit verum qd for. erit. et cum dicit qd tunc a. non erit: nego imo erit. a. in anima que est for. post corruptionem for. quia anima illa postquam erit necesse erit ipse esse. Sed hoc ratio adhuc non satisfacit difficultati argumenti: qd ponatur qd per li hoc continue demonstrat anima for. et sequitur eadem difficultas ideo iam respondeo ut prius in altera regula. qd ex a. sequitur. b. et e contra. et cum dicit qd b. est possibile et a. est impossibile: nego qd b. est possibile: imo est impossibile per accidens: et suum oppositum est necessarium per accidens. v3. homo est: veritatem non sequitur b. ppositio non potest esse vera sic significando et ipsa est igitur est impossibilis: sicut p3 de illa nulla ppositio est negativa: si ponentes partes non posse supponere pro toto cuius est pars: qd si posset esse vera sic significando vel quando esset vel quando non esset: non quando non esset qd tunc non esset vera nec falsa: nec quando esset qd continue suum contradictorium foret verum aliqua ppositio est negativa. Et sic potest concedi ut prius qd ista consequentia est bona: omnis ppositio est affirmativa igitur nulla est negativa et antecedens sic significando potest esse verum et consequens non. Non tamen est possibile qd antecedens illius consequentie sit verum et consequens non significantibus antecedente et consequente modo consueto et pna iuxta compositiones suarum partium. Et sic p3 qd non sequitur antecedens illius consequentie potest esse verum igitur possibile est antecedens illius consequentie esse verum: nec sequitur consequens illius non potest esse verum et antecedens eiusdem potest esse verum igitur possibile est qd ans illius consequentie sit verum et pns falsum: quare et.

Tertia regula est ista: si alicuius consequentie bone significantis iuxta compositionem suarum partium ans est verum et pns est verum: probatur ista regula: qd si alicuius consequentie bone et. cuius antecedens est verum et consequens falsum et contradictorium pntis est: ipsum est verum igitur stat cum antecedente qd omne verum in dependens cuilibet alteri vero in dependenti est compossibile et si sic: illa pna non v3. Et sic sequitur correlarie alia v3. qd si alicuius talis consequentie et pns est falsum et antecedens similis est falsum. Et sic sequitur qd si fuerit aliqua pna significans primo iuxta compositionem suarum partium cuius antecedens sit verum et pns falsum illa pna non v3. sicut ista quilibet homo est aliquis homo igitur omnis homo est aliquis homo: Contra istas regulas arguitur sic. aliqua pna est bona cuius antecedens est verum et pns eiusdem non est verum igitur et. pna tenet: et antecedens probatur. ponendo qd scribat hoc pna. tu es homo igitur tu es animal de qua nullus consideret nec de aliqua eius parte nisi tu: qui consideres de antecedente absque consideratione pntis: isto posito patet qd ista consequentia est bona. qd aliquando fuit bona et aliquando erit bona sine nova impositione et iam est: igitur iam est bona. p3 consequentia. qd omnis consequentia bona est necessaria: sed qd antecedens eius sit verum p3. qd tibi primo significat te esse hominem: ut suppono cum casu et hoc est verum

igitur. qd aut consequens non sit verum p3 qd nec significat verum nec falsum cum nullus de ipso consideret. Et secundo arguitur sic. alicuius pna bone antecedens erit verum et consequens non erit verum igitur per idem de presenti est possibile qd alicuius consequentie antecedens sit verum et consequens non sit verum probatio consequentie: qd si alicuius consequentie bone ans erit verum et pns non erit verum igitur eiusdem consequentie erit ita qd antecedens est verum et consequens non est verum. quare sequitur ppositum: sed antecedens probatur et pono qd b. ppositio homo est animal nunquam post hoc erit: isto posito b. pna est bona tu es homo igitur tu es animal et antecedens post hoc erit verum et consequens nunquam erit verum. qd nunquam illud erit. Tertio arguitur sic. aliqua est pna bona cuius antecedens est necessarium et consequens impossibile igitur aliqua est pna bona cuius antecedens est verum et pns falsum: consequentia p3 et antecedens probatur de tali: si tu es asinus tu es rudibilis. igitur si tu es asinus tu es rudibilis: qd ista pna sit bona p3 ab eodem ad idem et ans est necessarium qd conditionalis necessaria: et pns est impossibile. qd illa tu es rudibilis est impossibile et ipsa est consequens. igitur et. Ad primum dicit qd ista consequentia est bona: tu es homo igitur tu es animal et consequens est verum sicut et antecedens: et cum dicit non significat verum vel falsum igitur non est ppositio vera: non v3 argumentum. qd ad hoc qd aliqua ppositio sit vera vel falsa non oportet qd significet verum vel falsum sed sufficit qd sit significativa veri vel falsi congrue et quiescent sine nova impositione sicut p3 de ppositionibus biblie quarum aliquae sunt vere et aliquae sunt false licet non significant tamen sunt significante. quare et. Ad secundum dicit negando consequentiam primam: et etiam secundam. v3. si alicuius consequentie bone antecedens erit verum et consequens non erit verum igitur eiusdem consequentie erit ita qd antecedens est verum et consequens non est verum: imo bene sequitur ista consequentia est bona significans et. et erit ita qd antecedens eius est verum sic significando igitur erit ita qd consequens eius est verum sic significando. Similiter sequitur ista consequentia est bona significans et. et aliquae erit ita sic significat per ans igitur erit ita sicut significat per consequens. probatur qd dato opposito sequitur qd tunc antecedens erit verum: et consequens falsum. et sic consequentia non valet. quia iam oppositum consequentis stare cum ante. Et quo sequitur qd si alicuius consequentie bone significantis et. aliquando non erit ita sicut significat per consequens tunc non erit ita sicut significatur per ans. Ex hijs sequitur hanc consequentiam non valere: b. pna est bona igitur quandoque erit ita sicut significat per ans erit ita sicut significat per pns: qd stat fore unum ita esse sicut significatur per antecedens vel consequens talis consequentie ut tu es asinus igitur tu es rudibilis. Ad tertium argumentum nego antecedens: et cum dicit illius consequentie si tu es asinus tu es rudibilis. igitur et. antecedens est necessarium concedo: et pns est impossibile nego: qd istius pntis pns est impossibile. et cum dicit tu es rudibilis est impossibile concedo: et est pns concedo: sed non illius consequentie assignate. est enim pns pntis et non pns antecedentis principalis. vñ si dicerem sic. tu es igitur tu es vel tu non es. pns istius pntis est illa disunctiva et nulla eius pars: et ita in pposito istius magne consequentie una condicionalis est ans et alia pns et nulla pars alicuius istarum conditionalium est ans vel pns istius rationalis ly sit ans vel pns talium conditionalium. igitur et.

Quarta regula est ista si alicuius consequentie bone significantis primo iuxta compositionem suarum partium antecedens est necessarium eius pns etiam est necessarium: probatur qd si illud consequens est contingens igitur et suum contradictorium est vel potest esse contingens: sic significando: igitur potest stare cum antecedente eiusdem consequentie ipsis sic significantibus et per consequens illa consequentia non est bona consequentia p3 per superius dicta. Et ista regula sequitur alia. v3. si alicuius talis consequentie bone consequens est contingens et antecedens eiusdem d3 esse contingens vel saltem impossibile: qd ly ex necessario non

sequitur contingens tamen ex impossibili sequitur tale.
Contra istas regulas arguitur sic. Ista consequentia mentalis est bona. deus est igitur h est vera deus est: et antecedens est necessarium et consequens contingens igitur ex necessario sequitur contingens. *pro* p3 et antecedens similis probatur: quia significatus antecedens est necessarius. igitur antecedens est necessarium. et consequens contingens. probatur. qz ppositio pueribilis est illa in voce vel in scripto est contingens igitur et illa antecedens p3 de tali vocali. hec est vera deus est que potest esse falsa qz stat qz illa sit impossibilis deus est. s3 iam probo maioribus. v3. qz illa consequentia est bona. qz dictionum consequentis repugnat antecedenti deus est et h non est vera deus est. qz ista non possunt esse simul va probatur. qz sequitur ista sunt simul vera igitur ista sunt et si sunt sunt ppones mentales igitur naturaliter significant igitur h deus est significat deum esse primo et per consequens ipsa est vera. qd est oppositum alterius partis. **S**ecundo arguitur sic. ista consequentia est bona. aliquid est igitur aliquid est instanti presenti: et ante est necessarium et consequens contingens igitur et c. consequentia p3. et antecedens probatur pro qualis parte et primo probo qz ista *pro* est bona. qz dictionum consequentis repugnat antecedenti. v3. aliquid est et non est in instanti presenti. qz ex illis sequitur qz aliquid est qz non est in aliquo instanti. p3 *pro* cum omne istas sit instantis presentis et e contra sed iam probo minore. **T**ercio qz illa sit necessaria aliquid est p3. sed probo qz ista sit contingens aliquid est in instanti presenti. qz iam aliquid est in instanti presenti et nunquam ante hoc fuit aliquid in instanti presenti nec unquam post hoc aliquid erit in instanti presenti igitur aliquid esse in instanti presenti est precise contingens: qd erat probandum. **T**ertio arguitur sic. ex nullo antecedente necessario sequitur necessarium nec impossibile igitur si aliquid sequitur illud est contingens: *pro* bona et antecedens probatur: qz nullum antecedens nec aliquid presentis est necessarium: probatur qz si aliquid antecedens est necessarium et idem antecedens est aliquid ante esse igitur aliquid antecedens esse est necessarium consequens est falsum qz non est necesse aliqua ppositio esse. Et confirmat quolibet ppositio est contingens igitur nulla est necessaria ante p3 qz quolibet potest esse et non esse indifferenter. quare et c. **A**d hec respondendo dicitur ad primam negando illam *pro* mentales: deus est igitur h est vera deus est: certum est qz antecedens est necessarium et consequens est contingens qz stat illam definire esse. Et ulterius nego qz consequentia est bona: qz stat illam definire esse. Ista. n. sunt copossibilia deus est et h non est vera deus est. Et cum dicitur ista non possunt esse vera concedo. igitur non sunt copossibilia: nego *pro* nam. unde sic aliqua catholica est possibilis qz non potest esse vera: ita est aliqua copulativa que non potest esse vera que tamen est possibilis: sicut in proposito. et in alio exemplo ut omnis ppositio est affirmativa et nulla est negativa *pro* qz superius dicebat. **E**x quo p3 qz ista *pro* sit non v3 h non est vera deus est igitur deus non est: non obstante qz antecedens istius sic significatio non potest esse verum sine consequente: qz ipse sic significatio non potest esse verum. qre et c. **A**d secundam dico concedendo ista consequentia aliquid est igitur aliquid est in instanti presenti et nego qz presentis sit contingens et cum dicitur: aliquid est in instanti presenti et nunquam ante hoc aliquid fuit in instanti presenti nec unquam post hoc erit igitur aliquid esse in instanti presenti est precise contingens negat consequentia: sicut non sequitur aliquid qz est et nunquam ante hoc fuit aliquid instans qz est: nec unquam post hoc erit aliquid instans qz est igitur aliquid instans qz est esse est precise contingens qz h est necessaria aliquid instans qz est esse. vñ sicut hec est necessaria aliquid quod est in aliquo instanti et hec similis aliquid est in instanti qz est ita et ista aliquid est in instanti presenti. **E**x istis sequitur ista conclusio. qz nunquam ante hoc aliquid fuit in instanti presenti nec unquam post hoc aliquid erit in instanti presenti et tamen continue ante hoc fuit ita qz quolibet est in instanti presenti et continue post hoc erit ita qz quolibet est in instanti presenti. **A**d tertium argumentum concedo consequentia et nego antecedens: et concedo qz aliquid antecedens est necessarium et similiter aliquid consequens. **E**t tunc ad argumentum hoc antecedens est necessarium et hoc ante est hoc antecedens

esse igitur hoc antecedens esse est necessarium: negat consequentia: nec arguitur a resolutivis ad resolutum: qz consequens est officabile. **E**t ad confirmationem nego qz quolibet ppositio sit contingens dato qz si contingens sit adiectivum istius termini ppositio. **E**t tunc ad argumentum quolibet ppositio potest esse et non esse indifferenter igitur quolibet ppositio est contingens argumentum non v3. sed bene sequitur qz quolibet ppositio contingenter est. **E**t. n. magna differentia dicitur h ppositio est contingens et hec ppositio contingenter est qz ad hoc qz aliqua ppositio contingenter sit sufficit qz possit esse et non esse: sed ad hoc qz aliqua sit contingens requiritur qz suum significatum adequatum sit contingens. **E**t sic p3 qz aliquid contingenter est et idem est necessarium. s. de ppositione necessaria que aliquid est: similis si esset aliqua ppositio que non posset non esse cuius significatus esset contingens ista ppositio necessario esset et tamen esset contingens. **E**t sic de alijs dicatur suo modo qz aliquid contingenter et possibiliter est qd tamen est impossibile et aliquid est impossibile qd tamen non impossibiliter est. quare et c.

Quinta regula est ista si alicuius consequentia bone significatio primo iuxta compositionem sui antecedens et consequens antecedens est possibile et consequens similiter est possibile. probatur nam dato opposito sequitur qz possibile est qz ex vero sequitur falsum: p3 eo qz dicitur tale possibile potest esse verum et nullum impossibile potest esse verum. **E**t ex alio antecedens est possibile et consequens impossibile igitur contradictorium consequentis sic significando non potest repugnare antecedenti qz verum necessarium non repugnat possibili: et si sic ista consequentia non est bona qd est oppositum regule. et consequentia tenet qz illa significat iuxta compositionem suarum partium. **E**t ex ista regula sequitur correlative alia. v3. si alicuius talis bone consequentia consequens est impossibile et antecedens similiter est impossibile. **C**ontra istam regulam arguitur sic. ista consequentia est bona: omne currens est asinus igitur omne currens potest esse asinus: et antecedens est possibile et consequens impossibile igitur et c. consequentia patet cum minori. **E**t primo pro prima parte qz antecedens est possibile et consequens sit impossibile probatur: qz ex ipso cum uno vero sequitur impossibile probatur: qz sequitur omne currens potest esse asinus sed omnis homo potest esse currens igitur omnis homo potest esse asinus. **S**ed iam probatur prima pars antecedentis. v3. qz ista *pro* est bona qz exponentes antecedentis inferunt exponentes consequentis. igitur antecedens inferit consequens: antecedens probatur qz bene sequitur. aliquid currens est asinus igitur aliquid currens potest esse asinus: et sequitur etiam nihil est currens quin illud est asinus igitur nihil est currens quin illud potest esse asinus. quare et c. **I**tem arguitur sic. Ista consequentia est bona omne currens est asinus et aliquid currens potest esse homo igitur homo potest esse asinus: et antecedens est possibile et consequens sit impossibile igitur ex possibili sequitur impossibile: qz consequens sit impossibile patet: sed qz antecedens sit possibile probatur. quia est una copulativa cuius quilibet pars est possibilis et quilibet alteri composibilis igitur et c. **E**t qz ista consequentia sit bona patet qz est in tertio tertie figure. **T**ertio arguitur sic. ista consequentia est bona hec ppositio est vera homo est asinus et illa significat primo hominem esse asinum igitur homo est asinus et antecedens est possibile et consequens impossibile. igitur et c. qz consequens sit impossibile patet qz antecedens sit possibile probatur. quia prima pars est possibilis et secunda sequitur ex prima igitur ambe sunt composibiles. consequentia bona antecedens probatur: quia sequitur hec est vera homo est asinus igitur ipsa primo significat hominem esse asinum dato qz antecedens sit ppositio mentalis. quia sequitur ipsa est igitur naturaliter significat igitur non potest aliud significatum significare ex impossibilitate qz hominem esse asinum ex quo naturaliter significat. quare et c. **A**d primum respondetur negando consequentiam qz ab esse ad posse in sensu dimisso precedente distribuitur

butione non valet argumentū: sed in sensu cōposito bene sequitur. omne currens est asinus igitur possibile est quod omne currens sit asinus. sequitur etiam in sensu diuiso non prece- dente distributione nec termino exponibili: ut currens est asinus igitur currens potest esse asinus: sed non sequitur cōtingenter currens est asinus igitur contingenter currens potest esse asinus: quod necessario currens potest esse asinus: tūc ad probationem consequētie concedo quod ex prima exponēte antecedentis sequitur prima cōsequentis: sed non secūda ex scda. et concedo illam consequētiāz nihil est currens quin illud sit asinus igitur nihil est currens quin illud potest esse asinus: sed consequens nō est scda exponens pncipalis cōse- quentis sed ista nihil est vel potest esse currens quin illud possit esse asinus: que falsa est et impossibilis non sequens ex illa negatiua antecedente: sed illa nihil est currens quin possit esse asinus est exponens scda huius omne currens est aliquid quod potest esse asinus que ita possibilis est sicut illa omne currens est asinus. Ad scdm argumentū ne- go consequentiā nec est in tertio tertie: quod mediū non debz latius supponere in minori quā in maiori: mō manifestū est quod mediū in maiori supponit pro eo quod est pncise et in mi- nori pro eo quod est vel potest esse et cetera. Et si dicitur in maiori stat distributue et in minori determinate igitur latius suppo- nit in maiori quā in minori. dicitur negando cōsequentiam: quod huius currens in maiori stat pro multis suppositis distributi- ue tamē in minori stat pro pluribus diuisiue: vel dicatur quod in responsiōe nō fit mentio de latitudine distributua s3 de latitudine ampliatiua: quare et cetera. Ad tertium argumē- tum concedo cōsequentiaz et nego antecedēs esse possibi- le: et cum dicitur quod secunda pars sequitur ex prima in mēte cō- cedo: sed nō sequitur quod ambe sint composibiles: quod huius in mē- te huius est vera tu es asinus est ita impossibilis sicut ista tu es asinus: et si dicitur secum cōuertibilis in voce vel in scripto est possibilis igitur et ista: antecedēs pbatur de tali huius est ve- ra homo est asinus que est possibilis: quod potest significare primo hominem esse animal ex impositiōe. dico quod nulla se- cum cōuertibilis est possibilis nec illa assignata in voce vel in scripto est secūz cōuertibilis: sed illa homo est asinus que impossibilis est sicut et ista mētalis hec est vera homo est asinus. Et si queris an huius sit possibilis copulatiua in vo- ce vel in scripto huius est vera homo est asinus et significat pri- mo homines esse asinum: dico quod nō: nec ex prima parte se- quitur scda. quod stat quod illa tu es asinus significat primo significa- tam necessarium. quare et cetera. Patet ergo ex dictis quō nō sequitur homo est asinus est verū ergo hominē esse asi- num est verū: nec sequitur deus est igitur deus est est verū: sed bene sequitur igitur deum esse est verum. nec sequitur tu currens igitur huius est vera tu currens: sed opz in talibus formis sumere pro medio quod huius ppositio primo sic significet vel sal- tem quod illud implicet in antecedēte. Et sic p3 quod cōe illud dictum est falsum. v3. omnis ppositio vā significat se ipas fore verā: et quod ex omni pponēte vera sequitur ipsam esse ve- ram. Et si contra aliquid istoz allegat Arist. dicens in p- dicamentis ca. 8. huius quod huius sequat for. sedet ergo talis orō est vera for. sedet et ecōtr a p3 tamē est for. sedere quod talē orationem esse verā: dicitur quod p3 intelligēdus est euz per antecedens implicat orationes sic primo et adequate signifi- care ut dictum est: quare et cetera.

Amplius ad pncipale arguit sic. alicuius conse- quētie bone antecedēs est mere pos- sibile et psequēs mere impossibile igitur regula falsa: psequē- tia p3 et asis pbatur: et pono quod solus for. cōsideret de ista pna. Iste hō est homo igitur iste hō est nō homo: que sit. a. de mōstrādo per huius solū mō plōnez et cōcipiat ipse for. solū modo per eum sicut huius significat iuxta cōez modū itel- ligendi. iste hō est homo igitur iste homo est animal nō aliter aduertendo ad antecedēs vel ad pns: et cōsideret p3 de antecedēte et pnte iuxta modū cōsiderandi cōsuetuz nō ta- men de pna. isto p3 p3 quod a. pna antecedēs est pōte et pna impossibile. et quod a. pna sit bona pbatur. q1. a. pna sub- ordinat pna bone mentali et nō subordinat alicui ppositio

ni false igitur ipsa est bona: p3 pna q: sic maxime reperit bo- nitas psequentie. Secūdo arguit sic. alicuius p. quētie bo- ne asis est necessariū et pns mē ptingens igitur ex opposito arguendo sequitur ex possibilis impossibile: pna p3 et asis p- batur: et capio istam pnam. iste homo nō est nō hō igitur iste homo nō est hō. que sit. b. supponēdo quod solū for. cōci- pat per eam rōne totius psequentie sicut huius mentalis cōse- quētia significat iste homo nō est animal igitur iste hō nō ē ho- mo: et nō consideret de ante sed consideret plato de ante: ita quod sibi primo significet quod iste homo nō est nō homo: sed nō psideret de tota pna tunc sic. b. psequentie asis est mere necessariuz et pns est mere cōtingens ut p3 et. b. pna ē bo- na. pbatur subordinat cōsequentie mentali bone huius. si iste homo nō est animal iste hō non est homo. Tertio ar- guitur sic. aliqua est pna non bona cuius asis est possibile et pns est de per se necessariū igitur per idem ex opposito al- qua est pna bona cuius asis est possibile et pns impossibi- le: cōsequentia p3 et asis pbatur et assigno istam pnam. iste homo est hō igitur iste hō nō est nō homo que sit. c. suppo- nendo quod tu concipias per ipsam sicut significat primo huius mē- talis. iste homo est homo igitur iste homo non est asinus isto p3 quod c. consequētie antecedens est possibile et pns necessarium et quod c. consequētia nō valeat pbatur: quod sub- ordinatur vni cōsequentie false. v3. iste homo est hō igitur iste homo nō est albus. Pro solutione ac declaratione horum argumētōz pono quatuor cōclusiōes. Prima est ista. Alqua est pna bona cuius antecedēs est mere pos- sibile et pns est de per se impossibile p3: supposito quod ista psequentia tu es homo igitur tu es asinus primo significet sic huius tu es homo igitur tu es animal partibus significantibus pri- mo modo cōsuetō. Secūda cōclusiō est ista. alq est cō- sequentia bona cuius asis est mē necessariuz et pns mere cōtingēs p3 de ista si deus est tu es dato quod significet primo sicut huius si deus est aliquid est antecedēte et pnte significantibus modo consueto. Tertia cōclusiō est ista aliqua est pna que nō v3 cuius pns est per se necessariū patz de illa tu es homo igitur deus est dato quod significet sicut ista tu es ho- mo igitur tu currens antecedēte et pnte significantibus iuxta cōem modum loquēdi. Quarta cōclusiō est ista aliqua est psequentia que tamē nō v3. cuius asis et consequēs ad- iunctem cōuertunt. p3 de illa homo est igitur risibile est sup- posito quod significet primo sicut illa homo ē ergo risibile cur- rit. Et huius cōclusiōes sunt vere et infinite similes nihil tamē concludunt contra regulam pncipalem: quod assignat cōsequentie nō significat primo iuxta cōpositionē asitis et cō- sequentis partibus suaruz cuius opposituz explicat regula- pro declaratione sui: hec igitur cōclusiōes possibles sunt in suis annexis casibus sed nundū pbate per argumēta in op- positū facta ideo ad ipsa respōdet. Ad primū admissio ca- su dico quod sicut. a. pna antecedēs est possibile et pns impos- sibile ita. a. pna nō valet. et cum dicitur subordinat vni con- sequētie bone nego: cōtra subordinat huius: iste homo est homo igitur iste homo est animal: nego: cōtra for. sic intelligit per. a. pnam et nullus pter ipm considerat de. a. consequē- tia igitur subordinat illi nego psequentiaz. vnde dico quod pro- pter intelligere vel nō intelligere for. nisi aliud ponat non efficitur. a. cōsequentia vā vel falsa: sicut posito quod per illam homo est homo vni for. consideraret quod homo est asinus et nullus alius consideret. ex hec ista categorica nō est fa- cta impossibilis: quia non cōprehendit suum adequatum significatum sed necessaria scdm pns quia necessarij signi- ficati est ipsa sine noua impositiōe significatiua. Et si dicitur. a. consequētia est vocalis vel scripta igitur subordi- nat vni mentali. Sed non videtur cui subordinatur nisi illi tu es homo ergo tu es animal ergo et cetera. dicitur negādo cō- sequentiam primam sed bene sequitur ergo est subordinabi- lis vni mentali: vnde dico quod aliqua est ppositio catho- gorica vel hypothetica illatiua vel non illatiua vera vel fal- sa que non subordinatur alicui mentali sed sufficit quod sic si- gnificando sit subordinabilis vni vere vel false menta- li. Et sic dico quod si a. consequentia iam alicui mentali

subordinat non subordinatur illi assignate sed illi: tu es homo igitur tu es non homo: et si nulli subordinat est in subordinabilis consimili huic iam recitare. quare et c. **P**er hoc p3 ad scdm argm responsio concedendo: q. b. consequentia non valet et negando q. subordinat alicui bone consequentie non obstante pma consideratione scilicet. sed si alicui subordinatur illi mentaliter homo non est non homo igitur iste homo non est homo que impossibilis est ut p3. Ita per ordinem dicat ad tertium argumentum. v3. q. c. consequentia est bona et nulli false subordinatur non obstante q. tu precise consideres q. precisa tua consideratio vel alicuius alterius non facit verum esse falsum nec e converso. nec mutat hmoi ppositiones a veritate in falsitatem vel contra. Si ergo. c. consequentia est alicui subordinat actualiter vel habitualiter subordinatur illi iste homo est homo igitur iste homo non est non homo: et si non subordinatur isti: nec etiam alteri assignate ut dictum est et plenus dicitur cum de veritate agam discutiendo materiam. igitur et c.

Sexta regula principalis est ista. Si aliqua est consequentia bona et aliquid sequitur ad consequens illud idem sequitur ad antecedens: p3 q. dato opposito sequitur q. stat pimum antecedens esse verum et ultimum consequens esse falsum. sic significando et si sic pimum consequens erit falsum ideo consequentia non valebit. **E**x ista regula sequuntur due regule correlative pma est ista: si est aliqua consequentia bona et aliquid antecedit ad antecedens illud antecedit ad consequens: p3 q. b. est bona homo currit igitur animal currit et q. b. tu curris antecedit ad illam homo currit ideo antecedit ad illam animal currit q. bene sequitur tu curris ergo animal currit. **S**ecunda est ista q. a pmo antecedente ad ultimum consequens quando omnes consequentie intermedie sunt bone et non variate est bonum argumentum. si enim intermedie consequentie sint formales a pmo ad ultimum erit consequentia formalis. Si autem materialis a pmo ad ultimum erit consequentia bona sed non expedit ipsam esse formalem. verbi gratia. sequitur formaliter homo currit igitur animal currit animal currit igitur corpus currit. corpus currit igitur suba currit et sic a pmo ad ultimum sequitur formaliter homo currit igitur animal currit. quare et c. **N**otandum autem consequentias intermedias non esse variatas: quando precise consequens precedentis consequentie vel suorum simile est antecedens immediate sequentis sicut in exemplo primo. variantur etiam cum oppositum sit. verbi gratia. tu es aliud a te igitur tu es et tu non es: tu es et tu non es igitur tu es vel bacculus stat in angulo: et sequitur ultra tu es vel bacculus stat in angulo et tu non es igitur bacculus stat in angulo: et per consequens a pmo ad ultimum sequitur tu es aliud a te igitur bacculus stat in angulo: aliquis possit merito dicere istam consequentiam non esse formalem: imo non valere: dico q. vna consequentiarum est variata. v3. penultima: q. si tu non es est pars illius penultimi antecedentis et nullum sibi simile est pars consequentis immediate precedentis. qre et c. **P**er hoc tollit sophisma quo probat h consequentia tu curris igitur tu es asinus: solet. n. sic argui: tu curris igitur tu curris vel tu es asinus. et ultra tu es asinus vel tu curris sed tu non curris igitur tu es asinus ergo a pmo ad ultimum tu curris igitur tu es asinus dicitur q. non sequitur q. variata est vna consequentia intermedia cum plus sumat in ante posteriori: q. fuit consequens immediate precedentis consequentie.

Contra istam regulam arguitur sic. Ista consequentia est bona pater est igitur filius vel filia est: et aliquid sequitur ad consequens qd non sequitur ad antecedens igitur regula falsa: consequentia t3 cum maiori et minore probat: q. sequitur filius vel filia est igitur suus pater vel sua mater est. **S**ecundo arguitur sic. Ista consequentia est bona tu curris igitur tu curris vel homo est alius et tu non curris a parte disiunctive ad totam disiunctivam et aliquid sequitur ad consequens qd non sequitur ad antecedens igitur et c. consequentia p3 cum maiori et minore probat: q. sequitur tu curris vel homo est asinus et tu non curris igitur homo est asinus. p3 consequentia a tota disiunctiva cum de

structione vnius partis ad aliam partem et tamen non sequitur tu curris igitur homo est asinus cum antecedens sit possibile et consequens impossibile. **T**ertio arguitur sic. et ponatur q. ex. a. sequatur. b. et ex. b. c. et arguitur sic. c. est consequens consequentie. b. et non est consequens consequentie. a. igitur non sequitur ad. a. sed sequitur ad. b. igitur aliquid sequitur ad. b. qd non sequitur ad. a. quare sequitur q. regula non sit vera.

Dico solutione istorum argumentorum: si declaro regulam sic quicquid sequitur ad consequens sequitur ad antecedens: si aliqua est consequentia ad cuius consequens sequitur aliqua ppositio et eadem vel secus convertibilis est apta sequi ad antecedens. **E**t per hoc respondet ad pimum argumentum concedendo q. aliquid sequitur ad illam filius vel filia est qd non sequitur ad illam pater est nec aptum est sequi ad illam ppter relationem. que quidem mutat significatum ad mutationem antecedentis cum quo coniungitur. cum. n. coniungitur illi termino pater significat patrem cum vero illi termino filius vel filia significat filium vel filiam. et sic continue dependenter in ppositione se habet sicut dependentiam alterius et alterius antecedentis. **N**on igitur ex illo antecedente pmo pater est debet concludi illud ultimum consequens suus pater vel sua mater est sed secum convertibile. v3. igitur filius vel filie pater vel mater est. **E**t hoc sufficit pro intellectu regule. Similiter dicat q. illa consequentia est bona bipedale est igitur pedale est. et ista similiter pedale est igitur equus est semipedale. et tamen non sequitur bipedale est igitur medietas eius est semipedale sed bene sequitur ergo pedale est medietas semipedale. **E**t sic de alijs vniuersalibus ubi sunt relationes in ppositionibus dependentiam causantes. **A**d scdm argumentum non respondeo quousque certificatus fuero de consequente pme consequente an sit copulativa vel disiunctiva si copulativa non v3 argumentum si disiunctiva conceditur pma consequentia. **E**t tunc ad scdm argumentum iterum quero de antecedente vtrum sit copulativa vel disiunctiva: si copulativa concedat consequentia et negat consequentia a pmo ad ultimum ppter mutationem factam: q. pme consequentie consequens est vna disiunctiva et secunde consequentie antecedens est vna copulativa: si autem illud antecedens est disiunctiva sicut fuit consequens negat secunda consequentia et cum dicitur arguitur a tota disiunctiva cum destructione vnius partis ad aliam partem: non v3 argumentum intelligendo antecedens esse disiunctivam sed op3 intelligere ipsum esse copulativam cuius vna pars principalis est disiunctiva et altera contradictoria vnius partis disiunctive talis. quare et c. **A**d tertium argumentum est responsum q. regula non pretendit q. ex. a. sequatur. c. sed solum intendit q. c. vel secum convertibile est aptum sequi ad. a. verum tamen non habeo pro inconuenienti q. vnum antecedens habeat plura consequentia totalia sicut posito q. scribens in muro ista homo currit cum vnica nota rationis aqua traheretur due tales immediate non pns vna q. reliqua: animal currit suba currit q. non videtur quare vna plus esset q. alia. **E**t si ex hoc concluditur q. aliqua est consequentia bona cuius antecedens est verum et consequens falsum posito q. ab vna tali homo currit cum nota rationis traheretur due tales animal currit: homo est asinus p3 q. istius consequentie antecedens est verum et consequens falsum. v3. homo est asinus et q. ista pma sit bona probat: q. oppositum dicitur: istius consequentie repugnat antecedenti. v3. homo currit et nullum animal currit. **R**espondet negando pnam q. dico q. talis oratio assignata in scripto cum illo antecedente et cum illis consequentibus non est pma aliqua sed est due consequentie q. subordinat in mente duabus consequentijs mentalibus. unde sicut possibile est q. duo antecedentia totalia habeant precise vnum pns ita possibile est q. vnum antecedens precise habeat multa consequentia. Sed verum est q. ex hijs non sit vna consequentia sed plures. **E**x hijs sequitur q. a. et b. sunt due consequentie adinvicem distincte quarum vna est necessaria et reliqua impossibilis et tamen antecedens vnius est antecedens alterius et nota consequentie vnius est nota alterius p3 de illis duabus consequentijs dato q. vna

fit. a. & reliqua. b. Et sic p3 q3 lz antecedens possit habere multa consequentia totalia & similiter idē consequens multa antecedentia totalia nunq̄ tamen sequit̄ q̄ eadem cōsequētia possit habere multa antecedentia totalia aut multa consequentia totalia.

Amplius ad principale arguit sic. & fit. a. illa tu es asinus tunc sic. ista consequentia ē bona. a. significat te esse asinum igit̄. a. significat te esse animal. & aliquid sequit̄ ad consequens q̄ nō sequit̄ ad antecedens igit̄. a. significat te esse animal igit̄ significat veruz: & tamen nō sequit̄. a. significat te esse asinum igit̄ significat verum & c. **Secundo** arguit sic. data illa regula sequitur q̄ quāto maior es tāto minor es pbatur. q̄ quāto maior es tāto a remotiori videris. & quāto a remotiori videris tāto minus videris: & quāto minus videris tāto minor es. ergo a p̄mo ad vltimū quāto maior es tāto minor es. Et itō modo pōt pbari q̄ quāto magis bibis tāto min⁹ bibis q̄ quāto magis bibis tāto minus sitis. & quāto minus sitis tāto minus bibis ergo a p̄mo ad vltimū quāto magis bibis tāto minus bibis. Et eadez pōt pbari q̄ quāto turpio: es tāto pulchrior: es q̄ quāto turpio: es tāto magis te adomas & quāto magis te adomas tāto pulchrior: es igit̄ de p̄mo ad vltimū & c. **Tertio** argi sic ista consequētia est bona omnis ppositio est vera igit̄ aliqua ppositio est vera: & tamē aliquid sequitur ad consequens qd̄ nō sequitur ad antecedens. igit̄ & c. p3 cōsequētia cum maior & minorēz pbo. Nam ad aliquā ppositio nem esse verā sequit̄ te esse asinum: sed iam pbo q̄ te esse asinum nō sequit̄ ad omnem ppositionē esse verā. q̄ nō sequitur omnis ppositio ē vera igit̄ tu es asin⁹ & c. **Ad** hec argumenta respondet: ad p̄mū concedo illā cōsequētia. a. significat te esse asinum igit̄ significat te esse animal. q̄ oppositum cōsequētis repugnat antecedēti: sed nego illam. a. significat te esse animal igit̄ significat veruz: q̄ dato per imaginationē q̄. a. significet te esse asinū & nō significet aliud significatum & tu nō sis: esset antecedēs verum sine cōsequente: sed ad tollendū istam difficultatez ponat̄ q̄. a. sit illa homo est asin⁹ & arguit vt p̄us: ideo cōcedo illam consequentia a p̄mo ad vltimū. a. significat hominē esse asinum igit̄ significat veruz: q̄ oppositū consequētis repugnat antecedēti: pbatur q̄ si significat hominē esse asinum significat hominē esse q̄ est verum & necessarium. **Idē** si argueret sic. a. significat p̄mo hominē esse asinum ergo. a. significat p̄mo hominē esse animal. & vltra igit̄ tur. a. significat p̄mo veruz: igit̄ a p̄mo ad vltimū. a. significat p̄mo hominē esse asinum igit̄. a. significat p̄mo veruz: concedo omnes cōsequētia sed nego p̄m̄ rō aut̄ quare dicebatur i p̄ma parte: & posterius dicetur. **Der** hoc patz responsio ad vnum argumentū cōe si dico te esse asinum dico te esse animal & si dico te esse animal dico verū igit̄ si dico te esse asinum dico veruz. hic debet queri an hoc argumentum fundet̄ in suppositōe materiali vel personali: si materiali negat̄ p̄ma consequentia: q̄ significat q̄ si dico talem ppositionem tu es asin⁹ aut̄ talem orationē infinitivam te esse asinū dico illam tu es animal vel te esse animal qd̄ falsum est: q̄ stat. a. esse antecedēs ad. b. & q̄ pferam. a. & nō pferam. b. Si aut̄ illud argumentū fundetur in suppositōe personali concedit̄ cōsequētia a p̄mo ad vltimū q̄ sic intelligendo nō possum dicere te esse asinum nisi dicam ens esse & hoc est veruz igit̄ & c. **Et** vbi hoc non placet negetur illa consequētia: si dico te esse animal dico veruz: q̄ stat q̄ in sic dicendo p̄se dicas falsū. **Ad** scdm̄ argumentum nego omnes illas conclusionēz adq̄ctas. **Et** ad p̄bationem p̄me nego illam ppositionem quāto maior es tāto a remotiori videris: q̄ stat q̄ vnum minus te a remotiori videatur q̄ tu. verutāmē ad bonū intellectum concedit̄ ea. sed nego p̄nam. v3. q̄ quāto minus videris tāto minor es. similr̄ dicat̄ ad p̄bationē scde conclusionis negādō quālibet istaruz: quāto magis bibis tāto minus sitis quāto minus sitis tāto min⁹ bibis: ratio

aut̄ negationis est de se nota cum adiuvamine experientie. Ita dicatur ad tertiam conclusionē negando q̄ quāto magis te adomas tāto magis pulchrior: es quare & c. **Uerū** tamen ad hec argumēta posset melius responderi. **Pr̄mo** negando p̄nam a p̄mo ad vltimū. dicēdo q̄ cōsequētie intermedie sunt variate: cum semper in cōsequēte preecedente ponat̄ li tāto & in antecedente imediate sequente ponatur li quāto. **Uel** aliter dicat̄ q̄ nō arguit per regulam q̄ ipsa p̄supponit ad minus tres cōsequētia & ibi nō est nisi vna. v3. quāto maior es tāto a remotiori videris & quāto a remotiori videris tāto minor es igit̄ quāto maior es tāto minor es. p3. n. q̄ hec nō est nisi vna consequentia cuius antecedēs est vna copulativa facta ex partibus cōparatiuis & consequēs est vna cathe^a cōparativa facta ex p̄ma parte p̄ime partis copulativē & scda scde. mō p3 q̄ sic arguere nō vadit ad regulā lz hic assignat̄ p̄mū & vltimū p̄ter intellectū cum per p̄mū intelligatur p̄mū antecedens & per vltimū vltimū p̄s: modo patz q̄ nulla illaruz est vltimū consequēs nec antecedēs quāto maior est tāto minor es. Nam si in istis consequētis arguetur a p̄mo ad vltimū s̄m regulam per idē & in istis sicut albus est so: ita albus est plato & sicut niger est plato: ita coloratus est cicero igit̄ sicut albus est so: ita coloratus est cicero: & in ista etiā q̄ bonus est so: tam malus est plato & q̄ malus est plato tam rubens est cicero igit̄ q̄ bonus est so: tam rubens est cicero. p3. n. q̄ hic nō argi per regulam ita nec p̄us: licet euz talibus terminis sicut & q̄ valeret consequentia predicta tamen cum li tāto & quāto non debent valere propter cōnotationem ac virtutes in eis impressas huiusmodi formas impediētes. **Der** hoc posset solvi vnum argumentū theologorum quo ipsi pbant q̄ omnes beati sunt equali beati & q̄ quilibet beatus tāto diligit se quāto diligit deum. Nam: beatus Paulus quāto diligit deum tāto p̄miat̄ & est bonus & quāto est bonus vel p̄miatus tāto vult se esse bonum vel p̄miatuz: & quāto vult se esse bonum vel p̄miatuz tāto vult sibi bonū. & quāto vult sibi bonū tāto diligit se igit̄ a p̄mo ad vltimū quāto beatus Paulus diligit deum tāto diligit se: p3 nāq̄ ex predictis hanc formā nō valere. **Ad** tertium argumentum cōcedo illam p̄nam omnis ppositio est vera igit̄ aliqua ppositio est vera: & nego q̄ aliquid sequit̄ ad p̄sequens q̄ nō sequit̄ ad antecedens: & cum dicit̄ ad aliquā ppositionē esse veruz sequitur te esse asinum & illud nō sequit̄ ad omnē ppositionē igit̄ & c. **Ad** cōsequēs respōdeo querēdo nunqd̄ fundetur in suppositione materiali vel personali si personali nego cōsequētia: euz infertur q̄ aliquid sequit̄ ad p̄sequēs qd̄ non sequit̄ ad antecedēs: si autem fundatur in suppositione materiali concedo p̄sequētia & nego antecedēs p̄o p̄ma parte. **Et** cum dicit̄ ad hanc ppositionem esse verā demonstrādō hanc mentalem tu es asin⁹ sequit̄ te esse asinum. concedo. igit̄ ad aliquā ppositionem esse veruz sequitur te esse asinum negat̄ consequētia. vnde ab inferiori ad suum superius in suppositione materiali vel cum termino materiali aut̄ officiabili nō valet argm̄. tenēdo igit̄ li sequit̄ officiabilr̄ & suū subin materialiter debet illa p̄ma pars copulativē pbari sic: ad hanc ppositionēz aliqua ppositio ē vera sequitur h tu es asinus quarum p̄ma significat adeq̄ te aliqua ppositionem esse veram & scda significat p̄mo te esse asinum: p̄sequētia est bona sed antecedēs negatur. **Consimiliter** solvitur simile argumentū qd̄ solet fieri. v3. tu non curris igit̄ tu curris vel tu nō curris: & tamē aliquid sequit̄ ad hanc disiunctivā qd̄ non sequit̄ ad antecedens q̄ ad te currere vel ad te nō currere sequit̄ hominē currere. p3 q̄ ad te currere sequit̄ hominē currere igit̄ ad te currere vel nō currere sequit̄ hominē currere: & tamē nō sequit̄ ad antecedens p̄mū q̄ nō sequit̄ tu nō curris ergo homo currit. **Dicit̄** distinguendo istam ad te currere vel ad te nō currere sequit̄ hominē currere an fundetur in suppositione personali vel māu: si personali non v3

argumentum cum inserto quod aliquid sequitur ad consequens quod non sequitur ad antecedens: si materiali concedit consequentia et negatur antecedens: et ad probationem negat consequentia: quod a parte disuncti ad totum disunctum non valet argumentum in suppositione materiali et terminis officialibus a quibus incipit propositionis probatio. quare etc.

Ex predictis sequuntur due conclusiones prima est quod non quicquid sequitur ad consequens sequitur ad antecedens vel secum convertibile: nec quicquid antecedit ad antecedens antecedit ad consequens: probatur ista conclusio. quod aliqua est consequentia ad cuius consequens nihil sequitur: nec ad eius antecedens similiter. quare etc.

Ex quo patet quod non sequitur. Ista consequentia est bona igitur quicquid antecedit ad antecedens antecedit ad consequens: istud argumentum est bonum igitur quicquid sequitur ad consequens sequitur ad antecedens cum cuiuslibet istarum consequentiarum contradictorium sit impossibile antecedenti.

Secunda conclusio est ista quod a. antecedit ad b. et b. antecedit ad c. et tamen a. non antecedit ad c. patet supposito quod a. convertatur cum illo termino verum: et b. cum illo disuncto verum vel falsum et c. cum illo termino falsum et patet quod a. antecedit ad b. quod verum antecedit ad verum vel falsum et b. antecedit ad c. quod verum vel falsum antecedit ad falsum et tamen a. non antecedit ad c. quod verum non antecedit ad falsum. et si ex hoc aliquis concluderet quod aliquid antecedit ad antecedens quod non antecedit ad consequens et aliquid sequitur ad consequens quod non sequitur ad antecedens negat prima. quare etc.

Septima

regula principalis est ista. Si aliqua est consequentia bona significans adequata iuxta compositionem suarum partium et aliquid stat cum antecedente idem stat cum consequente. probatur. nam sic est possibile cum a. igitur possibile est esse sicut per utrumque significatur. et b. ut suppono sequitur ex a. igitur possibile est sic esse sicut significatur per b. et ultra igitur b. et c. sunt compossibilia: verbi gratia. Ista consequentia est bona omnis homo currit igitur homo currit non videtur aliqua propositio compossibilis antecedenti quin eadez sit compossibilis consequenti. Et notanter dico quod si aliquid stat cum antecedente stat cum consequente: et non dico si aliquid stat cum consequente stat cum antecedente. In consequentia assignata aliquid stat cum consequente quod non stat cum antecedente: quod illa stant simul homo currit et homo non currit et illa non stant simul homo non currit et omnis homo currit cum formaliter contradicant.

Ex ista regula sequitur correlarie alia. videlicet si aliqua est huiusmodi consequentia et aliquid repugnat consequenti illud idem repugnat antecedenti. Contra istas regulas arguitur sic. ista consequentia est bona: hoc lignum corrumpebatur igitur impossibile est hoc esse: et tamen aliquid stat cum antecedente quod non stat cum consequente igitur etc. consequentia tamen cum maiori et minorez probo: quod si propositio aliquid animal currit stat cum antecedente. quod si copulativa est possibilis hoc lignum corrumpebatur et aliquid animal currit. et tamen illa non stant cum consequente cum si copulativa sit impossibilis aliquid animal currit et impossibile est illud esse.

Secundo arguitur sic. si aliquis homo est non stat cum ista quilibet homo est ille: et stat cum omnibus suis singularibus igitur aliquid stat cum antecedente bone consequentie quod non stat cum consequente eiusdem. patet consequentia: eo quod omnes singulares simul sumpte illius universalis sunt antecedens ad illas. maior patet et minor probatur. nam iste stant simul aliquis homo est et iste homo est ille: demonstrato me et aliquis homo est et iste homo est iste demonstrato te. et sic de singulis igitur etc.

Tertio arguitur sic. Nam data illa regula sequitur quod iste modus arguendi est bonus ista consequentia est bona igitur quicquid stat cum antecedente stat cum consequente: consequens falsum supposito quod non essent plures propositiones quod unicuique antecedens et unicuique consequens cum consequentia eiusdem formata. Ad hoc respondet et primo declarando regulam que debet sic intelligi. Si aliqua est consequentia bona significans etc. et aliquid stat cum antecedente idem vel simile stat cum consequente: vel secum convertibile. per hoc soluitur ar-

gumentum quod si ista animal currit non possit stare cum consequente nec simili in terminis propter relationem mutantem significationem ad mutationem antecedentis tamen bene potest stare cum secum convertibili: quod illa bene stant simul animal currit et impossibile est lignum corruptum esse.

Ad secundum argumentum negat illa consequentia: illa indefinita non stat cum illa universalis et stat cum omnibus eius singularibus igitur aliquid stat cum antecedente quod non stat cum consequente: negat consequentia et ad probationem dico quod singulares simul sumpte non inferunt universales sicut ostensus est in prima parte. Verumtamen admissio quod iste singulares inferunt universalem predictam adhuc argumentum non valet: sed oportet quod dicatur ista indefinita stat cum omnibus singularibus simul sumptis igitur etc. sed negatur antecedens: quod tunc diceret quod ista copulativa est impossibilis. aliquis homo est et iste est ille et iste est ille. et sic de alijs. descendendo ad oia supposita illius universalis. imo istius magne copulative non essent aliquae partes vere nisi prima et secunda. quare etc.

Ad tertium dicitur negando consequentiam et ratio est superius declarata.

Amplius

ad principale arguitur sic. ista consequentia est bona si propositio que est consequens huius consequentie est necessaria simpliciter ergo homo est asinus: demonstrato consequente per subiectum antecedentis: et aliquid stat cum ante quod non stat cum consequente igitur regula falsa consequentia tamen et antecedens probatur. primo pro prima parte: quod si ista consequentia non sit bona contradictorium consequentis sic significando poterit stare cum antecedente et tunc starent ista simul sine nova impositione si est necessaria que est consequens huius consequentie et nullus homo est asinus: consequens est falsum. quod impossibile est illam esse necessariam homo est asinus sine nova impositione: minor probatur. Nam contradictorium consequentis stat cum antecedente et non stat cum consequente: cum non sit possibile contradictoria simul stare. igitur etc. consequentia patet quod contradictorium consequentis est necessarium et asinus est possibile igitur ambo ad invicem sunt compossibilia.

Secundo arguitur sic. hoc argumentum est bonum si consequentia est bona significans adequata iuxta compositionem suorum terminorum: igitur tu es asinus. et contradictorium consequentis stat cum antecedente et non cum consequente igitur etc. consequentia patet et antecedens pro prima parte: quod si non ponatur contradictorium consequentis cum antecedente et arguitur sic. ista consequentia significans etc. et antecedens est verum igitur et consequens. et si sic tu es asinus quod est impossibile: secunda pars antecedentis probatur. nam contradictorium consequentis est necessarium et antecedens est possibile igitur stant simul. tertia vero pars antecedentis manifesta est de se.

Tertio arguitur ista consequentia est bona: tu es asinus igitur deus est. et aliquid stat cum antecedente quod non stat cum consequente igitur. quod ista consequentia sit bona patet: quod antecedens est impossibile et consequens necessarium igitur dubia de causa consequentia est bona. et minor probatur: quod si homo est risibilis stat cum antecedente cum sint ad invicem convertibilia et non stat cum consequente cum ipsa sit impossibilis et consequens necessarium igitur etc.

Ad hoc respondet ad primum negando istam consequentiam: si propositio que est consequens huius consequentie est necessaria simpliciter igitur homo est asinus: cum antecedens sit possibile et consequens impossibile possibile est enim quod consequens huius consequentie convertatur cum necessario simpliciter.

Et tunc ad argumentum concedo quod illa stant simul sine nova impositione nisi homo est asinus et si propositio que est consequens huius consequentie est necessaria simpliciter: quod certum est quod pro hoc instanti non sit impositio de novo et pro eodem instanti copulativa facta ex contradictorio consequentis et antecedente est possibilis igitur illa stant simul sine nova impositione. Et tunc quando dicebat impossibile est illam esse necessariam homo est asinus sine nova impositione concedo: quod si est impossibilis sic primo significans si est necessaria sine nova impositione: tamen concedo quod sine nova impositione possibile est illam esse necessariam cum

nulla impositione facta hec sit possibilis: ista est necessaria homo est asinus: imo statim pposita concederet. concedo igitur qd copulativa facta ex antecedente & contradictorio consequentis est possibilis sine noua impositione sed non est possibile illam copulatiuam esse veram sic significatio sine noua impositione. quare &c. Ad secundum argumentum posset responderi dicendo qd pars non potest supponere pro toto cuius est pars. & sic argumentum non procederet qd oportet probare fundamentum regule. veritatem aliter respondendo negando illud argumentum. hec consequentia est bona significans adequate &c. Igitur tu es asinus cum consequens sit impossibile & antecedens possibile: qd possibile est illam consequentiam conuerti cum consequentia bona significatio adequate iuxta compositionem suorum terminorum: sicut posito qd significaret antecedens primo te esse hominem & consequens te esse animal & tota consequentia si tu es homo tu es animal: tunc illa consequentia esset bona significatio primo iuxta compositionem suorum terminorum. ad probationem consequentie cum dicitur ponatur contradictorium consequentis cum antecedente admitto. & cum arguit ista consequentia est bona significans &c. & antecedens est verum igitur & consequens: nego minorem: qd falsa non sequens: cum non sequitur. illa consequentia est bona sic primo significans & tu non es asinus igitur antecedens est verum: si autem ponatur illa minor: cum toto casu concedo consequentiam & consequens. v. g. qd illa tu es asinus est vera. & ex hoc non sequitur qd tu sis asinus cum ex possibili non sequitur impossibile. Et si dicitur illa est vera significans primo qd tu es asinus igitur tu es asinus concedo consequentiam & nego antecedens pro illa parte. v. g. qd illa primo significet &c. cum eius oppositum sequatur ex vno concessio & opposito impossibilis. sequitur. n. ista est vera & tu non es asinus igitur ista non significat primo te esse asinum. Ad tertium argumentum concedo istam consequentiam: homo est asinus igitur deus est: & nego qd ista homo est rudibilis sicut cum antecedente cum sibi repugnet sicut superius est ostensum. Et cum dicebat adinuenit conuertunt igitur stant simul: non valz argumentum: sed oportet addere in antecedente & nulla illarum alteri repugnat. concedo igitur hanc consequentiam qd aliquae ppositioes adinuenit conuertuntur que non possunt simul stare: imo adinuenit repugnant & aliquae sunt adinuenit in pertinentes que simul stant & compossibiles sunt. quare &c.

Octaua regula est ista si consequentia est bona scita a te esse bona & intellecta a te significans primo iuxta compositionem suarum partium & antecedens est concedendum a te sciendo qd ex concedendo non sequitur non concedendum consequens eiusdem est concedendum a te. Pro probatione istius regule sunt alia notanda. Primum est qd ista consequentia scitur ab aliquo esse bona cuius contradictorium consequentis sic significatio scitur ab eodem posse repugnare antecedenti eiusdem vel saltem scit qd talis consequentia subordinata vel est subordinabilis vni bene mentali sic se habente horum exempla ex supra dictis leuiter exprimi possunt. Secundum notabile est istud qd illa consequentia intelligitur ab aliquo cuius antecedens & consequens: intelligitur ab eodem intelligendo ipsos ex compositione antecedentis & consequentis significare primo vel scit ab illo illam esse subordinabilem vni mentali intelligibili ab ipso sine alia impositione terminorum. Tertium notabile est istud qd indicta et sequentibus sumis si concedendum nominaliter pro eo qd est dignum concedi & negandum pro eo qd est dignum negari: & dubitandum pro eo qd est dignum dubitari: & non participialiter & sic accipiendo multa necessaria sunt neganda & multa impossibilia sunt concedenda qd hinc concedent & negabuntur. Quartum notabile est istud qd nihil dicitur ab aliquo concedendum nisi ab eodem sciat esse verum vel sequens ex aliquo bene admissio vel concessio implicite vel explicite. Si militer nihil dicitur negandum ab aliquo nisi sit scitum esse falsum aut repugnans alicui bene admissio vel concessio. Ita dicitur de dubitatione qd illud est ab aliquo dubitandum qd non creditur ab eodem esse verum nec creditur esse falsum nec

creditur sequi ex aliquo bene admissio vel concessio aut alicui tali repugnare. Ex hijs ergo apparet differentia inter concedere negare & dubitare consequentiam & primam esse concedendam negandam vel dubitandam. qd concedere consequentiam non est aliud qm assentire vel ostendere se assentire consequens sequi ex antecedente aut vni tali esse subordinabilem sine noua impositione. Et negare primam non est aliud qm dissentire vel ostendere se dissentire qd primis sequitur ex antecedente aut qd vni tali sit subordinabilis. Dubitare autem est non credere primam talem esse bonam nec credere ipsam non esse bonam: intellectus terminis & deducta distinctio: ne: ex quibus sequitur qd non v. g. hoc argumentum tu concedis negas vel dubitas hanc primam igitur h consequentia est concedenda neganda vel dubitanda a te: quare &c. Per hoc igitur potest leuiter regula probari. qd si non datur oppositum qd antecedens sit concedendum & consequens non & arguitur sic. illa consequentia est bona cuius antecedens est a te concedendum igitur scis antecedens esse verum vel sequi ex aliquo bene admissio vel concessio & scis illam primam esse bonam & eadem est intellecta a te igitur scis consequens sequi ex antecedente igitur consequens est a te concedendum: primae omnes partent per predicta in notabilibus. Ex hac regula sequuntur due alie & prima est ista aliqua est prima bona scita a te esse bona & intellecta a te significans primo iuxta compositionem suarum partium & consequens est a te negandum sciendo qd ex concedendo non sequitur non concedendum ergo antecedens est negandum a te. Secunda est ista. si aliqua est huiusmodi consequentia bona & consequens est dubitandum a te sciendo qd ex concedendo non sequitur dubitandum antecedens est dubitandum a te vel saltem negandum. Verbi gratia. homo est asinus ergo rex sedet ista consequentia est bona scita esse bona & intellecta a te & consequens est dubitandum a te & antecedens non sufficit qd sit negandum. Notanter dicitur in regulis sciendo qd ex concedendo non sequitur non concedendum: qd non sequitur hec consequentia est bona scita esse talis & intellecta a te & antecedens est concedendum a te igitur & consequens: qd forte credis qd consequens sit falsum: aut qd ex concedendo sequitur non concedendum sicut pposita ista consequentia: tu es homo igitur tu es risibilis credis tu firmiter illam primam esse bonam intelligendo eam & credas tu qd consequens sit falsum credendo qd sicut ex falso sequitur verum & ex negando concedendum ita ex vero sequitur falsum & ex concedendo negandum quo posito primam non valere. Dicitur notanter secundo intellecta a te qd non sequitur. a. consequentia est bona scita a te esse bona significans &c. & antecedens est concedendum a te sciendo qd ex concedendo non sequitur non concedendum igitur consequens est concedendum a te: qd forte antecedens est intellectum a te & non consequens: ut si fiat consequentia cuius antecedens sit latinum & consequens grecum que bene sciatur esse bona sicut illa homo currit igitur Antopostrochi. Dico tertio notater scita esse bona qd si non sciatur prima esse bona licet intelligatur & assensio sic concedendum cum alijs particulis non sequitur primis concedendum h igitur que dicta sunt volo inferioribus regulis applicari debere qd amplius tales terminos nolo declarare. quare &c. Contra istas regulas arguitur & principaliter contra primam. & pono qd si aliqua ppositio concedatur a te preter istam tu es homo qd ista statim significabit primo te esse asinum. isto posito primam qd illa consequentia est bona tu es homo igitur tu es animal cum omnibus illis particulis regule & antecedens est concedendum a te & consequens non: igitur &c. consequentia primam cum maior & minoribus probatur: qd si consequens est concedendum a te igitur significat primo te esse asinum consequentia tunc per casum: & statim sequitur qd ppositio significans te esse asinum est concedenda a te qd est inconueniens. Secundo arguitur sic. & pono qd antecedens illius consequentie bone homo currit igitur risibile currit scite esse talis cum particulis sit tibi positum & a te bene admissum & consequens sit tibi depositum & a te admissum. isto posito hec consequentia est bona cum illis particulis regule homo currit igitur risibile currit & antecedens est concedendum

a te & consequens nō igitur rē. cōsequentia patet cum pri
ma parte antecedentis & cum secunda similiter. q: antece
dens est tibi positum & bene admissum scitum esse tale igitur
tur cōcedendum: sed iam probō tertiam partem antecedē
tis q: p̄ns est tibi depositum & a te admissum igitur est a te
negādū & cōsequentia p̄ de se. ¶ Tertio arguitur sic. & po
no q: illa homo est asinus significet p̄mo deum esse & hoc
sit scitum a te hoc posito h̄ consequentia est bona deus est
igitur homo est asinus cum illis particulis & antecedēs est
cōcedendum a te & consequens nō: igitur rē. cōsequentia p̄
cum minori ex casu. q: arguit ab vno convertibili ad rel
quum & malorem p̄bo. q: antecedens est necessarii nulli
repugnans & ante casum erat concedendū a te igitur & nūc
sed probō q: consequēs nō concedendum a te. q: p̄pono
cōsequēs: si negas vel dubitas habeo inten^m si cōcedis ce
dat tempus: & arguitur q: infra tempus concessisti impos
sibile p̄pter possibile positum igitur rē. ¶ Ad hoc respōde
tur ad p̄mum negādo casum eo q: est vna conditionalis
impossibilis. verumtamē ponat li quādodūq: pro li: ad
mittitur & concedit totum quousq: dicit q: p̄ns non sit a
me concedendum: qd negatur: & cum dicit cōsequēs est
a te concedendum igitur significat p̄mo hominē esse asinum:
nego consequentiam: nec hoc sequitur ex casu. q: nō dico q:
illud consequens sit a me concedendum quia concedam
illud: sed q: est dignum concedi & hoc est scitum a me cuz
scio illud esse verum nulli repugnans. Sed verum est fm̄
aliquē q: nō debeo ipsum cōcedere p̄pter impositionē sa
ctam post vnicam cōcessionem qd notāter addo q: si pro
poneret mihi ista tu es animal post illam tu es homo: im
mediate debeo ipsam cōcedere cum quando mihi p̄po
nitur sit vera sequēs ex vno concessio nec quādo concedo
ipsam: significat p̄mo te esse asinum cum hoc nō posuerit
casus sed immediate post cōcessionē sic significabit. ¶ Ad
scdm̄ dicit q: stante isto casu antecedēs illius consequētie
est concedendum q: est positum & bene admissum: & etiaz
consequēs est cōcedendum & nō negādum: q: nō sequitur:
est depositum & admissum igitur est negādum. sed oportet
plus assumere ad concludendum q: cōsequens sit negādū
s. q: illud sit bene admissum scitum esse tale: sed hoc cum
illo posito repugnat: q: nunq̄ est eadem p̄positio cōcedē
da & negāda respectu eiusdem respōdentis & eiusdē obli
gationis: ideo potest nō eadem p̄positio poni & deponi in
eodem tempore obligatiōis & bene admitti ab eodem.

¶ Ex quibus p̄ nō sequi: antecedens huius consequētie
esse scite bone cum illis particulis est concessus igitur conse
quens est concedendum: q: forte non est bene concessus.
¶ Ad tertium respondet q: ista homo est asinus est cōce
denda a me & cum dicitur: cedat tempus & sequitur q: infra
tempus concessisti impossibile simplr: nego: q: licet infra
tempus concesserim ipsam esse concedendā nō tamē con
cessi eam: imo p̄posita mihi in tempore continue nego eā:
& tamen dico ipsam esse concedendam a me q: scio ipsam
significare p̄mo necessarium. ¶ Possent tamē aliter respon
deri concedēdo illaz consequentiā esse bonaz: deus est er
go homo est asinus. dicendo q: antecedens est conceden
dum a me & nō p̄ns: sed op̄ addere q: nulla obligatio sit:
¶ Prima responsio est melior: quia hec trahit post se mul
tas cavillationes.

¶ Tertia regula est ista. Si aliqua est consequētia bona
na scita a te esse bona & intellecta a te signifi
cans p̄mo iuxta compositionē suarum partium & antece
dens est scitum a te sciendo q: ex nullo vero sequitur falsum
et consequēs eiusdem est scitum a te: p̄ q: dato opposito
sequitur q: antecedēs huius consequētie intellecte a te scit
a te & scis q: ex nullo vero sequitur falsum & consequens nō
est scitum a te igitur tu nō scis illam cōsequentiam esse bo
nam. ¶ Ex ista regula sequuntur correlarie due alie. ¶ Pri
ma est ista si aliqua est h̄mōi consequētia & antecedēs est
scitum a te esse verum sciendo q: ex nullo vero sequitur fal
sum & cōsequens eiusdem scitur a te esse verum. ¶ Secū
da est ista si aliqua est consequentia bona ut dictum est &

consequens nō est scitum a te vel non est scitum esse verū
& antecedens similr non est scitum a te vel nō est scitū: eē
verum. quare rē. ¶ Contra istas regulas arguit & p̄nci
paliter contra p̄mam regulam: ponendo q: tu credas nul
lum hominem currere: currat tamē sor. ante te: & videas:
cum isto posito hec consequētia est bona: homo currit igitur
aliquis homo currit cum illis particulis: & antecedēs est
scitum a te ut p̄ per experientiam & consequēs nō est scitū
a te: cum credas nullum hominē currere. ¶ Secūdo ar
guitur sic. & pono q: sint tres homines: sor. plato & cicero
scias tu vnum illorum esse sor. nescias tamē quis eor: tūc
facio istam consequentiam: si sor. est iste homo est sor. in q̄
scis per subm consequētis me demonstrare sor. tunc illa cō
sequentia est scita a te esse bona cuz alijs particulis ex quo
tu scis qd demonstrat per subm consequētis: & antecedēs
est scitum a te per casum & consequēs est tibi dubium: q:
quocunq: illorum demonstrato dubitas an ille sit sor.

¶ Tertio arguitur sic. & facio illam consequentiam hoc est
nescitum a te ergo hoc est nescitum a te. in qua demonstra
tur per vtrūq: hoc consequēs: tunc tu intelligis istam con
sequentiam & scis ipsam esse bonam eo q: scis argui ab eo
dem ad idem & antecedēs est scitū a te ut p̄ et p̄sequēs
non: probō: q: consequens vel est scitū a te vel nescitum
a te: si nescitum habetur p̄positū si scitum & cuz illud signi
ficet p̄mo hoc esse nescitum a te igitur hoc est nescitū a te
ipsum consequēs demonstrando. ¶ Ad p̄mū admitto ca
sum: & concedo consequentiaz p̄positam. & dico q: illa nō
est scita a me esse bona ut sequitur ex casu: p̄pterea nō mirū
si antecedens est scitum & consequens nō rē. ¶ Ad secū
dum admissio casu nego illam consequentiaz: si sor. est iste
homo est sor. q: stat plures esse sor. Et si renouat argumē
tum ponendo istum terminū istoz: trium: si sor. est isto
rum trium iste homo est sor. dubito consequentiā: q: du
bito quid distincte demonstrat per li iste homo in p̄sequē
te: & cuz dicitur: tu scis q: per li iste demonstrat sor. istoz
triu concedo igitur illa consequentia est scita a te: nego cō
sequentiam: q: illa demonstratio confusa nō sufficit: requi
tur enī demonstratio distincta & singularis ut demonstrē il
lum sic vel sic se habentem. verumtamē quis vellet admit
tere q: pronome demonstratiuū pōt includere cōnotatiōez
aliquā & cōitatez sicut probabilr posset subitineri. diceret
q: consequens est ita scitum sicut & antecedens. ex quo tu
certificas me demonstrare sor. istozum trium per subm cō
sequētis. Et tunc ad improbatōem nego antecedens: q:
quocunq: istozum demonstrato scio q: est sor. duz per li iste
certifico: solum sor. demonstrari: nec hoc repugnat casu:
q: non sequitur. Scio q: hoc est sor. cum demonstras per li
iste sor. igitur scio quis istozum est sor. sicut stat q: scias sor.
esse se ipsum h̄ nesciam quis est sor. stat etiam q: ego scias
hoc esse hoc demonstrato saturno h̄ nesciam quis planeta
rum est saturnus. ¶ Sed cōtra si nō certificares qd de
monstratur non crederes q: hoc est sor. istozum triuz: sed
ex demonstratione nō sequitur hoc esse sor. istozum triuz igitur
non habeo concedere hoc esse sor. istozum triuz & per
consequens tu non scis hoc esse sor. istozum triuz. ¶ Re
spondetur negando cōsequentiam. q: cum tu demonstras
sor. non est totalis causa quare concedo illam p̄positionez
sed q: scio sor. esse. & scio hanc p̄positionem hoc est sor. p̄
mo & adequate significare hoc eē sor. igitur rē. ¶ Ad ter
tium argumentum solet multipliciter responderi p̄mo q:
regula intelligitur vbi non repugnat consequēs sciri. & sic
oportet addere istam particulam regule: sed oppositum
huius dicunt alij q: ex quo iste due p̄positiones adiuncte
convertuntur si repugnat vnain sciri repugnat & alterā sciri
& sic falsum est q: antecedens est scitū a te. ¶ Secūdo
modo respondet. p̄mo q: sicut pars nō pōt supponere p̄
toto cuius est pars ita nec pro sequente ad illud cuius est
pars. q: tunc p̄positio vocalis intelligeret anteq̄ esset p̄
lata vel appareret proferrī: & p̄positio scripta etiaz intel
ligeret anteq̄ videret v̄l eēt visa. ¶ Tertio posset respō
deri p̄cedēdo q: p̄positio sumpta pro antecedente est scita

me: non tamen antecedens est scitum a me: eo quod nullum est tale. quod oratio sumpta pro consequente est in intelligibili et ideo non est consequens contra nec propterea habet antecedens. Quarto modo respondet concedendo consequentiam istam. hoc est nescitum a te igitur hoc est nescitum a te. in causa illo cum omnibus illis particulis: sed nego quod antecedens sit scitum: sicut enim repugnat consequens sciri ita et antecedens sed de hoc magis in materia insolubilium. verum tamen aliqua est consequentia bona cum illis particulis cuius antecedens non repugnat sciri sic significando et consequens repugnat sciri sicut est de ista omnis propositio scita a te est affirmativa igitur nulla scita a te est negativa. pro quod repugnat consequens sciri et tamen antecedens potest sciri sic significando. sed verum est esse impossibile quod sciendo istam consequentiam esse bonam et intelligendo eam sciendo quod ex nullo vero sequitur falsum sciret antecedens et non consequens sicut quod dictum est supra. Ex his sequitur quod aliqua est propositio vera quam non potest scire sic significando. patet de ista. nulla propositio scita a te est negativa: que est vera dato quod nihil scias: et tamen si scires eam sequeretur contradictio quod aliqua propositio scita a te est negativa et quod nulla scita a te est negativa.

Decima regula est ista si sit aliqua consequentia bona scita a te esse talis et intellecta a te significans primo ex compositione suarum partium et antecedens est a te dubitandum sciendo quod ex nullo dubitatio sequitur negandum: et consequens eiusdem non est a te negandum probatur. nam dato opposito consequentis cuius antecedente sequitur quod consequens scitur esse falsum vel repugnans. si primo modo similiter antecedens scitur esse falsum. si secundo modo antecedens etiam est repugnans et si sic non est a te dubitandum. Ex ista regula sequitur alia. videlicet si est aliqua huiusmodi consequentia et consequens ipsius est negandum a te eius antecedens non est dubitandum a te. hec regula sequitur ex alia. Contra istam regulam arguitur. et de pono tibi istam papa sedet tunc facta tibi istam consequentiam: papa sedet ergo papa sedet: ista consequentia est bona scita a te esse bona: ut patet cum alijs particulis et antecedens est tibi dubium. quod propter depositionem factam non magis scitur vel nescitur a te et tamen consequens est a te negandum quod de positum. Secundo arguitur sic. et pono quod tu scis ista duo converti rex sedet et homo est asinus. isto posito facio istam consequentiam rex sedet igitur homo est asinus. Ista consequentia est bona scita a te esse bona cum alijs particulis et antecedens est a te dubitandum. quod extra casum esset a te dubitandum et iam non sequitur nec repugnat igitur adhuc est a te dubitandum. et tamen consequens est a te negandum cuius impossibile sit simpliciter: modo propter possibile positum non est impossibile concedendum. Tertio arguitur sic. et pono quod nullus rex sedeat: credat tamen soror. sine hesitatione quod rex sedet que sciat plato sic credere dubitet cum hoc plato an rex sedeat vel non. isto posito facio istam consequentiam: soror. credit sine hesitatione quod rex sedet et ita est quod rex sedet igitur soror. scit quod rex sedet. hec consequentia est a platone scita esse bona per descriptionem scire communiter: et antecedens est ab eodem dubitandum: eo quod non credit antecedens esse verum nec credit ipsum esse falsum et sufficienter considerat de ipso. et tamen consequens est ab eo negandum. igitur etc. Ad primum dicitur concedendo consequentiam illam factam esse bonam cuius omnibus illis particulis. et concedendo quod consequens est negandum a me et antecedens simpliciter. et non sequitur est tibi dubium igitur non est negandum a te: imo stat me concedere tibi dubium bene respondendo: dicitur sequitur ex casu: sicut posita illa nullus papa est de inde admissa proponatur illa: nullus papa sedet et videtur quod sit concedenda quod sequens ex posito et tamen tibi dubia est. Ad secundum argumentum admissio casu concedo istam consequentiam esse bonam rex sedet igitur homo est asinus. et dico quod sicut antecedens est dubitandum a me ita et consequens. et cum dicitur consequens est impossibile simpliciter. concedo. igitur non est dubitandum. nego con-

sequentiam: et cum dicitur quod propter possibile positum non est impossibile concedendum nec dubitandum. verum est ad istum intellectum quod non debet responderi concedendo vel dubitando illud: ideo si tibi proponitur ista homo est asinus nego eam quotienscumque proponitur. sed bene concedo ipsam esse dubitandam a me cum hec sequatur ex casu et multis particulis. quare argumentum non procedit. Ad tertium argumentum potest multipliciter responderi. primo concedendo quod sicut platoni antecedens est dubitandum ita et consequens: nec sit argumentum aliquod quo probetur illud consequens esse negandum a platone: immo si eadem consequentia proponeretur sorti. ipse haberet dubitare consequens sicut antecedens: quod non est inconueniens quod aliquis dubitet se scire sic esse vel sic esse sicut in prima parte fuit ostensum. verum tamen illud consequens fuisset platoni deponitur: debet dici quod consequens est ab eo negandum et antecedens similiter: et non sequitur: antecedens est sibi dubium igitur ab eo dubitandum negatur consequentia. sicut iam primo negabatur. Si tamen arguatur de sorore. quod consequens est negandum et antecedens dubitandum dicitur simpliciter in illam rationem quod antecedens est negandum a sorore. Et si dicitur antecedens est una copulativa cuius una pars est antecedens et alia dubia vel credita igitur antecedens est negandum: negatur consequentia. quod oportet addere in antecedente quod non scitur ex illa copulativa aliquid negandum sequi. quod re etc. Alia responsio etiam probabilis dicit negando utrumque illorum: antecedens est dubitandum a sorore. et consequens negandum: ratio primi est. quod neutra pars est ab eo dubitanda per casum. Et ex alio quod non sufficit ad hoc quod aliquid sit negandum quod sit falsum et in pertinens sed quod sciatur esse tale qualiter non scitur illud esse a sorore. Et si queratur qualiter est respondendum a sorore. ad illud antecedens et consequens dicitur quod non concedendo negando nec dubitando sed credendo. hec responsiones probabiles sunt ideo elige de his sicut tibi placet. quare etc.

Onede sunt modo regule particulares penes descriptionem pertinentium atque in pertinentibus terminorum. Termini in pertinentes sunt quorum stat unum indifferenter negari de alio vel affirmari vicissim propter corruptionem significati subiecti: sine noua impositione: ut li lignum et li homo: hec enim est vera. homo est albus et contra. et hoc aliquando poterit esse vera sic significando nullus homo est albus et contra: et notanter dico vicissim propter corruptionem significati subiecti. quod ille terminus homo est verificabilis de illo termino hoc te demonstrato affirmatiue et negatiue successiue et indifferenter: et tamen non est sibi in pertinens. cum sit superior ad ipsum: sed verum quod illa verificatio talis non potest fieri propter corruptionem tui. dico etiam sine noua impositione. quod dato quod ille terminus homo significet iam primo hominem et imponatur quod cras primo significabit asinum hec iam est vera hoc est homo. et cras erit hoc vera hoc non est homo: dempto eodem absque corruptione significati subiecti et hoc contingit propter impositionem factam de nouo. Terminorum pertinentium quidam disperati et quidam consecutiui. Termini disperati dicuntur illi quorum unus non potest de alio verificari nec contra sic ipsis primo significantibus: sicut sunt illi termini homo et asinus: risibile et rudibile sedes et currens. pro quod enim quilibet illarum esse impossibile: homo est asinus et risibile est rudibile: et sedes est currens etc. Tertia distinctio terminorum consecutiui quidam sunt conuertibiles: quidam sequela solam sine conuertibilitate. Termini conuertibiles dicuntur illi quorum quilibet est alterius illatum et vniuersaliter verificabilis ipsis sic significantibus: sicut sunt illi termini homo et risibile. unde bene sequitur. homo currit igitur risibile currit et contra. tu es homo igitur tu es risibilis et contra: pro quod etiam quilibet illarum esse necessariam omnis homo est risibilis omne risibile est homo. Termini consecutiui sequela solum sine conuertibilitate dicuntur illi quorum unus est illatum alterius et non contra ipsa sic significantibus.

patet de illis duobus terminis homo et animal. sequitur enim bene homo currit igitur animal currit et non e contra: similiter si est vera omnis homo est animal et si est falsa omnis animal est homo. quare etc. Circa priores divisiones regule disputande sunt iste. **P**rima est ab affirmatiua in qua ponitur vnus simplex disperatorum ad negatiua in qua ponitur alterum significante consequentia iuxta compositionem suarum partium est bonum argumentum. vnde bene sequitur. tu es homo igitur tu non es asinus tu curris igitur tu non sedes: sed e contra non valeat argumentum quia ex negatiua non sequitur affirmatiua. **C**ontra istam regulam arguitur sic vnus terminus qui precise significat sicut si homo vere predicatur de si asinus igitur et si homo vere predicatur de si asinus. consequentia per quia de quocumque verificat vnus couertibilium de eodem verificat et reliquum: antecedens probatur. **I**taque illa est vera asinus est hominis vbi si hominis significat hominem solum sicut si homo. quia non potest dici quod significat in alio casu. propter incongruitatem anexam. **S**ecundo arguitur sic. si homo et si non homo non sunt termini disperati igitur nec si homo et si asinus. consequentia patet quia maior videtur disparitas inter contradictoria quam iter non contradictoria. antecedens probatur. de isto termino homo vere predicatur non homo igitur illi termini non sunt disperati. consequentia per secundam divisionem et antecedens probatur. quia de illo termino homo verificat ille terminus risibilis et ille terminus est non homo igitur de illo termino homo verificatur non homo. **T**ertio arguitur sic. propositio vera significat hominem esse asinum igitur et illa poterit esse vera homo est asinus. sic significando. consequentia per. et antecedens probatur de hac homo est animal: cuius subiectum significat hominem et copula esse et predicatum asinum et tota propositio significat iuxta compositionem suorum terminorum igitur tota propositio significat hominem esse asinum et tamen est propositio vera. igitur etc. **A**d primum dicitur negando consequentiam. et ad probationem dico quod iste terminus hominis non couertitur cum illo termino homo. sed enim significat precise idem quod iste terminus homo et e contra non tamen eodem modo. quia si hominis significat hominem in obliquo vel oblique et si homo significat hominem recte vel in recto. **V**el posset aliter responderi non significat precise idem quod si homo eo quod significando hominem oblique significat possessionem aut transcendenter aliquid hominis etc. **A**d secundum negatur quod si homo et si non homo non sunt termini disperati. et ad probationem nego consequentiam. quia deberet sic argui de illo termino verificatur si non homo igitur non sunt termini disperati. consequentia esset bona sed negat antecedens. **I**tem. quod aliquid quod non est homo verificatur de si homo non tamen si non homo verificatur de eodem. **S**ed forte arguitur sic. illi termini homo et non homo mutuo se inferunt igitur non sunt termini disperati. consequentia videtur esse bona. sed antecedens probatur. quia sequitur homo est igitur non homo est et e contra: per quia sequitur homo est igitur anima eius est igitur non homo est. **R**espondetur concedendo quod illi duo termini mutuo se inferunt et non sequitur quin sint disperati. quia etiam illi duo mutuo se inferunt homo et asinus: cum bene sequitur homo est igitur asinus est et e contra et tamen sunt termini disperati. **E**t si dicitur quod isti mutuo se inferunt materialiter verum est et etiam illi ex vna parte. videlicet. aliquid non homo est igitur homo est: que solum tamen quia consequens est necessarium. **A**d probandum igitur illos non esse disperatos debebat sic argui. illi mutuo se inferunt respectu cuiuscumque adiacentis igitur non sunt disperati consequentia tamen et antecedens est falsum. quia non sequitur: tu es homo igitur tu es non homo. verum tamen ista consequentia non valet. homo est igitur non homo est cuius antecedens sit possibile et consequens impossibile: nec ista valet. anima est igitur non homo est sed ex ambobus antecedentibus sequitur formaliter igitur aliquid non homo est. **E**x quibus per concedendum quod aliquid et si asinus couertitur. quia si rudibile et asinus couertitur: non tamen concedo quod si aliquid et si asinus couertitur. vnde non valet illa consequentia. aliquid et si asinus couertitur. et aliquid est predicatum

catum in antecedente et si asinus est predicatum in consequente igitur predicatum consequens et predicatum antecedens couertunt. ibi enim arguitur ex puris particularibus. **A**d tertium argumentum concedo quod illa homo est animal significat hominem esse asinum et est vera. Ex quo non sequitur idem vel eodem de illa homo est asinus. quia prima significat hominem esse asinum ex consequenti: sed secunda significat illud primo: prima non asserit hominem esse asinum sed secunda asserit idem. **E**x quo per quod illa homo est animal significet copulatiue hominem esse animal et hominem esse asinum non tamen est falsa: quia non significat illud significatum copulatiue primo sed solum partem. Similiter et ista homo est asinus significet hominem esse asinum vel hominem esse animal non tamen est vera. quia non significat illud significatum distinctiue primo: sed solum partem: ratione cuius propositio redditur falsa et impossibilis. quare etc.

Amplius ad principale arguitur sic. Ista consequentia non valet. hoc est album igitur hoc non est nigrum et tamen si album et nigrum sunt termini disperati igitur consequentia per cum minor et maior: cum probatur. et pono quod vna domus interius sit totaliter nigra et exterius totaliter alba et sit foris interius: et plato exterius. isto posito per quod si domus est alba et nigra quia non videtur ratio quare sit alba quin eadem ratione sit nigra et e contra. similiter foris iudicat ipsam esse nigram et plato albam modo non apparet quare plus iudicatur vnus sit verum quam alterius. **S**ecundo arguitur sic. hec consequentia non valet. hoc est calidum igitur hoc non est frigidum. et tamen si calidum et frigidum sunt termini disperati. igitur etc. consequentia tamen cum minor et maior: cum probatur: quia tepidum est calidum et frigidum: ideo consequentia non valet. antecedens probatur: quia tepidum respectu tactus frigidi vere iudicatur calidum respectu tactus calidi iudicatur frigidum: modo sensus non decipitur circa proprium obiectum secundo de anima ergo ista iudicia sunt vera. quare sequitur quod illud tepidum sit calidum et frigidum. et isto modo potest probari quod idem sit album et nigrum. quia idem obiectum respectu visus debilius iudicatur nigrum et respectu formatus iudicatur album et similiter sunt diuersos gustus idem est dulce et amarum. quia quod est dulce homini et alijs animalibus est amarum et e contra. **T**ertio arguitur sic. ista consequentia non valet hoc mouet igitur hoc non quiescit: nec ista hoc quiescit igitur non mouetur. et tamen moueri et quiescere sunt termini disperati: sicut currere et sedere. igitur etc. consequentia tamen cum minor et maiorem probatur. quia spera ignis quiescit cum sit in loco suo naturali. videlicet. in concavo orbis lune: et tamen continue mouet circulariter ad motum sui locantis: et vbi spera lune non moueret adhuc ignis moueret de equinociali versus polos propter restorationem corrupti ab aere etc. **P**ro solutione primi argumenti dico quod non est dare modum generale arguendi conuertibiliter inferentem quacumque rem esse albam: sunt enim diuersae rationes quibus res diuersae dicuntur albe: vt dicimus cingulum album et cornu nigrum propter penas albas vel nigras: et equum album propter crines albas: monachum album vel nigrum propter cappas albas vel nigras: hominem album propter faciem cuius certe partes sunt albe: et hoc album propter eam admodum eius punctum: albedinem similiter dicitur mapas nigram quia deturpata et albam quia recens excedent albedine. ita ergo possumus dicere ad argumentum quod illa domus est alba et non nigra quia ad hoc quod sit alba: sufficit quod sit exterius dealbata: et cum dicitur foris iudicatur ipsam esse nigram. dico quod si iudicat ipsam esse nigram simpliciter interiores vere iudicat. si autem iudicat ipsam simpliciter esse nigram false iudicat: quia penes denigrationem talis partis non dicitur domus esse nigra sed oportet quod denigratio fieret in parte exteriori. Verum tamen posset responderi aliter si alicui placeret. dicens quod ista domus nec est alba nec nigra sed est alba et nigra collectivae: sicut si assignatur vnus quantum subtile ipsum imaginabile diuidendo in duas medietates equales longas et equaliter latas cum ipso sic quod medietas vnus quies esset alba et medietas ver-

si non datur causa diuersitatis. **Secundo** arguit sic. ista consequentia non v3. necessario homo est animal igitur necessario omne animal est homo et tamen ibi sunt oēs conditiones assignate in regula. igitur et c. consequentia tenet cum maiori cum antecedens sit verum et consequens falsum et minores probat. q: quilibet istarum est affirmatiua et cinides denominationis: q: modalis in sensu composito rōne modi necessitatis et q: predicata et copula conuertant p3 de se. subiecta sicut conuertuntur q: in qualibet istarum precise subiectum animal. quare et c. **Tertio** arguit sic. ista consequentia non valet pater in diuinis est generans igitur essentia diuina est generans et tñ ibi sunt oēs conditiones in regula assignate. igitur et c. consequentia t3 cum maiori. q: antecedens est verum et consequens falsum. q: sequitur essentia diuina est generans igitur essentia diuina generat qd est hereticum. Ita p3o minore. nam in minori non videtur alia diuersitas nisi q: si pater in diuinis et essentia diuina non conuertuntur. sed p3o q: conuertuntur q: quilibet istorum vniuersaliter de alio verificat. v3. omnis pater in diuinis est eētia diuina et oīs eētia diuina est pater in diuinis. quare et c. **Pro** solutione oīum istorum argumentorum dico q: in regula non refertur si manente cōsimili denominatione ad propositiones soluz. verum etiam ad extrema. i. q: extrema cōsimiliter denotent quo ad suppositiones generalē vel speciales. Ita q: si in vna supponit terminus vnus personaliter et in alia sicut. si distributive in vna et in alia sicut. et si restricte vel applicatiue in vna et in alia tali modo. per hoc potest responderi ad p3m argumentum dicendo q: omnis homo est aliquis hō quilibet homo est aliquis hō. cum si homo supponat amplius in p3a q: in secunda ut de se p3. veritatem posset aliter et melius responderi dicendo q: non semper hō et si hō conuertuntur sicut p3 in talibus hō currit iste homo currit. vbi si homo in vna stat determinate et in alia discrete et sic debet negari q: subiecta conuertuntur. conuenterent. n. si maneret vtrobiq: cōsimilis denominatio. **Ad** secundum argumentum dicitur q: si animal in vna stat confuse tñ et in alia stat confuse distributive propterea variat denominatio. quare et c. **Ad** tertium dicitur petendo quomodo tenet si generans an adiectiue et participialiter an substantiue. Si p3o modo non valet consequentia q: mutatur denominatio cum si pater supponit personaliter et si essentia diuina simpliciter. Si autem vtrobiq: si generans stet substantiue. conceditur consequentia et cōsequens. q: essentia diuina est pater generans igitur eētia diuina est generans: et tunc negat cōsequentia cum inferitur igitur esse diuina generat. hoc. n. cōsequens non sequitur nisi si generans teneat adiectiue. quare et c.

Secunda regula est ista quādoque sunt due propositiones quarum subiecta conuertuntur et copule eiusdem: et predicamenta similiter manente cōsimili denominatione et p3m significatis: ab vna ad reliquā valz argumentum et econtra. verbi gratia. tu es homo igitur tu es risibilis. Et notanter dico manente eadem denominatione q: si vna esset affirmatiua et reliqua negatiua non oportet ipsas conuerti non obstante q: extrema et copule conuenterentur ut tu es homo et tu non es homo. Similiter si vna esset quanta vna quātitate et altera reliqua: non oportet quālibet alteram inferre non obstante q: extrema et copule conuenterent: cum existentia cōsimilis qualitatis: ut omne animal est homo et animal est homo. Iterum si talium propositionum vna esset quāta et non altera non oportet ab vna ad reliquā et econtra valere argumentum. ut p3 de istis homo est animal tñ homo est animal. **Dicebat** scdo et p3m significatis. q: si ille propositiones non significarent iuxta compositionem suarū partium vel terminorum non deberet vna alteram inferre non obstante q: essent omnes conditiones predictae in eis debite assignate. quare et c. **Contra** istam regulam arguit sic. ista consequentia non valet. quilibet homo est aliquis homo igitur omnis hō est aliquis homo. et tamen hic sunt oēs conditiones expresse in regula. igitur et c. consequentia patet cum maiori q: contradictorium consequentis stat cum antecedente: cum quilibet istarum sit vera. quilibet homo est aliquis homo et homo non est aliquis homo. q: nulla mulier est aliquis homo et quilibet mulier est hō igitur homo non est aliquis hō. sed iam minores probat: quia ille due propositiones sunt cōsimilis qualitatis et quātitatis ut p3: sunt etiaz de cōsimili subiecto predicato et copula. q:

si non datur causa diuersitatis. **Secundo** arguit sic. ista consequentia non v3. necessario homo est animal igitur necessario omne animal est homo et tamen ibi sunt oēs conditiones assignate in regula. igitur et c. consequentia tenet cum maiori cum antecedens sit verum et consequens falsum et minores probat. q: quilibet istarum est affirmatiua et cinides denominationis: q: modalis in sensu composito rōne modi necessitatis et q: predicata et copula conuertant p3 de se. subiecta sicut conuertuntur q: in qualibet istarum precise subiectum animal. quare et c. **Tertio** arguit sic. ista consequentia non valet pater in diuinis est generans igitur essentia diuina est generans et tñ ibi sunt oēs conditiones in regula assignate. igitur et c. consequentia t3 cum maiori. q: antecedens est verum et consequens falsum. q: sequitur essentia diuina est generans igitur essentia diuina generat qd est hereticum. Ita p3o minore. nam in minori non videtur alia diuersitas nisi q: si pater in diuinis et essentia diuina non conuertuntur. sed p3o q: conuertuntur q: quilibet istorum vniuersaliter de alio verificat. v3. omnis pater in diuinis est eētia diuina et oīs eētia diuina est pater in diuinis. quare et c. **Pro** solutione oīum istorum argumentorum dico q: in regula non refertur si manente cōsimili denominatione ad propositiones soluz. verum etiam ad extrema. i. q: extrema cōsimiliter denotent quo ad suppositiones generalē vel speciales. Ita q: si in vna supponit terminus vnus personaliter et in alia sicut. si distributive in vna et in alia sicut. et si restricte vel applicatiue in vna et in alia tali modo. per hoc potest responderi ad p3m argumentum dicendo q: omnis homo est aliquis hō quilibet homo est aliquis hō. cum si homo supponat amplius in p3a q: in secunda ut de se p3. veritatem posset aliter et melius responderi dicendo q: non semper hō et si hō conuertuntur sicut p3 in talibus hō currit iste homo currit. vbi si homo in vna stat determinate et in alia discrete et sic debet negari q: subiecta conuertuntur. conuenterent. n. si maneret vtrobiq: cōsimilis denominatio. **Ad** secundum argumentum dicitur q: si animal in vna stat confuse tñ et in alia stat confuse distributive propterea variat denominatio. quare et c. **Ad** tertium dicitur petendo quomodo tenet si generans an adiectiue et participialiter an substantiue. Si p3o modo non valet consequentia q: mutatur denominatio cum si pater supponit personaliter et si essentia diuina simpliciter. Si autem vtrobiq: si generans stet substantiue. conceditur consequentia et cōsequens. q: essentia diuina est pater generans igitur eētia diuina est generans: et tunc negat cōsequentia cum inferitur igitur esse diuina generat. hoc. n. cōsequens non sequitur nisi si generans teneat adiectiue. quare et c.

Tertia regula est ista ab vno conuertibili ad reliquū rōne totius extremi et cathegorie et consequentia significantibus p3o iuxta compositionē suarū partium est bonum argumentum. verbi gratia. tu es hō igitur tu es risibilis. animal currit igitur rudibile currit. Et notanter dico rōne totius extremi. q: non sequitur scio te esse hoīem igitur scio te esse risibilem. tu scis animal currit igitur tu scis rudibile currit. et sic de alijs. **Sed** hic est notandum q: terminorum quidam conuertuntur simpliciter quidā sicut qd. Illi termini simpliciter conuertuntur quorum quilibet est alteri formaliter illatiu? cum esse et existere scdo adiacente precise et isto modo isti duo termini conuertuntur homo et pars hominis: formaliter sequitur homo est igitur pars hominis est et econtra. et isto modo etiaz relatiua adiuicez conuertuntur ut pater vel mater est igitur filius vel filia est et econtra. sed non sequitur pater vel mater currit igitur filius vel filia currit: sed de hoc magis infra. **Contra** istam regulam arguitur sic. nullus terminus discurret vel facit discursum aut illationē igitur nullus terminus infert alium: patet consequentia et

antecedens probat: eo quod solum propositiones discernunt vel faciunt illationes. nunquam enim intelligeret talis modus arguendi homo igitur risibile vel e contra. **Secundo** arguitur sic. isti duo termini simpliciter conuertuntur homo et tamen homo: et tamen non sequitur homo currit igitur tamen homo currit. igitur regula falsa: consequentia tenet cum minor et maior probat. Nam sequitur formaliter. tantum homo est igitur homo est: et e contra. Similiter in tertio adiacente tu es homo igitur tu es tamen homo. quod quilibet propositio conuertitur cum se ipsa propositio dictione exclusiva addita predicato. **Tertio** arguitur sic. isti duo termini simpliciter conuertuntur: contradictorius et contradictorius. et tamen unus illorum non est formaliter alterius illationis. igitur et tamen consequentia et prima pars antecedentis probat. Nam sequitur formaliter. contradictorius est igitur contradictorius est et e contra. Similiter sequitur in tertio adiacente. a. est contradictorius igitur a. est contradictorius contradictorius. quare et tamen. sed minor probatur. quod non sequitur contradictorius. a. est verum igitur contradictorius contradictorius. a. est verum dato quod a. sit illa homo est asinus. **Ad** hec argumenta respondet ad primum dicendo quod verbaliter concludit verum sed regula sic intelligitur: quod per conceptum talis termini deuenimus in conceptum alterius et e contra cum quocumque adiacente constituent: ipsis existentibus extremis totalibus. quare et tamen. **Ad** secundum dicit concedendo quod si homo et si tamen homo simpliciter conuertuntur: et concedo quod ista consequentia non valet. homo currit igitur tamen homo currit: nec arguitur per regulam. quod si tamen homo non est subiectum. sed bene sequitur igitur aliquid tamen homo currit. similiter sequitur tu es homo igitur tu es tamen homo ubi si homo et si tamen homo sunt extrema totalia. **Ad** tertium dicit concedendo quod illi termini simpliciter conuertuntur contradictorius et contradictorius contradictorius. **Et** tunc ad argumentum concedo quod illa consequentia non valet. contradictorius. a. est verum igitur contradictorius contradictorius. a. est verum. nec arguitur per regulam: imo contra regulam cum non arguat respectu totius extremi eo quod in istis non sunt totalia extrema contradictorius et contradictorius in contradictorius. sed contradictorius. a. et contradictorius in contradictorius. a. que ad invicem non conuertuntur imo debebat sic argui. contradictorius est verum igitur contradictorius in contradictorius est verum. quare et tamen.

Amplius ad principale arguitur sic. Ista consequentia non valet hoc est risibile ergo hoc est homo. et tamen hic arguitur per regulam igitur regula falsa: consequentia tenet et antecedens probatur. et demonstro antechristum per si hoc quo posito consequens est falsum et antecedens est verum. quia antechristus potest ridere igitur antechristus est risibilis patet consequentia quod risibile et posse ridere conuertuntur. **Secundo** arguitur sic. aliquid est risibile quod non est homo igitur si homo et si risibile non se mutuo formaliter inferunt. consequentia patet et antecedens probat. nam aliquis asinus est risibilis et nullus asinus est homo igitur aliquid est risibile quod non est homo. consequentia patet et antecedens probat. quod aliquis asinus est alicuius risibilis sine alicuius hominis. quare et tamen. **Tertio** arguitur sic. Isti duo termini conuertuntur homo vel asinus et homo. et tamen non sequitur omnis asinus est homo vel asinus igitur omnis asinus est homo: quare regula est falsa. consequentia tenet cum minor et maior probat quod omnis homo est homo vel asinus et omnis homo vel asinus est homo igitur illi termini conuertuntur. **Ad** hec respondet ad primum quod si risibile potest dupliciter sumi partialiter ampliative: vel nominaliter. si primo modo non conuertitur cum si homo sed cum si posse ridere. Si autem nominaliter teneatur conuertitur cum si homo. quod equivalet tali complexio aliquid quod est aptus natus ridere. et sic argumentum non procedit. **Ad** secundum nego illud: aliquid est risibile quod non est homo secundum intellectum datum. et cum dicitur asinus est risibilis et non est homo. igitur et tamen. si si risibilis tenetur in obliquo negatur consequentia. si autem in recto concedo consequentiam et nego antecedens. **Ad** tertium nego quod si homo et si homo vel asinus conuertuntur: et cum dicitur. omnis homo est

homo vel asinus concedo. et omnis homo vel asinus est homo. dico quod si totum distinctum est subiectum neganda est illa propositio. si autem subiectum dicitur precise si homo concedatur ipsa. et per hoc non probatur quod illi termini conuertuntur. quia oportet quolibet illorum universaliter verificari posse de altero quod liter non est in proposito.

Quarta regula est ista ab uno correlatio ad rellatum quod ratione totius extremi et secundi adiacentis categorialis et consequentia significantibus iuxta compositionem suorum terminorum est bonum argumentum. unde bene sequitur. dupliciter est igitur dimidius est et e contra. simile est igitur alicui simile est et e contra. **Et** notanter dico ab uno correlatio. quod virtus et vicium sunt relativa et non sunt correlativa. quod virtus refertur ad virtuosum et non ad vicium: similiter vicium terminatur in viciosum et non in virtutes. **Dicit** secundo notanter secundi adiacentis. quod respectu tertij implicite vel explicite non valet consequentia. quod non sequitur dimidius est pedale igitur dupliciter est pedale. nec e contra nec sequitur dimidius mensurat vel cognoscit igitur dupliciter mensurat vel cognoscit. **Dicit** tertio ratione totius extremi. quod non sequitur pater barbatus est igitur filius barbatus est vel filia barbata est. et sic de alijs. **Contra** istas regulam arguitur sic. pater et filius sunt correlativa secundum Aristotem. et tamen non sequitur. pater est igitur filius est nec e contra. igitur et tamen. consequentia patet cum maior et minor probat. quia stat quod pater habeat filiam et non filium. si quod filius habeat matrem et non patrem. **Secundo** arguitur sic. ista sunt correlativa secundum Aristotem. in partibus scia et scibile: et tamen non sequitur scia est igitur scibile est. igitur et tamen. consequentia patet et antecedens probatur pro minor. quia de vacuo est scia in quarto philosophorum de infinito in tertio. et sic de multis alijs quorum nullus est vel potest esse. igitur et tamen. **Similiter** non sequitur scibile est igitur scia eius est. quod quadratura circuli est scibilis sed nondum scita per Aristotem. in partibus capitulo de relatione igitur non est scia eius. Similiter multa sunt de quibus non est scia aliqua. **Tertio** arguitur sic. ex regula sequitur quod ex quo libet relativo sequitur suum correlativum. consequens est falsum. quod iste terminus idem est terminus relativus et non habet correlationem cum quolibet referat ad aliud et sic non habet relationem ad aliud extremum. quare et tamen. **Ad** hec respondetur ad primum dicit primo quod illi termini pater et filius non sunt termini correlativi nec ista fuit intentio Aristoteli. quod illi termini essent correlativi: sed quod ille res que sunt pater et filius sunt correlativae non quidem discursive vel illative sed per quasdam habitudines incipientes in uno et terminatas in alijs. pater. n. paternitate est pater que fundatur in patre et incipit in ipso et terminatur in filio: filius autem filiatione est filius incipiente fundametaliter in filio et terminata in patre: eodem modo dicatur si pater haberet filias et non filium et si filius haberet matrem et non patrem. **Et** tunc incidit questio quare ergo noluit philosophus dicere de terminis. dico quod ipse voluit dicere unum istorum trium. videlicet quod si pater et si filius sunt correlativa sumendo ipsos significantive: pro utroque sexu. Ita quod si pater significat indifferenter patrem vel matrem et ille terminus filius indifferenter significat filium vel filiam sicut ille terminus corum vel avis indifferenter significat vtrumque sexum. **Secundus** intellectus potest esse: quod ipse voluit quod si pater et si filius essent correlativa cum quadam limitatione. videlicet pater filij et filius patris. et isto modo ista sunt correlativa pater filie et filia patris: mater filij et filius matris: et tunc ab una ad reliquum est bonum argumentum et e contra. **Tertius** intellectus est quod homini termini simplices non sunt correlativi sed talia distincta. videlicet pater vel mater filius vel filia ita quod bene sequitur pater vel mater est igitur filius vel filia est et e contra. etiam sequitur pater est igitur filius vel filia est sed non e contra. Similiter sequitur filius est igitur pater vel mater est sed non e contra. **Ad** secundum argumentum dicit quod correlativorum quedam sic se habent quod unus existentia necessario requirit existentiam alterius simul cum ipso: quedam vero non sic requirunt sed solum presentialiter presentive vel saturative secundum importationes significantis ipsa.

Exemplum p̄mi pater vel mater filius vel filia: impossibile enim patrem esse quia pro illo instanti sit filius vel filia: similiter impossibile est filium esse quia pro illo instanti sit pater vel mater. Similiter est dicendum de duplo et dimidio simili et dissimili equale et inaequale. Exemplum secundi ut prius et posterius generans et generatus causa et causatum: stat enim prius esse sine suo posteriori et e contra: similiter stat generans esse sine suo generato et e contra: stat enim causa sine suo causato et e contra. **D**ico igitur quod relatione que sunt signa p̄morum relativorum a parte rei se mutuo inferunt respectu cuiuscumque verbi de secundo adiacente s̄m exempla superiora posita de presenti et de preterito vel futuro. sequitur enim pater vel mater est ergo filius vel filia est. sequitur etiam pater vel mater fuit vel erit igitur filius vel filia fuit vel erit: similiter duplum fuit vel erit igitur duplum fuit vel erit vel e contra. Sed relatione signa relativorum secundo modo dictorum non sic se inferunt sed quodlibet illorum sumptum cum verbo de presenti secundi adiacentis infert aliud cum eodem et altero verbo distinctum iuxta exigentiam importatam per ipsorum verbum: nec sequitur prius est igitur posterius: nec sequitur e contra: sed bene sequitur prius est igitur posterius est vel erit similiter sequitur posterius est igitur prius est vel fuit. similiter non sequitur generans est igitur generatus est: nec e contra: sed bene sequitur generans est igitur generatus est vel erit: et sequitur generatum est igitur generans est vel fuit. et sic dicatur de causa et causato. **P**er hoc igitur potest dici ad argumentum quod stat scientia esse sine scibile et e contra. Ideo non sequitur scientia est igitur scibile est: nec e contra. nec hoc est contra regulam. quia bene sequitur scientia est igitur scibile est vel potest esse: similiter scibile est igitur scientia est vel potest esse: et si fiat limitatio ut scientia vacui est: debet concludi igitur vacuus est vel est imaginabile. et sic de infinito dicatur. **A**lter potest dici pro solutione istius argumenti quod isti termini scibile et sensibile de quibus loquitur philosophus in capitulo de relatione possunt sumi active et passive: si active scibile idem est quod aliquid potens scire et sensibile aliquid potens sentire: passive vero sensibile idem est quod aliquid potens sciri et scibile aliquid potens sciri. **D**ico ergo quod sumendo illos terminos primo modo non sunt illi correlativi scientia et scibile sensus et sensibile. sed secundo modo: nec contra hoc vadit argumentum. quia sumendo illos terminos primo modo bene sequitur scientia est igitur scibile est: quia bene sequitur scientia est igitur eius subiectus est igitur scibile est. verum est tamen quod non sequitur scibile est igitur scientia est: sed bene sequitur igitur scientia est vel potest esse. propter ampliationem importatam per istos terminos scibile: secus autem est de illis terminis sensus et sensibile qui se mutuo inferunt mediante hoc verbo est. **H**ec responsio bona est sed non vadit ad textum: scribitur enim sic. scibile sublatum simul aufert scientiam: scientia vero non aufert scibile. Nam si scibile non sit non est scientia: scientia vero si non sit nihil prohibet esse scibile: et de sensu ait infra: nam sensibile interemptum simul perimit sensus: sensus autem sensibile non simul perimit. Ex quibus patet quod philosophus sumit in textu sensibile et scibile active et non passive. **T**ertio modo potest responderi quod non fuit intentionis Aristotelem. quod illi termini eant correlativi scientia et scibile: et sensus et sensibile sed de ipsis facit mentionem iuxta opinionem aliorum ipsos reprobando unde posita propter tate una relativorum s̄m opinionem illorum: quod sunt simul natura arguit contra illam per longum processum: non respondendo ad argumenta propria: sed bene voluit quod illi essent correlativi sciens et scientia sentiens et sensatio. quare etc. **P**ro solutione tertij argumenti est notandum quod duplex est relatio. videlicet ratio et realis. Relatio realis est illa que nunquam dependet ab intellectu sicut relatio patris ad filium. Relatio rationis est illa que dependet ab intellectu sicut relatio mentalis que est inter illos terminos duplum et dimidium simile et dissimile et sic ultra. **I**tem relatio dupliciter sumitur communiter et stricte communiter

loquendo de relatione omnis relatio que non dependet ab intellectu est realis et isto modo idemitas est relatio realis. Sed relatio stricte loquendo dicitur esse illa que est inter extrema realia realiter distincta mutuo ad invicem dependentia. Ita quod ad relationem realem stricte sumptam tria requiruntur primo quod extrema relationis non dependant ab intellectu sed quod sint realia. **S**ecundum quod extrema relationis sint diversa realiter. **T**ertium quod inter extrema relationis sit mutua habitudo: propter primum oppositio inter ens et non ens: non est relatio realis stricte sumpta. quia extrema non sunt realia: propter secundum idem idemitas non est relatio realis stricte sumpta quia non est inter extrema realiter diversa: propter tertium relatio inter scientiam et scibile secundum primam responsionem non est realis stricte sumpta quia scientia refertur ad scibile et non e contra. **D**ico ergo quod terminus relativus significans suum significatum in quo est relatio realis proprie sumpta est sui correlativus illativus ut pluries dictum est. **S**ed terminus relativus non sic se habens sicut ille terminus idem non expedit quod suum correlativum significativum distinctam inferat quia non habet. quare etc. **E**t sic ex his concluditur quod idem est terminus a quo et terminus ad quem relationis: concedo communiter sumendo relationes sed proprie et stricte non: quia paternitate pater est terminus a quo et filius vel filia terminus ad quem etc. **E**x predictis patet quod talis consequentia non valet. **S**or. genus platonem igitur sor. fuit pater platonis: aut plato fuit filius sor. stat enim quod post administrationem materie platonis a sorte sort. fuisset corruptus priusquam plato vixisset. et sic aliquis homo fuit qui nunquam fuit filius nec habens patrem nec matrem: dato quod fuisset corrupta ante generationem platonis. et sic conceditur esse possibile quod sortes. et plato masculi habuerunt eundem patrem et eandem matrem numero. Et tamen non fuerunt fratres ad invicem nec consanguinei. quare etc. **S**ed hic oritur unum dubium utrum omnia correlativa sint relative opposita. **D**icitur quod non: ipsa sumendo in sua communitate. **N**am certum est quod idem pater et filius eadem est mater et filia idem est duplum et dimidium respectu diversorum. **S**ed sumendo relativa cum determinatione respectu eiusdem dico quod omnia talia sunt relative opposita: impossibile enim est quod idem sit pater et filius respectu eiusdem aut quod idem sit duplum et dimidium respectu unius et eiusdem. et sic de alijs. **C**ontra istam responsionem arguitur probando quod correlativa verificantur de eodem et respectu eiusdem: quia si non cum magnum et parvum respectu eiusdem sunt opposita relative sequitur quod nihil esset magnum et parvum respectu eiusdem. **S**ed contra medietas sortis est parva respectu sort. ut patet et est magna respectu eiusdem probatur. quia si illa medietas est non magna respectu sort. igitur est non quanta respectu sort. consequens est falsum. quia illa medietas est pars quantitativa respectu sort. Et per consequens quanta respectu ipsius. Iterum sequitur quod sort. non sit magnus respectu illius medietatis et sic sort. non est maior illa medietate quod est falsum. **S**ecundo arguitur sic. ille terminus contradictorium est oppositum relative ad suum contradictorium: et tamen aliquod verum est suum contradictorium igitur responsio falsa. minor probatur. **N**am hec condicionalis est vera. verum est si suum contradictorium est verum: et antecedens est possibile quocumque dato igitur consequens est compossibile cum antecedente igitur talis copulativa est possibilis verum est et suum contradictorium est verum et per consequens de possibili verum est suum contradictorium. **T**ertio arguitur sic. si est possibilis aliquis homo genuit seipsum igitur etc. ans. probat. hec est possibilis aliquis homo currit et tunc homo quem iste genuit currit. igitur etc. p. p. q. sequitur aliquis homo currit: et tunc homo quem iste genuit currit igitur precise genitus currit: et qui genuit eundem currit. ex quo sequitur quod ille qui currit genuit se ipsum patet consequentia: probatur: antecedens: quia ista condicionalis est bona aliquis homo

mo currit si tñs homo quem ille genuit currit & antecedens est possibile quocumq; dato. Nam hec est possibilis tantū homo quem sor. genuit currit igitur & consequens est cō- possibile antecedenti. quare &c. Ad p̄mum concedo q̄ hec medietas non est magna respectu sor. ex quo non sequitur q̄ sor. non sit magnus respectu illi? medietatis vel q̄ nō sit maior illa medietate. Et si arguitur sic. si sor. est albus respectu. b. vel albi. b. b. est album respectu sor. igitur per idem si sor. ē maior ista medietate illa est magna respectu. b. dicitur negando consequentia: q̄ illi termini magnum & partium sunt relative opposita & non illi termini album & nigrum: & inde est q̄ similiter nō sequitur. a. gradus est intensior. b. respectu. a. quia intensio & remissio h̄ sunt opposita p̄uative tñs sunt relativa. & sic patet q̄ ista cō- sequentia nō valet. Illa medietas est non magna respectu sor. igitur est non quanta respectu sor. quia quantus & non quātum non sunt relative opposita sed opposita cōtradictoria. Ad secundum negatur q̄ antecedens in illa conditionali verum est si suum cōtradictorium est verū sit possibile. quia significat assertive q̄ verū cōtradictorium est verum. Et si ex hoc inferatur q̄ aliqua p̄positio est sua cō- tradictoria quia significat q̄ aliqua p̄positio est alicuius p̄- positionis contradictoria: nego cōsequentia: nec illa sic significat sed significat p̄o suis singularibus q̄ hec p̄positio est sua contradictoria vel hec vel aliqua talis q̄ cōstat esse impossibile: similiter sequitur q̄ nullum verum est si suus cōtradictorium est verum: sic cōceditur q̄ si tñs pater est non tantum pater est & si tātum pater est tātum pater est. Ad tertium respondeo q̄ illud antecedens est impossibile aliquis homo currit: si tantus homo quem iste genuit currit. quia ista significat assertive q̄ tātū homo currit quē genuit homo qui currit: q̄ implicat cōtradictionem. Verum tamen si p̄poneretur illa aliquis homo est & tantum homo sibi inequalis currit potest dubitari an relatio transeat ad suppositum illius termini aliquis homo in p̄ma cō- positione. s. aliquis homo est & sic illa copulativa est possibilis quocumq; dato q̄: dato sor. hec est possibilis sor. est & tantum homo inequalis sor. currit. Si vero termines relatio ad suppositum illius termini homo in sc̄da cōpositio- ne. s. tñs homo inequalis sibi currit illa est impossibilis: q̄ tunc aliquis foret sibi inequalis: quare &c.

Regulas alias predicamentales penes secundas partem tertie distinctionis sequitur assignare que in superioritate & inferioritate cōitate & singularitate p̄oitate & posterioritate fundamē- talit̄ radicantur. Ut ergo ipsarū clarins pateat noticia tria notabilia sunt declaranda. Ad p̄mū notabile est istud q̄ ille terminus est altero termino cōmu- nior qui omnem suam verificationem claudit & nō econtra. Ita si sunt duo termini. a. & b. & de quocumq; est verificabile. a. est verificabile. b. & non econtra. b. terminus cō- munitior est q̄. a. sicut iste terminus homo cōmunitior ē q̄ iste terminus homo albus & ille terminus animal cōmu- nior: est q̄ ille terminus homo. Ex quo notabili sequitur duo correlata. p̄mū est q̄ aliquis terminus cōmunitior est q̄ terminus transcendens. patet q̄ de quocumq; veri- ficatur ille terminus ens verificatur ille terminus possibili- le & non econtra. p̄ enim q̄ si aliquid est ens illud est pos- sibile & nō si aliquid est possibile illud est ens. quia hoc est possibile demonstrato antep̄o: & tamen non est ens. simi- liter ille terminus intelligibile cōmunitior est q̄ ille terminus possibile quia si aliquid est possibile illud est intelligibile & non econtra. Sed hic dubitatur quare Aristo. vocat li- ens terminus transcendens & non li possibile vel intelligibi- le ex quo sunt cōmunitiores eo: dicitur q̄ philosophus nō consideravit cōmunitatem simpliciter vt sibi nomen tran- scendentis attribueret sed consideravit simplicitatē termi- ni potentis de quolibet actu existente verificari. quia philo- sophus totum mundum & omnia que in eo sunt diuisit in decem predicamenta. & in eis solum existentia collocādo: vi- dens ergo q̄ terminorum simplicitatem quidam verificabā-

tur de omnibus predicamentis precise vniuersaliter & quidā non: p̄mos vocant transcendentis & reliquos nō. Ita er- go q̄ si queritur quid est terminus transcendens dico q̄ terminus transcendens est terminus simplex solū de om- nibus actu existentibus verificabilis deducta noua imposi- tione: sicut est ille terminus ens vel aliquid illo: n̄ aliquid: res vnum. Dico notanter simplex. quia iste terminus homo non verificatur de omnibus existentibus & precise de illis & tamen nō est transcendens quia terminus com- positus. Dicitur etiam notanter de omnibus existentibus precise. p̄pter illos terminos possibile & intelligibile imaginabile que verificatur tā de hijs que sunt q̄ de hijs que non sunt: sicut enim hec est vera homo est imaginabi- lis ita & ista chymera est imaginabilis &c. Secundū cor- relatum est istud: q̄ in quibusdam predicamentis gen? ge- neralissimum nō est cōmunitior q̄ genus subalternum: pa- tet de istis terminis quantitas & quātitas discreta. non di- stinguendo quātitate a re quanta: certum est q̄ de quo- cumq; verificatur li quātitas discreta verificatur li quātitas & econtra. quia omnis quātitas discreta est quātitas & om- nis quantitas est quantitas discreta. Hec idē patet de generalissimo substantie & de illo terminus corpus que ad- inuicem conuertantur quia omnis substantia de per se p̄dica- menti substantie est corpus. Unde sciendū est q̄ ille ter- minus substantia in maxima sua cōmunitate est terminus analogus ad substantias corporeas & incorporeas per p̄us significans incorporeas q̄ corporeas cū ergo predicamentali- ter vniocatur conuertitur cum illo termino substantia cor- poreas. & per consequens cū illo termino corpus. Qui est p̄- mum genus subalternum predicamenti substantie. Tertū correlatum est istud. aliq; duo termini sunt species specia- lissime quorū vnus altero est cōmunitior. patet de illis duo- bus terminis homo & album quorum p̄mus est species specialissima predicamenti substantie & secundus predicamenti q̄- litatis & de quocumq; est verificabile li homo ē verificabile li albi & non econtra. quia de quocumq; asino est verificabi- le li albi & de nullo asino ē verificabile li homo. Secū- dū notabile est istud q̄ iste terminus dicitur superior ad alium qui totam suam verificationem p̄ncipaliter includit cum sui adequati significati p̄oitate neq; volo dicere q̄ si sunt duo termini p̄ncipales. s. a. & b. & de quocumq; de ve- rificabile. a. de eadem est verificabile. b. & cum hoc signifi- catum adequatum. b. natura p̄us est q̄ significatum. a. b. est superior ad. a. & isto modo ille terminus animal est super- rius ad illum terminum homo: quia de quocumq; est veri- ficabile li homo ē verificabile li animal & per p̄us natura ē animal q̄ homo: similiter ille terminus substantia gen? ge- neralissimū predicamenti substantie superior est ad illū ter- minum corpus non obstante q̄ conuertatur cū ipso qua- re naturaliter p̄us est substantia q̄ corpus. Similiter iste terminus quantitas est superior ad illum terminum quātitas discreta quia p̄us est naturaliter quantitas q̄ quātitas discreta non obstante q̄ ambo adinuicem conuertantur. Contra dicatur q̄ ille terminus est inferior ad alium qui est in eodem predicamento cum ipso sed significatum suus adequatum posterior est natura significato alterius. Ex predictis patet q̄ termini qui non sunt in predicamento non se habent p̄p̄ie sicut superior nec sicut inferior: sicut ille terminus ens & alij termini cōmunitiores vel compositi sin- cathegoremate mediāte sicut sunt illi termini album & ni- grum homo vel non homo. Et si dicitur q̄ sic arguen- do tu es homo igitur tu es aliquid arguitur ab inferiori ad suum superior: dicitur q̄ non p̄p̄ie sed per quandā re- gulam: quia li ens de quolibet predicamento & qualib; par- te eius transcendētis verificatur: sumitur aliquādo superi- pro p̄o & econuerso: & inferiori pro posteriori & econtra: si- cut in multis argumentis similib; p̄dicto. si. n. iste terminus ens p̄p̄ie esset superior ad illū terminū hō vel igitur specifi- ce vel genericē: nō specificē. q̄ sic nō esset transcendēs nec genericē: quia si sic igitur vt genus generalissimū vel vt genus subalternum & qualitercumq; dicatur sequit q̄ nō

est transcendens. quare &c. **T**ertium notabile pro maiori declaratione huius secundi est istud: quod terminorum existentiam in aliquo predicamento quidam sunt in illo per se quidam per accidens & quidam per reductionem. Terminus per se in aliquo predicamento dicitur esse ille ex quo & generalissimo illius fit predicatio quidditativa & necessaria & isto modo iste terminus homo est in predicamento substantie quod hec predicatio homo est substantia est quidditativa & necessaria. Similiter iste terminus albedo est in predicamento qualitatis aut aliquis illorum linea superficies vel corpus. Terminus per accidens in aliquo predicamento dicitur esse ille ex quo & generalissimo illius fit predicatio vera sed contingens aut si est necessaria non est quidditativa. Exemplum primi for: est homo: tu es homo: hec predicatio est vera & essentialis vel quidditativa sed contingens est: quod potest esse vera vel falsa indifferenter sine noua impositione. Exemplum secundi ut coloratum est substantia: certum est quod ista predicatio vera est & necessaria sed non quidditativa cum iste terminus coloratus significet & denotet colorem supra istum terminum substantia. **T**erminus per reductionem in aliquo predicamento dicitur etiam ille qui ratione alicuius alteri est in illo predicamento de quo non verificatur generalissimum illius predicamenti: sicut in predicamento substantie ponitur materia & forma ratione hominis vel animalis cuius ipsa sunt principia intrinseca: in predicamento quantitatis ponitur unitas ut principium numeri: punctus ut terminus linee: instans vero ut terminus temporis: modo notum est quod de nullo istorum verificatur suum generalissimum: sed solum de hijs ratione quorum illa sic collocantur: isto modo est dicendum quod si album vel nigrum vel aliud aliorum creatorum predicamenti qualitatis vel relationis non est in predicamento per se sed solum per reductionem ratione suorum abstractorum: presupponendo quod si qualitas & relatio sint per se generalissima. **E**x quibus potest leuiter concludi & demonstrari quando vnus terminus est inferior ad reliquum & quando per accidens. Est enim vnus terminus inferior de per se ad reliquum quando ex ambobus fit categorica de hoc verbo est & necessaria & quidditativa: ut homo est animal. & dicitur terminus de per accidens inferior quando ex ambobus fit vera predicatio sed contingens vel ratio quidditativa ut iste homo est animal: homo albus est homo: album est substantia: & coloratum est corpus. prima est quidditativa & contingens secunda contingens & non quidditativa alie vero necessarie & non quidditative. **Q**uartum notabile est istud quod secundum sententiam Aristoteli. capitulo de prius in predicamento quinque modis aliquid dicitur esse prius altero. **P**rimo modo & proprie vnus dicitur altero prius secundum tempus. Nam vnus dicitur altero prius secundum quod est antiquius vel senius illo: sed nihil dicitur antiquius vel senius aliquo nisi secundum tempus igitur secundum tempus aliquid dicitur prius: & isto modo tempus preteritum quanto remotius est a presenti instanti tanto dicitur prius & tempus futurum quanto propinquius est presenti instanti tanto dicitur prius & quanto remotius tanto posterius. **S**ecundo modo aliquid dicitur altero prius a quo formaliter non conuertitur subsistendi consequentia: & sic vnus est prius duobus. nam duobus existentibus sequitur quod vnus est. & non econtra formaliter: modo illud a quo non conuertitur subsistendi consequentia vocatur prius secundo modo prioritatis. **E**t hic est notandum quod non est idem dicere prius est illud a quo non conuertitur subsistendi consequentia. & prius est illud a quo non conuertitur consequentia nam prius a quo non conuertitur subsistendi consequentia est idem quod respectu esse existere sequitur ad aliud & non econuerso: & sic vnus est prius duobus & substantia prior accidente: sed prius a quo non conuertitur consequentia est idem quod respectu cuiuscumque affirmati sequitur ad aliud & non econuerso. **E**t sic magis commune est prius minus consistit ille terminus animal respectu istius termini homo: quod sequitur formaliter homo currit igitur animal currit & respectu

cuiuscumque verbi & non econuerso. **E**t notate dico formaliter: quod sequitur homo est igitur animal est & econuerso prima consequentia formalis est & secunda materialis. **Q**uare &c. **E**x his sequitur quod si non homo prius est quam si homo. quod sequitur formaliter homo est igitur aliquid non homo est & non econtra formaliter. **E**t si arguitur contra hoc per prius primo posteriorum dicentem. quod affirmatio est prior negatione & habitus prior priuatione. dico quod philosophus non dicit vel loquitur de prioritate istius modo sumpta sed de prioritate quarto vel quinto modo sumpta. **T**ertio modo dicitur aliquid prius secundum ordinem ut in disciplinis & ordinibus. Nam in disciplinis secundum ordinem rectum aliquid dicitur prius & aliquid est posterius. Nam in geometria elementa. s. principia sunt priora hijs que describuntur a constructiombus sequentibus ex premissis. similiter in grammatice. nam elementa. s. littere sunt priora sillabis & in rethorica. prohemium est prius narratione: illud igitur est prius isto modo quod secundum ordinem rectum procedendi oportet prius accedere & sic in qualibet scientia principia sunt priora conclusionibus quia rectus ordo in acquirendo scientiam est a principijs incipere & ex eis ad conclusiones procedere. **Q**uarto modo dicitur prius secundum honorem vel bonitatem: unde illud quod est honorabilius alio vel melius dicitur prius isto: & ratio quia iste est prior apud aliquem qui est apud eum melior & honorabilior atque magis dilectus igitur illud quod est alio simpliciter melius & honorabilius est prius simpliciter illo. **Q**uinto modo aliquid dicitur prius alio quod est causa illius & sic causa naturaliter dicitur prior suo effectu sicut est pater respectu filij: eo quod naturaliter prius est pater quam filius similiter prius est subiectum quam propria passio. **S**ed hic est aduertendum quod aliquid dicitur altero prius a quo sicut causa effectiua respectu sui effectus: quoddam est prius ex quo sicut principia intrinseca ex quibus fit res: quoddam est prius propter quod sicut finis finis enim est prius quam ea que sunt ad finem: & quarto est quoddam prius in quo: sicut res temporalis respectu temporis & res locata respectu loci. **E**t sic de alijs. **S**ed hic forte quereretur aliquis ex quo aliquid est altero prius qua prioritate est prius: an prioritate temporalis durationis vel prioritate nature: sic quod in eodem instanti temporis sint plura instantia nature in quorum vna sit causa & in alio effectus. **A**d istud respondet quidam theologorum quod huiusmodi prioritas non est temporalis vel temporalis sed nature ita quod in eodem instanti temporis sunt multa instantia nature: verbi gratia. posito quod deus pro hoc instanti temporis crearet vnum corpus luminosum secundum se & quodlibet sui: certum est quod pro hoc instanti temporis deus esset agens materia: forma: compositum: & lumen: modo secundum dicta prius est causa effectiua puta deus quod materia prima. **E**t prius est materia prima quam forma: quod prius est subiectum quam sibi inherens: deinde prius est forma quam compositum cum sit principium intrinsecum eius ab ipso presupposito: vltimo per prius est ipsam corpus luminosum quam lumen suum ut patet: dicunt ergo quod in hoc instanti temporis sunt quinque instantia nature: in primo est deus causa efficiens creatura. in secundo est materia. in tertio forma. in quarto compositum. in quinto effectus ipsius compositi. **E**t per hunc modum imaginantur ipsi de diuinis productionibus quod in primo instanti nature essentia diuina est inscipiens & ignota: & in secundo intellectus diuinus intelligit se. in tertio intelligit omnia alia possibilis & imaginabilia: in quarto vero de plenitudine memorie secunde producit verbum: in quinto vero ambo producant spiritum sanctum. **E**t ista sunt quinque instantia nature quorum tria ponuntur instantia originis primum in quo est pater secundum in quo est filius tertium in quo est spiritus sanctus. **E**t sic de alijs quibuscumque imaginantur vel dicunt quod in primo instanti est primum suppositum diuinum in secundo habet posse producere & in tertio producit in quarto est filius in quinto spiritus sanctus. **A**lii negantes huiusmodi instantia dicunt quod cum dicitur aliquid reliquum

esse prius natura. per hoc non denotatur quod aliquid prius sit in aliqua mensura in qua non est posterius: ut si. a. sit prius natura quam b. ex hoc non sequitur quod a. sit aliquando quando non sit. b. vel quod fuit aut erit. quando non fuit vel non erit. b. Ita quod non est dicendum quod prius natura sit in aliquo instanti nature in quo non est posterius natura. quia illud instans aut est substantia aut accidens non substantia. quia cum sit. sit prior natura suo accidente sequitur quod in aliqua substantia sit. sit prior suo accidente quod non est verum nec in sit. nec in aliqua parte sui. Si autem tale instans sit accidens cum sit. sit prior naturaliter cum suo accidente sequitur quod in aliquo accidente sit. esset omni suo accidente posterior naturaliter quod est impossibile. hoc potest sic deduci de prima substantia que est deus. Nam deus est prior instanti nature: cum quolibet instanti sit prior. igitur deus in instanti nature est prior instanti nature. Et sic sequitur quod deus est in aliquo instanti quando illud instans non est quod est inconueniens. Item prius natura et posterius natura sunt in eodem instanti temporis ut patet de subiecto et propria passione igitur si subiectum est prius natura in aliquo instanti nature in quo sua propria passio non est: sequitur quod in eodem instanti temporis in quo subiectum est sua propria passio non est: et sic contradictoria essent in eodem instanti temporis duo vera quod est impossibile. hec tamen argumenta non sunt insolubilia. Secundum igitur istam viam non debet magis poni instans nature quando aliquid est prius alio quam debeat poni instans honoris vel perfectionis quando aliquid est alio perfectius vel honorabilius. unde preter instans temporis vel eternitatis quod est essentia diuina non debet aliud instans poni. Cum ergo dicitur. a. est prius. b. queratur de qua prioritate naturali loquitur. si de prioritate a quo: sic intelligitur. b. est ab. a. et non econtra. si de prioritate ex quo intelligitur tunc quod b. est ex. a. et non econtra. si autem intelligitur de prioritate propter quod: tunc equipollet huic. b. est propter. a. et non econtra. si autem quarto et ultimo fiat mentio de prioritate in quo tunc debet intelligi quod b. est in. a. et non econtra. Et ita dicatur quod in diuinis non est prioritas originis que est prioritas a quo. quia filius procedit a patre et filio et non econtra. quare etc.

His premissis ponantur regule disputan

de quarum prima est ista. Ab inferiori ad superius ratione totius extremi et sine impedimento precedente est bonum argumentum tam formale quam de forma. Ita quod bene sequitur homo currit igitur animal currit. hoc animal est igitur hec est substantia. et sic de alijs vniuersaliter. Et notanter dico ratione totius extremi quia vbi arguatur ratione partis non valet argumentum: quia non sequitur iste est magister de oxima igitur iste est homo vel animal de oxima vel substantia etc. nec sequitur hoc est cogitans de roma igitur hoc est substantia vel aliquid de roma. nec sequitur solus est dominus platonis igitur est aliquid vel substantia platonis. Similiter non sequitur tu es videns versus roma igitur tu es animal versus roma: aliquid homo est apparatus asinus igitur aliquid homo est aliquid asinus. Item non sequitur tu es albus monachus igitur tu es albus homo: nec sequitur ille terminus chymera est igitur aliquid chymera est. tu es amato: tui igitur tu es substantia vel aliquid tui. Sed notandum quod hic summo terminum transcendentem superiorem ad decem predicamenta non quidem proprie sed in proprie et respectue secundum quod superius dicebam.

Item a parte subiecti non sequitur aliud quam plato et nihil aliud quam plato est solus. igitur aliquid et nihil aliud quam plato est solus. consequens est falsum: ut patet qualitercumque resoluitur et antecedens probatur. Nam hoc est solus. de mato solus. et hoc est aliud quam plato et nihil aliud quam plato. igitur etc. patet consequentia. quia sillogismus demonstratur: maior est manifesta sed minorem proba: exponitur nam hoc est et plato et nihil aliud quam plato est: et hoc non est plato et nihil

aliud quam plato. igitur etc. antecedens patet pro prima et tertia parte et secunda probat resolutorie hoc est demonstrando platonem et hoc est plato et nihil aliud quam plato igitur. Nec sequitur aliud a vero cuius contradictorium est falsum est falsum igitur aliquid cuius contradictorium est falsum est falsum: consequens est falsum: ut patet et antecedens est verum. quia hoc est falsum demonstrando illam homo est asinus et hoc est aliud a vero cuius contradictorium est falsum. igitur etc. patet consequentia a resolutoribus ad resolutum et minor probatur per exponentes. Nam hoc est verum cuius contradictorium est falsum: et hoc non est verum cuius contradictorium est falsum igitur. Si similiter non sequitur concludenti tibi et cuiuslibet concludenti tibi tu es idem probatur. et pono quod cuiuslibet concludenti tibi et econuerso tu concludas cuiuslibet ita quod tibi ipsi. similiter isto posito patet quod consequens est falsum qualitercumque resoluitur: et antecedens probatur. Nam huic tu es idem te de mato et hoc est concludenti tibi et cuiuslibet concludenti tibi per casum. igitur etc. consequentia patet a resolutoribus ad resolutum. Nec sequitur aliquo minori et quolibet maiori te tu es maior igitur aliquo et quolibet maiori te tu es maior: quoniam consequens est falsum qualitercumque resoluitur. et antecedens probatur. nam isto tu es maior demonstrando minorem te et iste est minor te et quolibet minori te. Nec sequitur aliquo maiori te et quolibet minori te tu es minor: ergo aliquo et quolibet minori te tu es minor: sed ut precedens probatur sumendo vnum maius te. Aliquando autem bene valet: sed hoc est gratia materie vbi maneat consimilis denominatio. sequitur enim asinus hominis currit igitur animal hominis currit. tu es homo albus igitur tu es animal album. similiter sequitur tu es homo sciens vbi rex sedet igitur tu es animal sciens vbi rex est sed non sequitur igitur tu es animal vbi rex est. quare etc.

Contra istam regulam multipliciter arguitur. Primo sic. illa consequentia non valet solus est homo ergo solus est corpus et hic arguitur per regulam. igitur etc. maior probatur. et pono quod deus separet omnem quantitatem a solus. sine corruptione solus. quo posito solus est homo: quia est animal rationale: et tamen non est corpus. quia nec longus nec latus nec profundus cum nullam quantitatem habeat dimensiuam et quod casus sit possibilis probatur quoruncumque duorum adinuicem distinctorum dens potest vnum corrumpere reliquo remanente. sed solus a qualibet sui quantitate distinguitur ut suppono gratia disputationis igitur potest deus omnem quantitatem solus. corrumpere solus. remanente. Secundo arguitur sic. Ista consequentia non valet. Iste est numerus binarius igitur est quantus vel quantitas. et hic arguitur per regulam igitur regula falsa. consequentia tenet cum minori et maiori probatur. et pono quod ille binarius sit numerus duarum intelligentiarum et patet quod ille numerus est numerus binarius: et tamen ille non est quantus: quia non est magnus. si enim ille numerus esset magnus vel respectu maioris vel respectu minoris: quia tunc idem est magnum et paruum respectu eiusdem quod est falsum. Tertio arguitur sic. ista consequentia non valet. Ille numerus est quantitas igitur ille numerus est ens et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia patet cum minori et maiorem proba. Nam ille numerus duarum intelligentiarum non est aliquid sed plura ut patet. Ad hec respondetur ad primum negando casum et ad probationem potest concedi quod quoruncumque distinctorum deus potest vnum corrumpere sine reliquo. et tunc cum dicitur quod deus potest omnem quantitatem solus. corrumpere solus. remanente non valet argumentum: sed debet concedi igitur deus potest corrumpere omnem quantitatem solus. remanente vel potest solus. corrumpere illis quantitibus remanentibus et hoc conceditur quia corrupto solus. adhuc manent in materia eadem dimensiones. Si autem sumitur pro prima parte antecedentis ista propositio

quorūcūq; duorū distinctorū deus potest vnū corrūpe
re altero remanente. nego illā: nō faciendo sophisma quia
sōr. & anima sōr. adinūcēz distinguunt. & tamen deus nō
potest corrūpere vel annihilare animam sōr. sōr. eodēz
remanente: similiter omnis quantitas continua distinguit
a sua medietate. & tamen deus nō posset corrūpere me
diatez isto toto remanente: licet econtra bene sequitur.

C Pro quo notandum q̄ rerū quedam sic se habēt q̄
vna est altera prior & presupponitur & quedam sunt que
impertinenter se habent. Exemplum p̄mi sicut materia
vel forma respectu compositi. Exemplum secūdi vt sōr.
& plato: dico ergo q̄ quorūcūq; duorū distinctorū im
pertinentium vtrūq; deus potest corrūpere vel anni
chilare altero remanente: sed non quorūcūq; duorū per
tinentium vt dictūz est modo. quia sōr. presupponit quā
titatem suam priorē sōr. ideo deus non potest corrū
pere aut annihilare omnem quantitatez sōr. rema
nente. **C** Et si ex his concluditur q̄ accidens substantia ē
prior. concedo. tam de positate perfectionis q̄ nobilita
tis q̄ nāe. quia quilibet accidens saltem abstractum perfe
ctius est q̄ materia p̄ma sed nullum accidens p̄us est nā
materia p̄ma. quia ab omnibus presupponitur tanq̄ p̄in
cipium ex quo. **C** Item dico q̄ sōr. prior est sua quantita
te prioritate perfectionis & nobilitatis: sed quantitas sōr.
tis prior est prioritate nāe. quia p̄us est quantitas q̄ quā
tituz sicut omne constituens p̄us est suo constituto natura.
p̄us enim est albedo q̄ album & p̄us est quantitas q̄
materia quanta. sicut materia quacūq; quantitate sit p̄or
& hoc semper loquendo de prioritate nāe. **C** Alio modo
posset ad argumentū responderi admittēdo casum & cō
cedēdo istam consequentiā sōr. est homo igitur sōr. est cor
pus. & concedo q̄ tam antecedens q̄ consequens est ve
rum. & cum dicitur q̄ sōr. non est longus nec latus nec p̄
fundus igitur non est corpus. non valet argumentum. q̄
corpus duplex est vnum de predicamento sube & reli
quum de predicato quantitatis. p̄mum est substantia & re
liquum accidens: in tertia specie quantitatis non dicit nisi
solam dimensionem. **C** Similiter corpus p̄dicamēti sub
stantie potest dupliciter considerari vno modo vt dicit sub
stractionem dimensionis sine p̄cisione forme. & sic est sub
alternum p̄dicamēti substantie. Alio modo vt dicit sub
stractionē dimensionis & forme & sic est materia vel pars
compositi & est in predicamento substantie per reductionē
vt dictum est: & sic dico q̄ si iste terminus corporeum de
nominatur ab isto termino corpus predicamenti substantie
sic non est cōnotatiuus alicuius dimensionis. Si autem ab
isto termino corpus p̄dicamēti quantitatis sic est cōnota
tiuus cōnotans longitudinem & profunditatem. **C** Sed
hic est vnum dubium si sōr. esset sine quantitate an habe
ret partes. dico q̄ sic. quia haberet animam & materiam
p̄imam & sic haberet partem & partes & non solūz essen
tiales: immo & integrales: sed non quantitatiuas: quia vna
pars materie p̄me cum forma esset pars integralis & non
quantitatiua quia nullam quantitatez haberet. & sic oportet
in casu isto concedere q̄ sōr. haberet partes sed nō par
tem extra partem. quia hoc est de ratione quantitatis: nec
occuparet locum nec situm: nec aliqua etiam pars eius cū
hoc non posset esse sine quantitate. Itēz conceditur q̄ tūc
non esset magnus nec parvus quia non esset quantus.

C Item tunc concederetur q̄ aliquod esset totum quod
nulla sui parte esset maius dato q̄ ille terminus totuz nō
plus importaret q̄ ens habens partes. vbi autem signifi
cet assertiue ens habere partes quantitatiuas & partes ex
tra partem sicut capiunt philosophi & geometre dicētes
q̄ omne totū quilibet sui parte integrali est maius sic tūc
sōr. non esset aliquod totum. Ex his ergo patet q̄ ista cō
sequentiā non debet simpliciter concedi nec simpliciter ne
gari. hoc est corpus igitur hoc est quantuz. nec ista hoc est
corpus igitur hoc est substantia. quia bene dubiuz est an ar
guatur ab inferiori ad suū superius: sed petat respōsalis in

quo p̄dicamento fuerit iste terminus corpus & sim respō
siones opponētis & consequentiāz respondeat & nō aliter.
C Similiter si proponitur aliqua istarū duarū. omne
corpus est substantia. omne corpus est quantitas: petat qd
subicitur ante terminū p̄dicamēti quantitatis vel sube & sim
responsionem concedatur vel negetur consequenter vtra
q̄ illarū. **C** Si autem diceret opponens volo q̄ subiecta
tur li corpus in sua maxima cōmunitate: tunc dicatur q̄ li
corpus nec est in predicamento substantie nec quantitatis:
immo in nullo predicamento sed terminus analogus distri
butus pro quolibet corpore p̄dicamēti sube & p̄dicamen
ti quantitatis & sic quelibet istarū est falsa omne corpus ē
substantia. omne corpus est quantitas. quare &c. **C** Ad se
cundum argumentū dicit concedēdo istāz consequentiā:
iste est numerus binarius igitur iste est quantus vel quā
titas. si enim numerus non est res numerate dico q̄ iste
est quantitas & multitudo. Si autēz numerus est res nu
merate. dico q̄ ille numerus est quantus. **C** Et tunc ad ar
gumentum igitur ille numerus est magnus: nego conse
quentiam. quia arguitur a superiori ad suū inferius affir
matiue sine aliqua distributione: vnde quare omne magnū
est magnum respectu minoris & omne paruz est parū
respectu maioris igitur numerus binarius non est nume
rus magnus. quia nō habet numerum inferiorēz aut mi
nozem se: sed bene est paruus respectu maioris puta ter
narij vel quaternarij. **C** Pro quo est notandū q̄ aliquid
est magnum & non paruum & aliquid est paruum & non
magnum: aliquid autēz est simul magnum & paruz. Ce
lum enīz est magnum & non paruz. quando nihil est ma
ius eo: numerus binarius est paruus & non magnus: ter
narius autem est magnus & paruus. magnus respectu bi
narij & paruus respectu quaternarij: similiter medietas
alicuius continui est parua respectu totius & magna respe
ctu sue medietatis. & sic patet q̄ nihil est minus mundo li
cet aliquo mundus sit maior. similr nihil est minus sapiēs
q̄ deus: licet aliquo ente deus sit magis sapiēs. **C** Ex
quo patet q̄ ista consequentiā non valet. a. est maius. b.
igitur. b. est minus. a. nec econtra. **C** Contra istam respon
sionēz arguitur sic. mundus est maior sua medietate in p̄
positione dupla igitur in proportionē maioris inequalitatis
sed proportio maioris inequalitatis est habitudo maioris
ad minus igitur medietas mundi est minor mundo. Si
militer duorūz. ad tria est proportio minoris inequalitatis
sed proportio minoris inequalitatis est habitudo minoris
ad maius igitur numerus ternarius est maior binario &
per consequēs nūerus binarius est magnus. **C** Ad istud
argumentum respondetur q̄ cōparatio p̄dicamēti quā
titatis potest dupliciter exponi p̄prie & cōmuniter vel nō
ita p̄prie: p̄prie nāq; per positū cōparatiuū. in p̄prie
vero per generalissimūz. Exemplum p̄mi vt. a. est maius
b. a. est magnum & b. est magnum & nullum. b. est ita
magnum sicut. a. Exemplum secūdi. a. est quantuz & b.
est quantuz & nullum. b. est ita magnuz sicut. a. p̄mo mo
do continue locutus sum in isto libro sicut ad logicuz per
tinet loqui. sed secundo modo loquantur cōmuniter dis
putantes in altiori materia in qua non expedit tam sophi
stice canillare. Et isto modo cōceditur q̄ ternarius est ma
ior binario: & medietas mundi minor mundo. ex quibus
non sequitur q̄ binarius sit magnus aut q̄ mundus sit pa
ruus: sed solūz sequitur q̄ quilibet illorūz est aliquantus:
quare &c. **C** Ad tertiuū dico q̄ sumendo numeruz pro re
bus numeratis non valet illa consequentiā. a. est nūerus
igitur. a. est aliquid capiēdo p̄prie & stricte li aliquid: nec
arguitur per regulam. quia li aliquid non est superius ad
omne predicamentuz nec de quolibet vniuersaliter verifi
cabile. nec ex hoc sequit quin sit transcendens: q̄ de quo
non est verificabile aliquid transcendens: ab eo depen
dens & derivatum est verificabile: igitur non sequitur. a.
est numerus vel oratio igitur. a. est aliquid: bene tamen se
quitur q̄. a. est aliquis. **C** Pro quo est notandum q̄

terminorum transcendentium quidam sunt per se transcen-
dentes ut ens aliquid unum. quidam vero per accidens
sunt transcendentis: ut illorum alij casus in significato sin-
gulari et plurali. Ex quo sequitur quod de illo termino
deus non est verificabilis terminus transcendentis. patet
quia hec est falsa deus est entis: et tamen si entis est trans-
cendens h3 de per accidens. Ex predictis potest inferri
quod quodlibet predicamentum h3 multa genera generalissima qu3
tam in recto quam in obliquo tam in numero singulari quam in
numero plurali: si verum est quod generalissimum in recto et sin-
gularis numeri est de per se generalissimum: alia autem solum de
per accidens ratione illius. quare etc.

Amplius ad principale arguitur sic. Ista consequen-
tia non valet. hoc est infinitum igitur
hoc est quantum et hic arguitur per regulam igitur regula fal-
sa. consequentia tenet cum minori et maiore: probat. et po-
no quod deus producat. a. corpus infinitum. tunc patet quod ante-
cedens illius consequentie est verum sed probat quod conse-
quens sit falsum. quia si. a. est quantum igitur respectu ma-
ioris minoris vel equalis. non respectu maioris. quod nullus
infinitus est altero maius nec respectu minoris. quod nihil est
a. infinito minus: cum. a. non sit parvum: nec respectu equa-
lis: quia tunc si ab uno auferatur unum pedale et a reliquo
semipedale unum infinitum altero esset maius quod est fal-
sum et probat consequentia. quod si ab equalibus in equalia de-
mas cetera remanet in equalia. Secundo arguitur sic. ista
consequentia non valet. hoc est figura igitur hoc est qualitas: et
hic arguitur per regulam igitur regula falsa. consequentia pa-
tet cum minori. quod figura est in quarta specie qualitatis. et ma-
ior arguitur. ponatur enim quod figura sit res figurata quod verum
est. quia figura est que terminus vel terminus clauditur ut dis-
finis primo geometrie: tunc est antecedens illius consequen-
tie verum. hec est figura demonstrato homine et consequens
est falsum. quia hec est substantia igitur non est qualitas. nec
potest dici quod ex isto antecedente potest concludi quod hoc est
quale: quod ponatur quod per se hoc demonstrat una albedo et
patet quod antecedens est verum et consequens falsum. quia
nulla albedo est quale sed qualitas: nec potest dici quod debet
concludi illud consequens igitur hoc est quale vel qualitas.
quod illud disunctum non est generalissimum alicuius predica-
menti sicut nec si homo vel non homo. Tertio arguitur
ista consequentia non valet. hoc est forma igitur hoc est qua-
litas: et hic arguitur per regulam igitur regula falsa. primo mi-
nor: quod si forma ponitur in quarta specie qualitatis et proba-
tur maior. quod demonstrata forma substantiali est antecedens
verum et consequens falsum. quare etc. Ad hec respon-
detur ad primum concedo illam consequentiam. hoc est infi-
nitum igitur hoc est quantum igitur respectu maioris minoris
vel equalis dato pro nunc quod equalitas non reperitur nisi
inter extrema distincta. unde dato per imaginationem quod
non esset aliquis numerus preter numerum binarium patet
quod iste esset quantum et non respectu maioris minoris vel equa-
lis. Si autem argueretur sic. hoc continuum est quantum igitur
respectu maioris minoris vel equalis. concedo. quod hoc
est quantum respectu minoris non quidem minoris eo sed
altero minoris: vel posset dici sicut plus quod continuum infini-
tum est quantum et magnum respectu minoris eo. Ex quo
non sequitur quod illud infinitum sit parvum sicut plus diceba-
tur. Verumtamen non est inconueniens quod unum infinitum
esset maius reliquo sicut posito quod. a. linea infinita in sursum
incipientem a puncto medio mundi et. b. linea infinita in sur-
sum incipientem a puncto aliquo spere ignis et patet quod. a.
est maius. b. non quidem simpliciter sed secundum quid puta secundum
partes terminatas. quare etc. Ad secundum argumentum
admisso gratia disputationis quod figura non distinguitur a re
figurata. dico quod iste terminus figura dupliciter sumitur. uno
modo prout convertitur cum hoc complexo ens quod ter-
mino vel terminus clauditur. et sic dico. quod non est in aliquo
predicamento sed est terminus analogus significans sub-
stantiam terminus vel terminus clausam. et etiam accidens

terminus vel terminus clausum: non eque primo sed primo
unum quod reliquum. quod plus natura est substantia terminus vel
terminus clausa quam aliquod accidens. et tunc patet quod ista con-
sequentia non est bona. hoc est figura igitur hoc est qualitas
vel quale. quia dato quod materia prima esset sine aliquo acci-
dente ipsa esse figura et figurata et tamen non esset qualitas
nec quale. Si autem sumitur hic figura uniuoce prout
convertitur cum illo complexo qualitas constitutiva figu-
rabilis vel figurati sic dico quod ille terminus figura est in predi-
camento qualitatis et in quarta specie inferior: ad istum ter-
minum qualitas de per se: et sic concedo istam consequen-
tiam hoc est figura igitur hoc est qualitas: et tunc nego quod
homo sit figura. quod nullus homo est qualitas terminus vel
terminus clausa. quare etc. Verumtamen est advertendum
quod figura principaliter sumpta tripliciter sumitur. Uno
modo pro imagine vel figura que fit ad aliquam rem repre-
sentandam et sic pertinet ad genus relationis. Secundo
modo pro eo quod est secundum quantitatem terminatam et sic per-
tinet ad genus quantitatis continue. Tertio modo prout
dicitur qualitates resultatem ex terminatione quantitatis con-
tinue et sic est in quarta specie qualitatis. Ad tertium ar-
gumentum dico similiter: quod iste terminus forma potest
dupliciter sumi uno modo prout convertitur cum illo com-
plexo ens dans esse subale vel accidentale. et sic dico quod iste
terminus forma non est in aliquo predicamento sed est ter-
minus analogus vel equiuocus significans formas substan-
tiales et accidentales plus unam quam reliquas vel non unam
ratione. Et sic patet quod ista consequentia non valet hoc est
forma igitur hoc est qualitas. nec arguitur per regulam.
Alio modo sumitur si forma prout convertitur cum illo
terminus pulchritudo. dicimus enim alique esse formosus
quando pulcher est: et isto modo si forma est in quarta spe-
cie qualitatis: et sic conceditur ista consequentia hoc est forma
igitur hoc est qualitas. et tunc negatur quod forma substan-
tialis sit forma: cum nulla talis pulchritudo sit aliqua turpitu-
do. quare etc. Vel dicatur quod forma multipliciter sumi-
tur. primo modo per actu substantiali materiae comunicabili qui-
datine dante esse composito simpliciter et sic vocatur for-
ma partis: ut anima. Secundo modo pro actu non comu-
nicabili materiae et habente esse subale sicut deus et intelligente.
Tertio modo pro ipsa natura que seruatur absque condi-
tionibus materialibus et generaliter respectu cuiuslibet rei na-
tura importata per definitionem et hec vocatur forma totius
ut humanitas. Quarto modo per causa exemplaria
et isto modo deus est forma creature et ars in mente arti-
ficis est forma artificiali. Quinto modo per actu qui dat
esse secundum quid et non simpliciter: sicut quodcumque accidens si-
ne sit intelligibile sine reale et isto modo forma est in quar-
ta specie qualitatis.

Amplius ad principale arguitur sic. ista conse-
quentia non valet. hoc est raritas igitur
hoc est qualitas. et hic arguitur per regulam. igitur etc.
consequentia tenet cum minori. quod raritas et densitas sunt
in secunda specie qualitatis: et probat antecedens: ponen-
do sicut communiter tenetur quod raritas non distinguitur a re-
rara. Isto posito patet quod antecedens est verum et conse-
quens falsum demonstrata una substantia rara. Secundo
sic non sequitur hoc est scientia igitur hoc est qualitas:
et hic arguitur per regulam cum si scientia sit in prima specie
qualitatis. igitur etc. patet maior ex hoc quod deus est scientia
et non est qualitas imo in eo nulla est qualitas cum sit sub-
stantia simpliciter. Tertio arguitur sic. non sequitur hoc est
quale igitur hoc est accidens: et tamen arguitur per regulam
igitur etc. consequentia patet cum maiori demonstrato uno
homine albo et minore probat. quia iste terminus accidens
est superior ad omnia predicamenta accidentium sicut si ens ad
omnia predicamenta simpliciter. Ad hec respondet ad primum
dicendo quod tenentes raritatem et densitatem distin-
gul a re densa vel rara non habent difficultatem respon-
dendi. quia tunc concedunt quod omnis raritas et densitas

est qualitas. Alij autem tenentes positionem factam in argumento hnt aliter respondere dicendo. qd tuc illi termini raritas & densitas non sunt de per se in pdicamento qualitas nec qditatue. sed de per accidens vel per reductionem: ratione distincti generalissimi ex concreto & abstracto qd de eis est verificabile. v3. iste terminus quale vel qualitas: licet igitur non sequitur hoc est raritas igitur hoc est quale. nec sequitur igitur est qualitas tam bene sequit igitur est quale vel qualitas. Aliiter posset responderi vt prius qd iste terminus raritas dupliciter sumitur vno modo p ut conuertitur cum illo termino ens habens magnam extensionem sub modica materia. & sic non est in aliquo pdicamento sed terminus analogus. Alio modo prout conuertitur cum illo termino qualitas habens multuz de extensione in modica materia & sic est in pdicamento qualitatit: & tunc consequentia pposita est bona. sed negatur qd aliqua substantia sit raritas eodem modo dicat de idēpitate. Ad secundum dicitur qd si scia in sua maxima cōitate non est in aliquo pdicamento: sed terminus analogus significans sciam que est substantia & sciam que est accidens & non eque pmo. Ideo non mirum si ista consequentia non valet. cum aut vniocaf & reponitur in pdicamento qualitatit tunc significat solum sciam que est accidens quo ad aliquid dicit sciens & sic sumendo consequentia pposita ē bona sed nego qd dens sit scia isto modo. Ad tertiu dicitur negando illam consequentiam nec arguit per regulam. q: abstractum non est superius ad concretuz nec eō uerso: sed abstractum est superius ad abstractum & cōcretum ad concretuz: ppter ea sicut sequitur hoc est qualitas ergo hoc est accidens. ita sequitur hoc est quale ergo hoc est accidentale. quare &c.

Amplius ad pncipale arguitur sic. nō sequitur a. est paternitas igit. a. est relatio & b arguitur per regulam igit regula non est vera. consequentia p3 cuz minor: q: relatio est generalissimū pdicamenti relationis & in ista arguitur & sit. a. vna paternitas & ponat qd nullus referat illam paternitatem ad aliquā filiationem non considerādo. tunc antecedens est veruz & consequens falsum. q: sequitur. a. est relatio igitur aliquis refert mediā te. a. relatione. cōsequentia p3. quia relatio est actus referentis fm qd referens est. Et ex alio quia bene sequit a filii a. est actio igitur aliquid agit. a. actione. Secundo argit sic. ista consequentia nō valet. Iste est pater igit iste est relatus & hic arguitur per regulam igit regula falsa. maior probatur & pono qd soz. statim post administrationem seminis corrupat ante inceptiōem sui filij. & p3 qd est pater & non est relatus: q: nondum habet filium. Similiter ponatur qd plato suus filius non sit pmo cum ipso soz. & patet qd soz. est pater & tamen non est relatus cuz sua relatio ad filiu nūqz ante hoc fuerit. Tertio arguit sic. ista consequentia nō valet. pater est pater igit pater est ad aliquid. & tamen hic arguitur per regulam igit regula falsa. consequentia patet cum minor: & maior:em. pbo. & pono cū subtilibus doctoribus qd relatio distinguatur a re relata sicut paternitas a patre. isto posito patet qd antecedens est verum & consequens falsum. q: si pater est ad aliquid igitur pater est relatio. qd est contra suppositum & p3 consequentia q: relatio & ad aliquid conuertuntur. quare &c. Ad hec respondetur ad pmo qd iste terminus relatio potest dupliciter sumi. vno modo verbaliter prout derivatur ab isto verbo refero. & sic dicit actualem relationem & non est gen^o generalissimū in pdicamento relationis. Alio modo relatio idem est qd respectus non cōnotando aliquā actionem sed puram habitudinem respectiūz alienius ad aliquid & isto modo ponitur pcedere & est simile sicut de istis terminis propositio cōstructio & oratio: vnde sicut propositio est: licet nullus proponat: & constructio licet nullus cōstruat & oratio licet nullus oret. sic est relatio licet nullus referat. Et secundū hunc modum conceditur qd ista cōsequentia. a. est paternitas igit. a. est relatio & negatur ista. a. est relatio igitur aliquid refert vel refer-

tur. Ad secundā formam concedendo illam & admissio pmo casu dico. qd soz. nō est pater & sic non habet relationem ad filium. Ad secundum casum dicitur qd soz. habet relationem ad filium & est relatus ad filium. ad istum intellectum habet respectum ad filiu. & sic non sequitur. soz. non habuit relationem ad filium igitur non est relatus ad filium. quia pro eodem instanti idē respectus sit & habet factuz esse. quare &c. Ad tertiu argumentum respondetur dubitando an consequentia illa sit bona. q: iste terminus ad aliquid potest denotare habitudinem termini ad terminū. & potest denotare habitudinem vie ad terminum. sicut enim est terminus ad terminuz ita est via ad terminum. vnde pater est ad filiu tanqz terminus ad terminum & e contra: & paternitas est via vel habitudo ad filium tanqz ad terminum. Dico ergo qd si li ad aliquid dicit habitudinem vie ad terminū sic est gnāissimū pdicamenti relationis. & pdicatur de per se generibus & speciebus. v3. paternitate & filiatione: & sic conuertitur cum illo termino relatio. Si autem dicit habitudinem termini ad terminuz. sic non est de p se generā pdicamenti relationis sed conuertitur cum illo termino relatiūz. verificabile de concretis eiusdem pdicamenti. Per hoc ergo p3 responsio ad argumentum cum dicitur. pater est pater igitur pater est ad aliquid. si li ad aliquid denotat habitudinem termini ad terminuz cōceditur consequens & cōsequentia. & cōcluditur igitur pater est relatio negatur consequentia. nec tunc li ad aliquid conuertitur cum li relatio. Si aut sumat li aliquid prout denotat habitudinem vie ad terminuz sic negatur consequentia pposita. nec arguitur ab inferiori ad suum superius plusqz si argueret pater est pater igit pater est relatio. quare &c.

Amplius ad pncipale arguitur sic. Ista consequentia non valet. b. est corruptio igitur. b. est actio & hic arguitur per regulam. igit &c. consequentia p3 & antecedens pbatur pro maior. quia dato. b. lumine qd corrupatur per absentiaz conseruantis p3 qd b. est corruptio & tamen nō est actio. quia illud lumen corrupitur & nihil agit ad corruptionem illius. Secundo arguitur sic. nō sequit. a. intelligit igitur. a. agit. & tamen hic arguitur per regulam. igit &c. consequentia patet cuz maior tam de deo qz de creaturis. nam anteqz mundus fieret essentia diuina intelligebat & non agebat. sicut in creaturis intelligere est recipere. & per consequens pati & non agere. minor: similiter p3 quia illud verbū intelligo est verbum actinum. Tertio arguit sic. non sequitur hoc si frigeat igitur hoc alterabitur. & tamen arguit per regulam. igitur &c. consequentia tenet cuz minor: & maior: probat: quia in casu est antecedens verum & consequens falsum. posito qd. a. sit tres partes calide per totuz vt duo & quarta pars sit frigida similiter vt duo: & cōdensentur iste tres partes calide ad quantitatem quarte & rarefiat illa quarta frigida ad quantitatem illam trium quartarum calidarum sine acquisitione caliditatis & frigiditatis. tunc patz qd antecedens est verum. quia hoc iam non est frigidum & aliquando fiet frigidum igitur hoc frigeat. & consequens est falsum qd alterabitur. quia si hoc alterabitur igitur aliqua velocitate alterationis alterabitur consequens falsuz. quia velocitas alterationis attenditur penes latitudinem qualitatis vel ipsam qualitatem acquisitam vel deperditam in tanto vel in tanto tempore. sed hoc non acquirit aliquam qualitatem nec aliquam latitudinem qualitatis igitur hoc non alterabitur. Ad hec respondetur ad primuz dicitur qd corruptio tripliciter sumitur actiue pro re corrupte: passiue pro re que corrupitur: aut pro motu distincto ab vtroqz. si corruptio capitur actiue pro re corrupte conceditur illa consequentia. b. est corruptio igitur. b. est actio & nego. antecedens. q. b. lumen sit corruptio cum non sit corruptio. Si autem sumitur corruptio secundū modo passiue nego consequentia: nec arguit per regulam: sed ex isto antecedente d3 concludi igit. b. est passio. Si vero tertio modo sumat corruptio sic itez concedit

consequentia et negatur antecedens. quod illud lumen non est motus distinctus ab ipso lumine et ab ipso corruptente. Sed hic forte dubitatur sumendo corruptionem secundo modo utrum. b. corruptatur. quod non videtur. a quo corruptatur. Cuius potest dici primo quod. b. corruptitur et a nullo corruptitur. nec hoc est inconueniens. Secundo modo potest dici quod corruptitur. a sole deiciente conseruare. non quidem de per se sed de per accidens et per modum sequele. Et ubi corpus luminosum desineret esse tunc lumen corrupteretur per modum sequele a corruptente corpus luminosum. Tertio modo potest dici quod. b. non corruptitur sed definit esse. Ad secundum argumentum respondet quod istud verbum intelligere sicut verba pretendunt solum potest denominare. et sic non est in aliquo predicamento sed terminus analogus. non obstante quod sit verbum actuum secundum grammatice. certum est. n. quod non sequitur deus intelligit igitur agit vel patitur. Secundo modo sumitur illud verbum intelligere prout connotat precise actum distinctum cum motu vel mutatione et isto modo ponit in predicamento qualitatis. et tunc non sequitur in creaturis. hoc intelligit igitur hoc agit vel patitur. quod postquam intellectio diu causata est antecedens est verum et consequens falsum. Tertio modo sumitur idem verbum primo ut connotat actum distinctum cum motu vel mutatione et isto modo ponitur in predicamento passionis: et sic non sequitur hoc intelligit igitur hoc agit: tamen bene sequitur igitur hoc patitur. Eadem distinctio fiat de illo verbo videtur. Ad tertium argumentum concedit illa consequentia hoc frigitur ergo hoc alterabitur: et conceditur quod illud magna velocitate alterabitur. et ultra dicitur quod motus alterationis non est per se alteratio. sed de per se accidens non attenditur penes latitudinem forme acquisitam vel deperditam: sed penes denominationem in isto casu attendenda est velocitas: quod autem ibi sit de per accidens alteratio pro ratione refractionis et condempionis.

Amplius ad principale arguitur sic. ista consequentia non valet. a. est intensio vel remissio igitur. a. est actio vel passio et tamen arguitur per regulam. igitur et. consequentia tamen cum minori et maiore probo. et pono quod. a. sit vna caliditas diu causata in sole. quo posito pro quod. a. est intensio vel remissio quia certe intensio vel remissionis: et tamen. a. non est actio nec passio. quia non agit nec patitur. Secundo arguitur sic. non sequitur hoc producit igitur hoc patitur. et tamen hic arguitur per regulam. igitur et. pro consequentia cum minori et maiore arguitur. quia demonstrata anima que creatur (gratia argumentum) h anima producit. et tamen ipsa non patitur quod nulla passione patitur. Tertio arguitur sic. sicut non sequitur. a. conseruat igitur. a. agit: sic non sequitur. b. non conseruatur igitur. b. agit. et tamen arguitur per regulam. igitur et. pro consequentia cum minori et maiore similiter. quia dato vno conseruante et vno conseruato ab eo. Ad hec respondetur ad primum quod si intensio et remissio sumitur pro re distinctas re intensa vel remissa sic negatur antecedens tanquam impossibile. si autem non fiat huiusmodi differentia dico quod isti termini intensio vel remissio aliquando sunt nomina verbalia actuales actiones denominatiua et isto modo sunt in predicamento actionis. et sic conceditur consequentia proposita et negatur antecedens in casu illo. Alio modo isti termini intensio et remissio sunt termini nominales non denominantes tales actiones actuales et sic sunt in predicamento relationis vel qualitatis et isto modo consequentia proposita non valet nec arguitur per regulam. Est tamen notandum quod qualitates elementares possunt multipliciter considerari primo modo secundum ordinem ad agendum vel paciendum bene vel male. et sic sunt in prima specie qualitatis. Secundo modo prout sunt faciliter vel difficulter actiua. et sic sunt in secunda specie. Tertio prout ordinantur ad potentias imutandas et hoc absolute. et sic sunt in tertia specie. Quarto modo prout eueniunt ab agente. et sic sunt in predicamento actionis. Quinto modo prout re-

cipiuntur in passio. et sic sunt in predicamento passionis: vel potest dici pro istis duobus vltimis modis quod quando agens agit in passum causant duo respectus. vnum in agente et alium in passio preter motum medium. quod respectus faciunt predicamenta distincta actionis et passionis et non motum medium quod litercunq; consideretur. sed est in aliquo illorum de per accidens solum: inquam vero anectis respectui agentis sic est in predicamento actionis. inquam vero coniungit respectui qui est in passio sic est in predicamento passionis. quare et. Ad secundum dicitur quod illud verbum producit potest conuertere cum isto complexo: est ab aliquo: vel de aliquo. et sic si producit non est in aliquo predicamento. Ideo non sequitur hoc producit igitur hoc agit nec arguitur per regulam. Nam filius in diuinis vel spiritus sanctus producit. et tamen non agit nec patitur. Alio modo potest si producit conuertere cum hoc complexo sit de non esse ad esse: et sic concedo illam consequentiam h anima producit igitur patitur. quod pati tripliciter sumitur complexiue subiectiue et terminatiue. Complexiue patitur compositiue subiectiue patitur materia: et terminatiue patitur forma. et cum dicitur quod nulla passio patitur: negatur quia patitur se ipsa passione vel mutatione distincta a se et. Ad tertium dicitur primo quod illa verba conseruare vel conseruari non sunt in aliquo predicamento. et sic non arguitur per regulam. Secundo modo potest responderi quod non sequitur de prout hoc conseruatur igitur hoc agit: tamen bene sequitur igitur hoc agit vel agebat. Tertio modo respondent theologi quod si hoc conseruat hoc agit. et sic deus semper agit creaturam non quidem actione stricte sumpta pro continua productione de non esse ad esse sed pro actione large dicta que est dependentia effectus a causa. quare et.

Amplius ad principale arguitur sic. ista consequentia non valet. celum est in hoc ubi igitur celum est alicubi. et tamen arguitur per regulam. igitur et. consequentia tenet cum minori et maiore arguitur. quod antecedens est verum et consequens falsum. Nam demonstrato ubi pro presenti instanti h vltima spera: est antecedens verum: et quod consequens sit falsum probatur. quia si vltima spera est alicubi igitur est in aliquo loco quod falsum est cum nihil circundet ipsam. Secundo arguitur sic. non sequitur. a. est in hoc ubi igitur. a. est in aliquo situ et tamen arguitur per regulam. igitur et. consequentia pro cum minori et maiore: enim probo. quod anima tua est in ubi in quo tu es non tamen est in situ in quo tu es: quod situs est adiacentia partium sed anima tua non habet partem nec partes ideo ipsa non potest habere situm. Tertio arguitur sic. non sequitur b. est vestis igitur. b. est habitus. et tamen arguitur per regulam. igitur et. consequentia tenet cum minori et maiore similiter posito quod. b. vestis non sit habitus alicuius. quare et. Ad hec respondetur ad primum non est inconueniens vltima speram esse in loco. quod aliquid esse in loco contingit dupliciter vel in loco qui vel in loco quo. illud est in loco qui quod est in superficie continente spiritum sicut aer in cocao ignis et ignis in cocao orbis lune: istud autem est in loco quo quod est situatus per respectum ad aliquid quiescens et isto modo centrum mundi est locus quo omnium elementorum et omnium sperarum celestium. et sic conceditur quod vltima spera est in centro mundi tanquam in loco quo. et sic diuisibile est in indiuisibile sine impossibilitate aliqua et isto modo saluat quod vltima spera mouet localiter et eius motus est motus localis et non motus ubi sicut dicunt quidam quod ubi non est motus sed est respectus fundatus in motu vel locato et causatus a loco in quo mobile mouetur. unde ubi secundum auctores sex principiorum est circumscripctio corporis a loci circumscripctio prececess. Pro quo notandum quod triplex circumscripctio reperitur vna hanc locum circumscribit localiter et ista est actiua. alia est corporis prececessi. circumscribit a loco et ista est passiva. et tertia quod resultat ex vtraque et hec est ubi secundum quod est predicamentum: quod ubi fundatur subiectiue in corpore circumscripctio sicut in subiecto. Est tamen hic auertendum quod sicut aliquid dicitur esse in loco dupliciter. videlicet materialiter vel formaliter.

Ita ubi potest dupliciter causari vel a loco formali vel a loco materiali si a loco materiali ubi sperere ignis causatur a centro mundi qui est locus eius quo et formali. **A**uctor ergo sex principiorum describit ubi materialiter tantum et non formaliter ex mobili aliter se habere per motum circa locum quo formaliter sumptum. **E**x quibus sequitur quod in sphaera saturni est duplex ubi et in ultima sphaera solus est unum ubi. **P**rimus pro eo quod est in loco materiali et loco formali. **S**ecundus similiter quod ultima sphaera est solum modo in loco formali. **A**d secundum potest dupliciter responderi. **P**rimo quod consequentia non valet nec arguitur per regulam. quod ubi et situs faciunt predicamenta distincta. **U**el dicatur quod sicut anima est in loco divisibili de per accidens ita est in situ de per accidens ratione corporis. et non sequitur situs est adiacentia partium: sed anima non habet partes igitur non est in situ sicut non sequitur locus est superficies tangens locatum sed nulla superficies tangit animam tuam igitur anima tua non est in loco: sed bene sequitur quod anima tua non est in loco per se et ita ex primo sequitur quod non est in situ per se. **A**d tertium argumentum respondetur quod habere contingit quatuor modis. **P**rimo modo aliquid habet aliud quod habet aliquam qualitatem sive fuerit divisibilis ut albedo et nigredo sive indivisibilis ut virtus et scientia. **S**ecundo modo aliquid habet aliud quod habet aliquam quantitatem ut pedalem vel bipedalem. **T**ertio modo aliquid habet aliud quod habet illud circa se sicut vestitum tunica vel arma. **Q**uarto modo aliquid habet aliud quod habet illud in membro sicut anulum indigito. **Q**uinto modo aliquid habet aliud tanquam partem vel membrum ut manum vel pedem. **S**exto modo aliquid habet aliud sicut continens contentum. et sic locus habet locatum. **S**eptimo modo modo aliquid habet aliud ut possessionem. ut boues vel agrum. **O**ctavo modo aliquid dicitur aliud habere sicut vir uxorem et contra. dico ergo quod si vestis et tunica non se habet aliquo istorum modorum. negatur ista consequentia. a. est vestis igitur. a. est habitus. nec arguitur per regulam. quod tunc vestis non est in predicamento habitus. Si autem se habeat aliquo istorum modorum puta tertio vel quarto vel septimo modo: argumentum est bonum et non sequitur per. a. nihil vestitur igitur. a. non est habitus. quod et si non sit habitus talis modo tamen est habitus alio modo. **A**lter potest responderi et claritas quod ille terminus dupliciter potest sumi adiective et substantively. Si adiective non facit predicamentum et sic non arguitur ab inferiori ad suum superius. **S**i substantively sic tripliciter sumitur primo prout convertitur cum isto termino vestimentum: et tunc sequitur. b. est vestimentum igitur. b. est habitus ab uno convertibili ad reliquum. **S**ecundo modo pro qualitate de difficili mobili et sic est in prima specie qualitatis et iterum pro eo quod non arguitur ab inferiori ad suum superius. **T**ertio modo pro adiacentia corporum et sic facit predicamentum distinctum ab alijs et sumitur abstractione. ex quo pro eo quod non sequitur. b. est vestis igitur. b. est habitus. sicut non sequitur. b. est album igitur. b. est qualitas: sed bene sequitur. b. est vestitio igitur. b. est habitus. similiter bene sequitur. b. est vestis igitur. b. est habitus sumendo vestem pro eo quod actu vestit: etiam sequitur. a. est vestimentum igitur. a. est habitus. **J**uxta predicta est notandum quod habitus secundum auctorem sex principiorum est adiacentia corporum et eorum que circa corpus sunt: ubi est distinguendum de triplici adiacentia. prima est figurantis et terminantis et hec est activa. secunda est figurati et terminati et hec est passiva. ex quibus resultat tertia que est habitus predicamentum ab alijs distinctum. **I**tem notanter dicitur adiacentia. quod aliud est inherens aliud adiacentia: inherens. n. dicitur pro primo modum accidentis quantum ad suum in esse. quod accidentis esse est in esse. et ideo nullo modo potest convenire substantie complete quod quod vere est nulli accidit primo physicorum. **S**ed adiacentia dicitur quodam applicatione rei per se existentis ad aliam rem et hoc convenit sibi sicut vestimentum ad faciem corporis quorum quolibet est sibi: accidens igitur inheret et non adiacet: vestimentum vero adiacet et non inheret.

Etiam cometator quanto metaphysice dicit quod predicamentum habitus accipit ex adiacentia continentis ad contentum. non prout continens habet contentum sed pro ut contentum habet continentem: ut arbor corticem. homo vestes. **S**ed hic est advertendum quod habitus non est in toto corpore et in qualibet parte corporis sed solum in illis que habent denominare suum totum. sicut galeatus esse appropriat sibi caput. et calciatus pedes. **E**x quo sequitur quod habitus non debet alicui corpori nisi organzato vel habenti diversitatem partium. et hinc est quod inanimata sicut lapides non dicuntur proprie habere habitum. **I**tem sequitur quod habitus prout est predicamentum non est accidentium sed substantium. nec substantium omnium sed solum corporalium: nec corporatum omnium sed habentium diversitatem partium: sicut sunt vivencia nec secundum omnes partes sed secundum exteriores. quoniam in omnibus viventibus inveniatur ut arbor habet corticem equus stellam. homo vestem: tamen magis est in usu respectu hominum et eorum que sunt circa hominem quam aliorum ab homine. quare et.

Amplius et ultimo ad principale arguitur sic. ista consequentia non valet. deus generat deum igitur suba generat deum: et tamen hic arguitur per regulam: igitur et. consequentia tenet cum minori et maiori similiter. pro quia antecedens est verum et consequens est erroneum. quod nec substantia que est creatura generat deum. nec substantia que est essentia divina generat deum. **S**ecundo arguitur sic. hec consequentia non valet. hec essentia indivisibilis est numerus ternarius ergo hec essentia indivisibilis est quantitas. et tamen hic arguitur per regulam. igitur et. consequentia tenet cum minori et maiore probo. quod antecedens est verum et consequens falsum igitur consequentia non valet. quod antecedens sit verum probo. quod essentia divina omni quaque simpliciter simplex est tres persone igitur est numerus ternarius. et quod consequens sit falsum probatur. quod si hec essentia divina est quantitas vel igitur quantitas continua vel quantitas discreta. sed nec sic nec sic cum essentia divina non habet partem nec partes. **T**ertio arguitur sic. ista consequentia non valet. a. b. c. sunt in divinis quorum nullum est pater nec filius nec spiritus sanctus igitur aliqua sunt in divinis quorum nullum est pater nec filius nec spiritus sanctus et hic arguitur per regulam. igitur et. consequentia patet cum minori et maiorem probo. et pono quod a. sit pater et filius et b. filius et spiritus sanctus. c. vero pater et spiritus sanctus. quo posito patet quod antecedens est verum. quia a. est in divinis: quod non est pater nec filius nec spiritus sanctus: et b. similiter est in divinis quod non est pater nec filius nec spiritus sanctus et ita de c. igitur et. quod antez consequens sit falsum probo. quia nulla sunt in divinis quin illa sunt pater vel filius vel spiritus sanctus. **A**d hec respondetur ad primum concedo quod illa consequentia non valet. nec arguitur per regulam quod mutatur suppositio secundum theologos. quod si deus in antecedente supponitur pro suba et in consequente pro essentia modo regula presupponit quod non varietur suppositio generalis propterea non sequitur homo est species specialissima igitur animal est species specialissima quod in antecedente supponitur si homo materialiter vel simpliciter et in consequente supponitur personaliter. **V**erum tamen melius diceretur quod si homo materialiter sumptum vel personaliter. quia superius debet verificari de suo inferiori: modo certum est quod quilibet istorum est impossibile si homo est animal si homo est si animal. quare et. **A**d secundum potest dupliciter responderi primo negando hanc consequentiam. hec essentia est numerus igitur hec essentia est quantitas. quod numerus equivoce dicitur de deo et creaturis sicut scientia equivoce vel analogice dicitur de deo et qualitate. **A**lter respondetur et melius quod persone divine non faciunt numerum: cum non distinguantur equaliter. **E**t tunc ad argumentum persone divine sunt tres vel tria entia vel tres res igitur sunt numerus ternarius. dicitur quod illi termini duo tria quatuor possunt dupliciter sumi transcendenter et quantitative de predicamento quod

istatis. primo modo negat consequentia et concedit antecedens. sed secundo modo concedit consequentia et negat antecedens. Ad tertium argumentum potest dupliciter responderi. **P**rimo modo negando antecedens. v. g. a. b. c. sunt in divinis quod nullum est pater filius vel spiritus sanctus. quod significat quod a. b. c. sunt in divinis et nullum illorum demonstratis. a. b. c. est pater filius vel spiritus sanctus. quod est falsum. quod demonstratis tribus personis aliquid istorum est pater filius vel spiritus sanctus et ille tres persone sunt. a. b. c. igitur demonstratis. a. b. c. aliquid istorum est pater filius vel spiritus sanctus: et non valet hec consequentia. nec. a. est pater filius vel spiritus sanctus nec. b. nec. c. igitur nullum istorum demonstratis. a. b. c. est pater filius vel spiritus sanctus. sicut posito quod a. sit soror. et plato. currit soror. et non plato. sit. b. Joannes et Licero: currat Joannes et non Licero. isto posito non sequitur. nec. a. currit nec. b. currit igitur nullum istorum currit demonstratis. a. et b. sic similiter non sequitur in proposito. **A**lii respondet negando consequentiam principales nec arguit per regulas. et ratio quod regula presupponit quod quando arguitur ab inferiori ad suum superius a parte subiecti precise predicata debent fixa manere in voce significatione et suppositione atque quacumque limitatione. **S**imiliter si argueret a parte predicati subiecta sic debent manere propterea non sequitur homo currit igitur animal disputat. homo hominem videt igitur animal omnem hominem videt. **D**ico ergo quod consequentia illa non valet propter consimilem causam. quod si nullum in antecedente est simpliciter adiectivum termini distincti et in consequente termini simplicis. hec enim. a. b. c. sunt in divinis quorum nullum est pater filius vel spiritus sanctus. significat quod a. b. c. sunt in divinis et nullum. a. vel. b. vel. c. est pater filius vel spiritus sanctus. Sed ista aliqua sunt in divinis quorum nullum est. significat quod aliqua sunt in divinis et nullum ens istorum est pater filius vel spiritus sanctus. quare etc. **E**x hijs sequitur quod si relativum semper refert sibi antecedens magis similitudinem hec consequentia non valet. homo differt ab animalibus quod est asinus igitur aliquid differt ab animalibus quod est asinus: nec arguitur per regulam ab inferiori ad suum superius. quod si quod in antecedente refertur li animalibus cum non possit referretur illum terminum homo et in consequente refertur li aliquid quod sibi magis est simile quam li animalibus. quod si aliquid est nominativum casus et neutri generis sicut relativum: li animalibus aut ablativi casus. quare etc.

Secunda regula principalis est ista. Ab inferiori ad suum superius negatione preposita distributive vel confusivae non valet argumentum. propter primam non sequitur. nullus homo currit igitur nullum animal currit. hoc non est homo igitur hoc non est animal. propter secundam non sequitur. omnis homo currit igitur omne animal currit: tamen homo est homo igitur tamen homo est animal: tu differens ab homine igitur tu differens ab animali. **I**ste leo est fortior homine igitur est fortior animalibus. **E**t sic de alijs qualitercumque.

Propter tertiam particulam non sequitur tu incipis esse albus igitur tu incipis esse coloratus: deus incipit esse homo igitur deus incipit esse animal. **S**oror. in quantum homo est risibilis igitur soror. in quantum animal est risibilis. omnis homo propter soror. currit igitur omnis homo propter hominem currit. tu primo curris igitur tu primo morieris: nunc ultimo est hoc instans igitur nunc ultimo est aliquid instans. **I**ste enim homo significat primo hominem igitur significat primo animal: eodem genere iste homo est homo igitur contingenter hoc est homo: si tu es homo animal tu es asinus demonstrato per li animal asino igitur si tu es animal tu es asinus. **A**lii tamen bene valet argumentum cum confusione: ut omnis homo est homo igitur omnis homo est animal: tamen homo currit igitur tamen animal currit. necessario homo est homo igitur necessario animal est homo: promitto tibi denarium igitur promitto tibi aliquid. iste terminus homo significat boiem igitur significat animal. tu differens ab omni homine igitur tu differens ab omni animali. tu es fortissimus omnium boium igitur tu es fortissimus omnium animalium. **E**t sic de alijs suo modo. **P**ro quo est notandum quod terminorum confundentium

confuse tamen quidam non includunt negationem. quidam autem includunt. **E**xemplum primum ut promitto appeto. **E**xemplum secundum ut incipit et desinit. **I**tem terminorum non includentium negationem quidam confundunt confuse tamen ratione sue categorice. quidam autem non sed potius ratione hypothetice implicite vel explicite. **E**xemplum primum ut promitto volo desidero appeto significat. et sic de alijs. **E**xemplum secundum ut nota conditionis casualis et reduplicacionis que immediate nota conditionis importat. **D**ico ergo quod ab inferiori ad suum superius cum nota confusionis primo modo dicta deducto quocumque alio impedimento est bonum argumentum sed secundo modo non ut exempla demonstrant. **I**tem terminorum includentium negationem quidam vnae solam includunt quidam autem duas vel saltem vnam cum altero signo distributivo. **E**xemplum primum ut incipit et desinit. primo et ultimo. primum et ultimum. note exceptionem vel contingit. **E**xemplum secundum signa uniuersalia affirmativa: dictiones contingit et nota necessitatis. **D**ico ergo quod ab inferiori ad suum superius cum nota vel termino confuso includente negationem primo modo deducto alio sine categorice remaneat non valet argumentum. sed arguendo cum signo confuso includente negationem secundo modo v. g. argumentum bonum exempla superius posita sunt. **C**ontra istam regulam arguitur sic. **I**sta consequentia est bona homo non currit igitur animal non currit. et hic arguitur ab inferiori ad suum superius negatione preposita. igitur etc. consequentia tenet cum maiori. quod oppositum consequentis repugnat antecedenti et minorem probo. quod autem arguat ab inferiori ad suum superius per se: sed quod negatione preposita probatur. quod continue preponitur negatio verbo principali. **S**ecundo arguitur sic. **I**sta consequentia est bona. non omnis homo currit igitur non omne animal currit. et tamen arguitur negatione preposita. igitur etc. consequentia tenet cum minori et maiorem probo: quod illa consequentia est bona homo non currit igitur animal non currit igitur et alia per consequentia quod ille consequentia convertuntur cum antecedentia et consequentia convertuntur et cetera sunt paria. **T**ertio arguitur sic. **I**sta consequentia v. g. nullus numerus binarius est igitur nullus numerus est. et hic arguitur negatione preposita. igitur etc. consequentia per consequentia cum minori et maiorem probo: quod oppositum consequentis repugnat antecedenti. v. g. nullus numerus binarius est et aliquid numerus est. quod si aliquid numerus est vel iste est numerus binarius et sic habet prepositum autem est ternarius vel quaternarius et qualitercumque dicat sequitur quod binarius est. **A**d prima duo argumenta. dico quod regula intelligitur sic. ab inferiori ad suum superius negatione preposita distributive superius ratione cuius arguitur non valet argumentum: modo per se nec in prima nec in secunda forma distribuitur inferius et superius. **A**d tertiam formam dico quod concludit verum sed hoc non est ratione forme. sed ratione materiae: sicut etiam sequitur quod nulla prepositio vera scilicet igitur nulla prepositio scitur: quod oppositum consequentis repugnat antecedenti. v. g. aliquid qua prepositio scitur quod nulla prepositio vera scitur. quod nihil scitur nisi verum. **S**imiliter etiam sequitur. **I**ste homo non est animal igitur iste homo non est animal. quod si iste homo est animal iste homo est et si iste homo est. iste homo est iste homo. et si iste homo est iste homo iste homo est homo per primam regulam. et sic exposito consequente sequitur oppositum formaliter antecedentis. quare consequentia ista formalis est sed non de forma quod petit regula.

Amplius ad principale arguitur sic. ista consequentia est bona non homo est igitur nullus animal est. et tamen hic arguitur ab inferiori ad suum superius negatione preposita. igitur etc. consequentia tamen cum minori et maiorem probo. quod antecedens est impossibile. **S**ecundo arguitur sic. tamen homo est homo igitur tamen animal est homo. **I**sta consequentia est bona. et hic arguitur negatione preposita. igitur etc. consequentia tamen cum maiori et minori probatur. quod si tamen includit negationem sed ibi arguitur dictione exclusiva precedente igitur et negatione preposita. **T**ertio arguitur sic. **I**sta consequentia est bona: nullus homo risibilis est

igitur nullus homo est: et tamen hic arguitur ab inferiori ad suum superius negatione proposita. igitur et c. consequentia tunc cum maiori et minorem probat: quia omne se habens per modum appositionis respectu alterius inferioris est eo: sicut si albus homo respectu istius termini homo: sed si homo risibilis habet se per modum appositionis respectu istius termini homo igitur inferioris est eo. Ad primum dicitur quod ista consequentia est bona. quia antecedens est impossibile et sic non est formalis quia contradictorius consequentis non formaliter repugnat antecedenti. nec est bona de forma. quia sibi similis in forma non valet. unde non sequitur nullus homo currit igitur nullum animal currit. Ad secundum nego quod arguat negatione proposita: ad arguendum si tamen includit negationem: sed arguit si tamen precedente: igitur et negatione: non valet argumentum. quia propter hoc quod si tamen includat negationem non sequitur aliquam negationem esse. quia si includit est terminus ampliativus sed debuit sic argui hic arguitur dicitur ex clausura precedente et ipsa est negatio. igitur et c. consequentia est bona sed minor est falsa ut patet. Ad tertium concedo illam consequentiam. nullus homo risibilis est igitur nullus homo est. et nego quod ibi arguat ab inferiori ad suum superius. quia si homo risibilis non est inferiori ad si homo. et cum dicitur quod omne se habens per modum appositionis et c. si sic intelligitur dicitur quod omne compositum ex adiectivo et substantivo est inferioris ad substantivum solitarie sumptum sic negatur illa. nec est regula. quia ubi adiectivum convertitur cum substantivo non est illud dicitur verum: sicut est in proposito: si tamen intelligitur ubi adiectivum non convertitur cum substantivo suo conceditur illa maior et negatur minor. et cum dicitur si homo albus habet se per modum appositionis igitur et si homo risibilis. non valet argumentum. quia in prima non convertitur adiectivum cum substantivo et in secunda convertibiliter se habet. Aliter posset dici concessio quod si homo risibilis sit inferioris ad si homo. et quia ista consequentia est bona et formalis: sed tunc gratia maiore sicut ista nullus homo coloratus est igitur nullus homo est. non enim posset poni oppositum consequentis cum antecedente: similiter sequitur nullum animal coloratum est igitur nullum animal est. propter consimilem causam: quia autem ista non valeat de forma. patet quia non sequitur nullus homo albus est igitur nullus homo est. nec sequitur nullum animal nigrum est igitur nullum animal est. quare et c.

Amplius ad principale arguitur contra secundam partem regule. Ista consequentia est bona. omnis homo est igitur omne animal est: et tamen hic arguitur ab inferiori ad suum superius distributive precedente. igitur et c. consequentia tenet cum minori et maiori similiter probat. quia oppositum consequentis repugnat antecedenti. Secundo arguitur sic. Ista consequentia est bona. omnis homo animal non est igitur omne animal animal non est. et hic arguitur distributive precedente. igitur et c. consequentia tunc cum minori et maiorem probat. quia oppositum consequentis repugnat antecedenti. v. g. omnis homo animal non est et aliquid animal omne animal est. quia ex ipsis sequitur quod homo non est: probatur quia ex opposito cum una premissarum sequitur oppositum alterius premissae. sequitur omnis homo est et aliquid animal omne animal est igitur homo omne animal est. quod est oppositum prime partis. Tertio arguitur sic. ista consequentia est bona. omnis homo currit igitur omne animal currit. et hoc arguitur distributive precedente. igitur et c. consequentia tunc cum minori et maiorem probat. quia illa propositio est alterius illativa que asserit adequatum significatum illius: sed hec propositio omnis homo currit asserit quod omne animal currit. ergo consequentia bona. minor probatur. nam hec propositio omnis homo est asserit: quod omne animal est sed tam universalis est ista omnis homo currit sicut ista omnis homo est igitur a pari asserit omne animal esse vel currere. Ad primum argumentum dicitur quod regula non intendit quod nunquam sit consequentia bona et formalis aut de forma ab inferiori ad suum superius distributive affirmativa precedente: sed intendit ut in pluribus quod non valeat cum verbis adiectivis vel substantivis de tertio

adiacente: et hoc formalis vel de forma. unde illa consequentia non valet. omnis homo currit igitur omne animal currit nec de forma nec de materia nec formaliter nec materialiter. Item illa omnis homo est asinus igitur omne animal est asinus. omnis homo est animal igitur omne animal est animal. quolibet istarum est bona et formalis sed solum de materia est bona. quia aliqua similis in forma non valet. Item omnis homo est igitur omne animal est: est bona de forma et formalis quia quolibet sibi similis in forma tunc et sic concedo quod ab inferiori ad suum superius affirmative distributive de secundo adiacente est consequentia bona formalis et de forma. Ad secundum dico quod illa consequentia est bona et formalis sed non de forma: quia non sequitur in simili quolibet homo homo non est igitur omnis homo homo non est. dato. n. quod non esset aliquis homo masculus esset antecedens verum et consequens falsum. quare et c. Ad tertium argumentum dicitur negando illam consequentiam. omnis homo currit igitur omne animal currit et nego quod antecedens asserat omne animal currere sed bene significet idem. Et tunc ad argumentum nego consequentiam nec est similitudo quia una est de secundo adiacente et non alia. quare et c.

Amplius ad principale contra tertiam partem regule arguitur et primo probando quod illa consequentia est bona. a. terminus significat primo hominem igitur significat primo animal. et pono quod a. sit ille terminus homo mentalis. quo posito arguitur sic. exponentes consequentis sequuntur ex exponentibus antis igitur consequens sequitur ex antecedente. antecedens probatur. Nam sequitur. a. significat hominem et non immediate ante nunc significavit hominem igitur significat animal et non immediate ante nunc significavit animal. consequentia probat quia prima pars consequentis sequitur ex prima parte antecedentis et secunda ex secunda. Secundo arguitur sic. quod illa consequentia sit bona nullus homo preter se. currit igitur nullus homo preter hominem currit. quia si consequentia est bona. tamen se. est aliquis homo currit igitur tamen homo est aliquis homo currit. et si tamen se. est aliquis homo currit convertitur cum illa nullus homo preter se. currit igitur per idem sequitur. nullus homo preter se. currit igitur nullus homo preter hominem currit. Tertio arguitur quod ista consequentia sit bona. Si homo currit risibile currit igitur si animal currit risibile currit. quia si consequentia est bona homine corrente risibile currit igitur animali corrente risibile currit. per primam regulam et aliquid antecedit ad antecedens igitur idem antecedit ad consequens: sed si consequentia est bona. si homo currit risibile currit igitur homine corrente risibile currit. igitur et hec est bona si homo currit risibile currit igitur animali corrente risibile currit et ex consequente sequitur quod si animal currit risibile currit igitur idem sequitur ex antecedente. et sic si consequentia est bona si homo currit risibile currit igitur si animal currit risibile currit. Ad hec respondet ad primum quod ille terminus primo tripliciter sumitur primo exponitur inceptibiliter. secundo exponitur comparabiliter et tertio officialiter solum. primo modo exponitur ut dicitur est per primam causam veritatis inceptionis. secundo modo exponitur sic. a. significat hominem et significat aliud ab homine et nihil prius aut ita cito significat sicut hominem igitur. a. significat primo hominem. tertio modo sumitur convertibiliter cum si primarie vel adequate. Dico igitur quod sumitur primo modo non valet consequentia illa de forma. a. significat primo hominem igitur significat primo animal. quia dato quod a. continue ante hoc significavit asinum et nunc primo significet hominem esset antecedens verum et consequens falsum. Tertium tamen sumendo. a. pro termino mentali consequentia est satis bona. Sumendo secundo modo si primo. nego quod iste terminus homo significet primo hominem. quia statim sequitur quod significet aliud ab homine quod est falsum. Et ubi aliquis vellet quod si homo significet aliud ab homine: quia maius et formaz eius sic conceditur quod si homo significat primo animal et significat primo corpus sicut significat primo hominem. Sed sumendo tertio modo si primo dico quod consequentia non valet sicut non sequitur si homo significat adequate hominem igitur

significat adequate animal: si homo significat homines in mediate sub rōne humanitatis igitur significat animal in mediate sub rōne animalitatis. quare &c. **Ad secundum** dicitur quod si exclusiva & exceptiva convertantur non tamen sequitur quod si exclusiva infert superius sui subiecti quod etiam exceptiva concludat superius casuali dictionis exceptivae: quod ex illatione talis exclusionis non sequitur incongruitas nec in proprietate aliqua que sequitur ex illatione exceptionis. **Alio** quando tamen valz argumentum quando arguitur ab inferiori ad suum superius existens inferius illud a quo fit exceptio implicitum vel explicitum: sicut hic nullum animal propter istum hominem currit igitur nullum animal propter hominem currit. nihil propter hominem currit igitur nihil propter animal currit: affirmativae autem non valet: ut non sequitur. omne animal propter istum hominem currit igitur omne animal propter homines currit. quare &c. **Ad tertium** argumentum dico quod illa consequentia non valet. homine currente risibile currit igitur animal currente risibile currit. quod dato quod nihil currat est antecedens verum rōne istius conditionalis vere si homo currit risibile currit & consequens est falsum cum non habet aliquam suam causam veram nec conditionalem nec temporalem nec localem. & cum dicitur quod arguitur per primam regulam. nego cum non arguitur rōne alicuius extremi quia si homine currente non est subiectum nec predicatum in uno nec pars subiecti nec pars predicati: si pars totius propositio &c. **Tertia** regula principalis est ista ab inferiori per se ad suum superius negatione postposita sine impedimento est bonum argumentum & formale sed non de forma. Exemplum homo non currit igitur animal non currit. quod ista non sit bona de forma patet. quod non sequitur in simili aliquid homo non currit igitur animal non currit. & quod ista sit formalis probatur. nam illa est bona vel igitur materialiter bona vel formaliter bona. non est dicendum quod materialiter bona: quod nec antecedens est impossibile nec consequens est necessarium: & per consequens ipsa est formaliter bona: quod antem ipsa sit bona patet quod contradictorium consequentis repugnat antecedenti cum ex ipsis sequitur impossibile per se: sequitur enim omne animal currit homo non currit. igitur homo non est animal. quare &c. **Contra istam regulam** arguitur sic. hec consequentia non valet. homo non est homo igitur homo non est animal demonstrato asino: & tamen arguitur per regulam igitur regula falsa. consequentia patet cum maiori & minore probat. istam quod ille terminus homo sit inferior de per se ad si animal patet. sed arguitur negatione postposita probatur ex hoc quod utrobique postponitur subiecto. **Secundo** arguitur sic. non sequitur asinus hominis non currit igitur animal non currit. & hic arguitur per regulam igitur regula falsa. consequentia tamen cum maiori dato quod omne animal currit & nullus sit asinus hominis & minor similiter patet: nam quod arguatur negatione postposita manifestum est: si quod arguatur ab inferiori de per se probatur quod si asinus est inferius per se ad si animal sicut si homo. **Tertio** arguitur sic. ista consequentia non valet. aliquis homo non currit igitur animal non currit. & tamen arguitur per regulam. igitur &c. consequentia patet cum maiori quod dato quod omne animal curreret & quod nullus esset homo masculus: & minor similiter patet. quia si homo est inferius per se ad si animal sicut plures est consequentia. **Ad hec** respondet ad primum. quod regula intelligit de negatione postposita inferiori & superiori modo si ibidem postponatur subiecto tamen propositio continet inferiori & superiori. **Ad secundum** potest vno modo dici quod regula intelligitur quando arguitur rōne totius extremi: modo si si asinus esset inferius de per se ad si animal non tamen si asinus hominis. **Secundo** modo dicitur quod si asinus non est inferius per se ad si animal sicut nec iste terminus homo masculus. unde sicut hoc est contingens homo masculus est subalternum. ita & ista asinus est subalternum: sed concedo quod si asina est per se terminus inferior: ad si animal. quod hoc est necessaria & quiditativa asina est subalternum. **Ad tertium** dico quod illa consequentia non valet aliquis homo non currit igitur animal non currit. nec arguitur ab inferiori per se ad suum superius.

Pro quo notandum quod ille terminus homo aliquando est inferior de per se ad illum terminum animal quando illimitate significat vel supponit sicut in ista propositione homo est animal. aliquando autem est inferior per accidens quando illimitate significat vel supponit. sicut hic aliquis homo est animal: aliquando autem nec est inferior per se nec inferior per accidens sicut quando materialiter sumit sicut in hac propositione si homo est animal. **Ex** quibus sequitur quod ille terminus homo aliquando est terminus communis & aliquando est terminus discretus. Exemplum primi homo currit aliquis homo disputat. Exemplum secundi iste homo est animal. **Item** sequitur quod ille terminus homo est superior ad istum terminum homo sicut in hac predicatione. aliquis homo est homo. ubi subiectum precise supponit pro masculis & predicatum pro utroque sexu. **Sequitur** tertio quod non semper convertuntur illi duo termini homo & homo: ut puta quando unus limitate & alter illimitate supponit: aut quando unus stat personaliter & alter materialiter vel simpliciter. **Aliter** potest dici quod regula intelligitur quando arguitur simpliciter ab inferiori per se. & sic tunc arguitur quando in antecedente non sumitur terminus per accidens qualiter non fit in proposito: quod si aliquis homo est inferius per accidens ad si homo.

Quarta regula principalis est ista. ab inferiori ad suum superius de per se vel per accidens rōne totius extremi sine impedimento precedente cum debito medio negatione postposita valz argumentum. verbi gratia. homo non currit & homo est homo igitur homo non currit. **Et** notanter dico rōne totius extremi. quod non sequitur deus esse asinus est impossibile & omnis asinus est ens igitur deus esse ens est impossibile: in sensu composito: similiter non sequitur hoc celum istius solis non est minus sole & hoc celum est aliquid igitur aliquid istius solis non est minus sole. **Et** non sequitur asinus homo non currit & omnis homo est homo igitur asinus hominis non currit. quia posito quod omnis asinus hominis currat & quod nullus homo habeat asinum: est antecedens verum sine consequente. Similiter non sequitur homo albus non currit & homo est animal igitur animal albus non currit. **Dico** secundo sine impedimento precedente propter signa distributiva & officabilia: quod non sequitur omnis homo non currit & omnis homo est animal igitur omne animal non currit. similiter non sequitur differens a platone non est non rationale & differens a platone est homo igitur differens ab homine non est non rationale: aliud quod plato non est non homo & aliud quod plato est homo igitur aliud quod homo non est non homo. similiter non sequitur animal albus platone non est in rationale & animal albus platone est: igitur animal albus homine non est in rationale. **Item** non sequitur dubitans homo esse non currit & dubitans homo esse est igitur dubitans hominem esse non currit. nec sequitur volens homo esse non currit & volens homo esse est igitur volens hominem esse non currit &c. **Dicitur** tertio cum debito medio & non cum constantia totalis extremi. quod aliquando arguitur cum constantia totalis extremi & tamen non valz argumentum. quod sicut non sequitur. aliquis homo non currit & homo est igitur animal non currit. quod autem arguatur cum totali extremi patet quod si homo est totale subiectum & extremum & non si aliquis homo. **Si** militer aliquando est argumentum bonum & tamen non arguitur cum constantia totalis extremi. sequitur enim tu platone non vides & plato est homo & tu homines non vides. plato homo non est idem & homo est homo igitur plato homini non est idem. tu caput bonis non habes & caput bonis est igitur tu aliquid quod caput non habes. & sic de alijs ubi patet quod non arguitur rōne totius extremi. **Dico** ergo quod in huiusmodi argumentatione debet verificari an arguatur a parte subiecti vel a parte predicati: si a parte subiecti potest sumi pro medio debito pro de secundo adiacente in qua subicitur sinonimus cum subiecto maioris: & ideo ista consequentia est bona. Iste homo non currit & iste homo est igitur homo non currit. asinus homo non currit & asinus homo est igitur asinus hominis non currit. **Si** autem fuerit argumentatio respectu predicati vel alterius extremi sufficit sumere pro medio propositio de secundo adiacente in qua sumitur sinonimus vel rectus

Alius quod precedit negationem sicut hic. *for.* plato non est et plato est igitur *for.* homo non est. similiter sequitur tu platonem non vides et plato est igitur tu hominem non vides. Ex his ergo patet quare non valet ista consequentia: homo albus non currit et homo est igitur homo non currit. quia non sumitur debitum medius quod deberet esse tale homo albus est. similiter non sequitur aliquod videns istum hominem non est asinus et iste homo est igitur aliquid videns aliquem hominem non est asinus: supposito enim quod iste homo demofatus in antecedente non videatur ab aliquo videatur tamen aliquis homo ab asino et non ab alio. quo posito antecedens est verum et consequens falsum: sed debet sumi pro minoris aliquid videns istum hominem est. Consimiliter in omnibus alijs casibus deficit talis modus arguendi propter consimilem causam. unde non sequitur in genitivo. aliquis asinus istius viri non currit et iste vir est igitur aliquis asinus alicuius viri non currit. nec sequitur in dativo. aliquis famulus serviens huic non est bonus et iste est igitur aliquis famulus serviens alicui homini non est bonus. dato quod demonstrat homo in antecedente. Item non sequitur in activo aliquis homo obediens istum hominem non odit a te et iste homo est igitur aliquis servus obediens aliquem hominem non oditur a te. similiter in ablativo non sequitur. aliquis utens hoc instrumentum non est sapiens vel prudens et hoc instrumentum est igitur aliquis utens aliquo instrumento non est prudens. Et sic de multis alijs intelligentibus satis notis.

Contra istam regulam arguitur sic. Ista consequentia non valet deus nunc non fuit et nunc est igitur deus aliquando non fuit. ergo etc. consequentia tamen cum maiori. quia antecedens est verum et consequens falsum. quod antecedens sit verum patet. quia deus in hoc instanti non fuit et hoc instans est nunc igitur deus nunc non fuit. et quod consequens sit falsum. patet quia deus semper fuit. quare etc. Secundo arguitur sic. ista consequentia non valet. a. nihil est et a. est ergo aliquid nihil est: et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia tamen et antecedens probatur. et pono quod a. sit numerus ex *for.* et ex platone. quo posito patet quod a. nihil est. quia nec *for.* nec plato nec aliquid aliud: et a. est: quia *for.* et plato sunt et consequens tamen est falsum. quia omne ens est aliquid. quare etc. Tertio arguitur sic. ista consequentia non valet hoc compositum ex duobus equalibus non est duplum ad quodlibet illorum et hoc compositum ex duobus equalibus est. igitur aliquid compositum ex duobus equalibus non est duplum ad quodlibet illorum. et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia patet cum minori et maiore probatur: nam casu possibili posito est antecedens verum et consequens falsum. igitur etc. antecedens probatur et pono quod a. sit vna tripedalis quantitas et quod b. sit vna bipedale illius et c. aliud bipedale illius ita quod illa bipedalia sint comunicantia. isto posito patet quod consequens sit falsum. quia suum contradictorium est regula. vbi omne compositum ex duobus equalibus est duplum ad quodlibet illorum. et quod antecedens sit verum probatur. quia a. componitur ex b. c. equalibus et tamen non est duplum ad quodlibet illorum. quod autem a. componitur ex b. c. quia a. componitur ex tribus pedibus et illa sunt b. c. igitur etc. minor etiam patet. vbi hoc compositum ex duobus equalibus est. quia a. componitur ex duobus equalibus cuius componatur ex suis medietatibus. quare etc. Ad hoc respondetur ad primum concedo illam consequentiam et consequens. vbi quod deus aliquando non fuit. et cum dicitur deus semper fuit nego et non valet hoc argumentum. deus aliquando fuit et non fuit aliquando quia deus fuit tunc. igitur deus semper fuit: sed debet sumi pro minori non est vel fuit aliquando quia tunc deus fuit que minor falsa est cum deus nunquam fuerit in hoc instanti presenti. Et dicitur tamen notandum est quod si isti termini nunc: tunc: aliquando: dicuntur principaliter tempus vel instans non sunt in predicamento quando sed potius in predicamento quantitas. unde quando per auctores sex principiorum est quid derelictum ex adiacentia temporis circa rem temporalem. et hic accipitur quando nominaliter et declinabiliter. et dicitur quod est illud quod derelinquitur ex adiacentia temporis

ad denotandum quod tempus non est quando sed derelinquitur ex transitu et successione temporis: dicitur etiam ex adiacentia et non inherencia ad denotandum quod quando proprie sumptum causatur ab extrinseco. Ultimo dicitur circa rem temporalem ad excludendum quando eui et eternitatis.

Ad secundum dicitur negando consequentiam factam nec arguitur per regulam. quia li. a. in casu isto non est terminus inferior ad li. aliquid cum non sit verificabilis de eo sed est inferior ad li. aliqua: sicut hoc copulatum *for.* et plato semper loquendo de inferioritate et superioritate communiter dicta propterea ex illo antecedente bene sequitur quod aliqua nihil sunt quod est verum: quia *for.* et plato nihil sunt sed sunt aliquid. Ad tertium dicitur concedendo consequentiam et consequens de virtute sermonis. nec ista est regula omne compositum ex duobus equalibus est duplum ad quodlibet illorum: sicut argumentum demonstravit: imo nec est regula addendo illam particulam non coincidentibus: quia lapis pedalis quantitas coponitur ex materia et forma sua subali partibus equalibus: quia ad omnem punctum vnus est aliquid alterius et tamen lapis non est duplus ad materiam suam totalem nec formam substantialem denominatam totum. similiter aliquid est compositum ex quatuor equalibus non coincidentibus et est precise equale cuilibet illorum sicut mixtum si ponitur componitur ex elementis formaliter: ideo hec est regula omne compositum ex duobus equalibus non coincidentibus nec coextensum est duplum ad quodlibet illorum. Verumtamen non habeo pro inconuenienti: quod aliquid sit duplum ad aliud et equale illi diuersis respectibus sicut posito quod a. sit bipedale latum et b. sua medietas in longitudine. isto posito patet quod a. est duplum ad b. in longitudine et tamen est equale sibi in latitudine. quare etc.

Amplius ad principale arguitur sic. Ista consequentia non valet. necessario iste homo non est animal demonstrato *for.* et iste homo est igitur necessario homo non est animal. et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia tamen cum minori et maiore probatur. quia antecedens est verum et consequens falsum. Secundo arguitur sic. non sequitur. hoc pedale non est et hoc pedale est igitur aliquid pedale non est: et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia tamen cum minori et maiore probatur. quia antecedens est verum et consequens falsum: quod consequens sit falsum patet: et quod antecedens sit verum probatur: et pono quod a. et b. sint duo pedalia isto posito patet quod a. b. non est igitur demonstrato hoc a. pedale non est et tamen a. pedale est per casum igitur hoc pedale est. quare etc. Tertio arguitur ista consequentia non valet. hoc creans hominem non est deus et hoc creans hominem est igitur creans hominem non est deus. et hic arguitur per regulam. igitur etc. consequentia tamen cum minori et maiore probatur: quia casu posito est antecedens verum et consequens falsum igitur consequentia non valet. probatur autem: et pono quod deus creat *for.* et non platonem: ita quod plato sit et dicitur ante hoc fuit: et demonstrato continue per li. hoc deus isto posito patet quod consequens est falsum. quia suum oppositum est verum. vbi omne creans hominem est deus: ut patet per suas exponentes: sed quod antecedens sit verum probatur primo pro maiori: quia hoc creans istum hominem non est deus et hoc creans illi hominem non est deus et sic ultra et isti sunt omnes homines igitur hoc creans hominem non est deus. consequentia tamen quia li. hominem supponit determinate pro omni homine et sic sub eo contingit descendere disiunctive: sicut etiam sequitur iste homo non currit vel iste homo non currit et isti sunt omnes homines igitur homo non currit: antecedens autem manifeste est verum pro vna parte: quia demofato platone verum est quod creans istum hominem non est deus. quia suum contradictorium est falsum et contra casum omne creans istum hominem est deus. minor principalis argumenti probatur. Nam hoc creans platonem est ergo hoc creans hominem est: consequentia tenet per primam regulam. quare etc. Ad primum respondetur primo negando antecedens. vbi necessario iste homo non est animal: quia statim sequitur quod impossibile est ipsum esse animal: sed bene concedo istam non necessario iste homo

est animal que vera est & contradictoria alterius & non ista necessario iste homo est animal. **C**Secundo dicitur quod non arguitur cum debito medio. quod debuit summi consimilis determinatione necessitatis. v. g. necessario iste homo est. que est falsa. **T**ertio dicitur quod non arguitur per regulam quod postpositum terminus officialis superioris & inferioris. **A**d secundum queratur quid subicitur in maiori an hoc vel si pedale si hoc pedale negatur maior & non sequitur. a. b. non est igitur hoc pedale non est sed bene sequitur hoc pedale pedale non est. Si autem subicitur hoc pedale precise nego consequentiam nec arguitur per regulam quod deberet concludi una illarum aliquid pedale non est. aliquid pedale pedale non est quare quilibet est vera &c. **A**d tertium respondet. procedendo consequentiam & negando maiorem. v. g. hec: creans hominem non est deus & hoc creans hominem est deus igitur deus non est deus: quod est impossibile: similiter hoc creans hominem non est deus: & hoc creans hominem est ergo hoc creans hominem non est deus: quod iterum est impossibile: consequentia tamen a negatione de predicato finito. &c. similiter hec est falsa. creans hominem non est deus ut probatum est & habet singulares igitur quilibet eius singularis est falsa & hec est singularis illius hoc creans non est deus igitur ista est falsa. & tunc ad probationem eius dicitur negando consequentiam: nec est uniuersaliter verum quod sub quolibet termino stante determinate contingat fieri descensus sine mutatione illius & hoc quando immobiliter supponit sicut in proposito ratione negationis & verbi: nec est similitudo quod in illa homo non currit si homo non immobilitatur cum sit subiectum: in alia autem si hominem immobilitatur cum sit pars subiecti. **C**ontra istam responsionem arguitur probando illam hoc creans hominem non est deus: quod hominem hoc creans non est deus igitur hoc creans hominem non est deus: patet consequentia a convertibili ad convertibile & antecedens probatur. istum hominem hoc creans non est deus demonstrando platonem & iste homo est homo igitur hominem hoc creans non est deus. patet consequentia expositioe & maior: similiter quia suum oppositum est contra casum. **C**Secundo arguitur sic. hoc creans platonem non est deus & plato est homo igitur creans hominem non est deus patet consequentia per regulam. **T**ertio arguitur sic. hec est falsa non hoc creans hominem non est deus & hoc contradicit propositioni principaliter probande igitur ipsa est vera. consequentia tenet cum minore: quod non est verius dare contradictorium quam proponere negationem totius maior: probat. nam ista. non hoc creans hominem non est deus est propositio affirmativa propter duas negationes quarum nulla infinitatur: & si hominem stat distributive ratione prime negationis igitur predicta propositio equivalet uni istarum hoc creans omnes hominem est deus omnem hominem hoc creans est deus: quarum quilibet est falsa ut patet. **Q**uarto arguitur sic. hoc a quo homo creatur non est deus igitur hoc creans hominem non est deus. pro consequentia quod subiecta astitis & ostis convertuntur ceteris paribus: & antecedens probatur hoc a quo homo creatur non est deus vel hoc a quo quilibet homo creatur est deus igitur hoc a quo homo creatur non est deus. pro consequentia a disiunctiva cum destructione unius partis ad aliam partem & prima pars antecedentis pro. ex eo quod est disiunctiva cuius partes principales contradicunt. secunda pars pro de se. **Q**uinto arguitur sic. hominem nullus deus creat igitur hominem hoc creans non est deus. pro consequentia quod oppositum consequentis repugnat antecedenti. v. g. omnem hominem hoc creans est deus: tunc sic hominem hoc creans non est deus & omne quod est hominem hoc creans est hoc creans hominem igitur hoc creans hominem non est deus. consequentia tenet in quinto tertie & promissa de se note sunt. **S**exto arguitur sic. hoc hominem non creat igitur hoc creans hominem non est. pro consequentia a simili quod bene sequitur hoc platonem non creat igitur hoc creans platonem non est. quare &c. **A**d hec respondet ad primum dicitur quod in ista propositione hominem hoc creans est deus potest subici si hominem solum aut si hominem hoc creans. primo modo

conceditur ista propositio ex qua non sequitur quod hoc creans hominem non est deus. secundo modo negatur & tunc ad argumentum. istum hominem hoc creans non est deus & iste homo est homo. igitur &c. non v. g. argumentum nec est sillogismus expositioe propter defectum medij debiti: quod debet esse tale istum hominem hoc creans est aliquem hominem creans quod est falsum & contra casum. **A**d secundum dicitur negando consequentiam nec arguitur per regulam: quod non sumitur debitum medium quod deberet esse tale hoc creans platonem est: quod est contra casum. **A**d tertium dicitur concedendo illam: non hoc creans hominem non est deus & nego quod equivalet illi hoc creans omnem hominem est deus. quod si hominem non distribuitur: & ratio: quia quando sunt multi termini ex eadem propositione vel ex eadem parte propositionis dependentes ex primo nisi primus distribuatur nullus aliorum distribuatur per negationem precedentem totum: sicut si diceretur hoc quod est album non currit demonstrato for. al. bo corrente: dico quod si album stat determinate & ita similiter in ista non hoc quod est album non currit. quod si statet distributive tunc equipolleret illi hoc quod est omne album currit quod est falsum & sic duo contradictoria inter se contradicentia essent simul falsa. non est ergo inconueniens quod terminus communis precedat solum negatio negatione tenta non distribuens ipsum sicut clarissime patet in materia relativorum & consequenter in omnibus alijs ubi est dependentia ex eadem parte propositionis sicut dictum est: sed bene esset inconueniens quod aliquis terminus communis existens totale extremum propositionis sine dependentia quam prederet sola negatio non negans & distribuens ipsum. **A**d quartum dicitur negando illam: hoc a quo homo creatur non est deus: & tunc ad argumentum: hoc a quo homo creatur non est deus vel hoc a quo creatur quilibet homo est deus &c. negat antecedens: dicendo quod partes istius disiunctive non contradicunt sed iste due contradicunt. hoc a quo homo creatur est deus & hoc a quo homo creatur non est deus sicut & iste due hoc creans hominem est deus & hoc creans hominem non est deus hoc quod est album currit & hoc quod est album non currit. **A**d quintum argumentum hominem nullus deus creat igitur hominem hoc creans non est deus: dicitur ut prius quod si hominem est subiectum in consequente concedit consequentia & consequens: ex quo non sequitur postea quod hoc creans hominem non est deus: nec sillogismus factus est in quinto tertie cum non subiciatur utrobique propositioabile. si autem subicitur si hominem hoc creans. non v. g. prima consequentia nec arguitur ab uno convertibili ad reliquum cum talia subiecta non convertantur. **A**d ultimum quando arguitur hoc hominem non creat igitur hoc creans hominem non est: negatur consequentia: nec v. g. similiter argumentum quod ponit pro similitudine. v. g. hoc platonem non creat igitur hoc creans platonem non est. datur enim quod duo essent quorum quilibet esset plato quorum unus crearet & alter non: antecedens est verum consequens falsum sicut in priori dictum est: verum in terminis mere discretis bene v. g. argumentum ut deus hunc non creat igitur deus creans hunc non est sed in terminis compositis non: quare &c.

Ex regulis declaratis sequuntur alie correlarie. **P**rima est ista a superioribus ad inferioribus affirmative & sine distributione ut plurimum non v. g. argumentum: & nunquam de forma. unde sic arguendo ut plurimum non v. g. consequentia. sicut hic. animal currit igitur homo currit: homo disputat igitur tu disputas. aliquando autem valet consequentia: sed non formaliter nec de forma: sicut hic: animal est igitur homo est: lignum est animal igitur lignum est homo: aliquando autem valet consequentia formaliter: sed non de forma: ut sicut hic tu es animal igitur tu es homo: numerus est igitur binarius est: aliqua propositio scilicet igitur aliqua propositio vera scitur. **C**ontra istam regulam arguitur sic. quod illa consequentia sit bona animal currit igitur homo currit. nam ista est bona animal mouet igitur homo mouet igitur & illa. pro consequentia cum non sit maior ratio de una quam de alia & antecedens probatur: quod sequitur animal mouet igitur animal est & ultra animal est igitur homo est per con-